

**FOLKETINGET
STATSREVISORERNE**

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

**Marts 2019
– 12/2018**

**Rigsrevisionens beretning afgivet
til Folketinget med Statsrevisorernes
bemærkninger**

Åbne data

12/2018

Beretning om

åbne data

Statsrevisorerne fremsender denne beretning med deres bemærkninger til Folketinget og vedkommende minister, jf. § 3 i lov om statsrevisorerne og § 18, stk. 1, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

København 2019

Denne beretning til Folketinget skal behandles ifølge lov om revisionen af statens regnskaber, § 18:

Statsrevisorerne fremsender med deres bemærkning Rigsrevisionens beretning til Folketinget og vedkommende minister.

Alle ministre (undtagen statsministeren) afgiver en redegørelse til beretningen.

Rigsrevisor afgiver et notat med bemærkninger til ministrenes redegørelser.

På baggrund af ministrenes redegørelser og rigsrevisors notat tager Statsrevisorerne endelig stilling til beretningen, hvilket forventes at ske i august 2019.

Ministrenes redegørelser, rigsrevisors bemærkninger og Statsrevisorernes eventuelle bemærkninger samles i Statsrevisorernes Endelig betænkning over statsregnskabet, som årligt afgives til Folketinget i februar måned – i dette tilfælde Endelig betænkning over statsregnskabet 2018, som afgives i februar 2020.

**Henvendelse vedrørende
denne publikation rettes til:**

Statsrevisorerne
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Tlf.: 3337 5987
statsrevisorerne@ft.dk
www.ft.dk/statsrevisorerne

**Yderligere eksemplarer kan
købes ved henvendelse til:**

Rosendahls Lager og Logistik
Vandtårnsvej 83A
2860 Søborg

Tlf.: 4322 7300
distribution@rosendahls.dk
www.rosendahls.dk

ISSN 2245-3008
ISBN trykt 978-87-7434-604-3
ISBN pdf 978-87-7434-605-0

Statsrevisorernes bemærkning

Beretning om åbne data

Alle ministerier indsamler data, fx statistik, geodata og klimadata. Data kan have værdi som åbne data, dvs. når de er frit tilgængelige og kan anvendes af alle. Folketinget vedtog i 2005 loven om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (PSI-loven). Formålet med loven var især at skabe regler og rammer for, at borgere og virksomheder kommercielt og ikke-kommercielt kunne videreanvende data indsamlet af offentlige myndigheder.

Danmark er på verdensplan førende i offentlig digitalisering, men Danmark klarer sig dårligere end tidligere i internationale sammenligninger med hensyn til at åbne de offentlige data.

Statsrevisorerne bemærker, at statslige myndigheder kan bidrage til at øge økonomisk vækst i samfundet og transparens i forvaltningen, hvis de i højere grad åbner deres data.

En barriere for at indfri dette potentiale er, at der ikke findes en fyldestgørende og lettilgængelig oversigt over statens åbne data. Rigsrevisionen har kortlagt, at der findes 921 åbne datasæt, der vises 88 forskellige steder.

Statsrevisorerne finder det relevant, at Finansministeriet udnytter den bemyndigelse, som ministeriet har haft siden 2014, til at forpligte alle ministerier til løbende at indmelde deres åbne datasæt i én bestemt oversigt.

Statsrevisorerne skal pege på, at denne undersøgelse har fokus på læring og eksempler på, hvordan statslige myndigheder kan arbejde systematisk med at åbne data.

Statsrevisorerne

15. marts 2019

Henrik Thorup
Klaus Frandsen
Henrik Sass Larsen
Villum Christensen
Frank Aaen
Britt Bager

Statsrevisorerne har bl.a. hæftet sig ved disse undersøgelsesresultater:

- 11 ministerier har arbejdet meget systematisk med at åbne data og har åbnet en række datasæt. Fx er der gode eksempler i Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet og i Beskæftigelsesministeriet, mens 7 ministerier har arbejdet mindre systematisk med at åbne data.
- En række tværministerielle initiativer har positivt understøttet åbningen af statslige data, fx Erhvervsministeriets initiativer i regi af Partnerskabet for åbne offentlige data, men staten mangler at placere et entydigt ansvar for det tværministerielle arbejde med at åbne data.
- Ministerierne oplever barrierer af teknisk, økonomisk, juridisk og organisatorisk art i forhold til at åbne data.

Indholdsfortegnelse

1. Introduktion og konklusion	1
1.1. Formål og konklusion	1
1.2. Baggrund	5
1.3. Opbygning, metode og afgrænsning	7
2. Tværministerielle initiativer for at åbne statslige data	12
2.1. Oversigt over åbne data, og hvor de udstilles	13
2.2. Viden om værdi af statslige data	19
2.3. Barrierer for at åbne statslige data	23
3. Ministeriernes indsats for at åbne statslige data	27
3.1. Ministeriernes systematiske arbejde med åbne data	28
3.2. Ministeriernes åbne datasæt, og hvor de udstilles	36
Bilag 1. Ministeriespecifikke bilag	43
Bilag 2. Metodisk tilgang	80
Bilag 3. Ordliste	86

Rigsrevisionen har selv taget initiativ til denne undersøgelse og afgiver derfor beretningen til Statsrevisorerne i henhold til § 17, stk. 2, i rigsrevisorloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 101 af 19. januar 2012.

Rigsrevisionen har revideret regnskaberne efter § 2, stk. 1, nr. 1, jf. § 3 i rigsrevisorloven.

Beretningen vedrører alle ministerområder på finanslovens §§ 6-29. På alle ministerområder er der foretaget udskiftning af ministerposter i undersøgelsesperioden 2005-2019. Rigsrevisionen har derfor valgt ikke at opliste alle ministre.

Beretningen har i udkast været forelagt ministerierne, hvis bemærkninger er afspejlet i beretningen.

1. Introduktion og konklusion

1.1. Formål og konklusion

1. Data er det nye råstof. Mantraet har med stigende kraft spredt sig blandt virksomheder, internationale organisationer og offentlige myndigheder verden over. Det skyldes, at en voksende samling af studier og konkrete cases demonstrerer den store samfundsøkonomiske værdi, som kan udspringe af stigende og nytænkende brug af data, ikke mindst statslige data.

2. Danmark er ifølge en FN-sammenligning fra 2018 verdensmestre i offentlig digitalisering. Vi er dog ikke førende i at åbne de omfattende offentlige data, som myndighederne indsamler. En række internationale sammenligninger af nationale indsatser for at åbne offentlige data viser, at Danmark klarer sig dårligere end tidligere sammenlignet med øvrige lande. I EU's seneste måling fra 2016 og i OECD's nyeste måling fra 2017 er Danmark blandt de lavest rangerede lande, når det kommer til åbne data.

3. Statslige myndigheder kan medvirke til økonomisk vækst og til at opnå en højere grad af gennemsigtighed i den statslige forvaltning ved at åbne deres data. Det er data, som myndighederne allerede har indsamlet for at udføre deres opgaver, og som kan skabe yderligere værdi, når de videreanvendes af borgere og virksomheder. I 2017 kom Europa-Kommissionen på baggrund af tidligere studier frem til, at de europæiske lande kan forvente en værdistigning svarende til mellem 0,4 % og 1,58 % af landets BNP frem mod 2020 som et resultat af åbne offentlige data.

4. Statslige myndigheder kan også øge gennemsigtigheden i deres forvaltning ved at åbne data om deres arbejde. Det kan fx være detaljerede oplysninger om statslige udbud eller om de enkelte myndigheders udgifter. Øget gennemsigtighed i statslige myndigheders arbejde kan medvirke til at øge borgernes tillid til myndighederne, ligesom åbenheden udgør et incitament til at sikre en effektiv forvaltning.

5. Det samfundsøkonomiske potentiale ved åbne data kan indfries ved, at data bruges i udviklingen af applikationer, tjenester og services eller som afsæt for analyser, tendensvurderinger, forskning mv. I en dansk sammenhæng findes der fx en virksomhed, som bruger højdedata og adressedata til at udvikle værktøjer til klimasikring, og en anden virksomhed, der sammenkører data om et specifikt område, fx arbejdspladser, uddannelsesinstitutioner, beboernes alder, indkomstniveau og indkøbsvaner, for at vurdere potentialet i at åbne en butik i området. Åbningen af geodata har også været en forudsætning for, at alle nye mobiltelefoner har kort med informationer om fx det danske vejnet, bynavne og bebyggelse. Det er et godt eksempel på, at åbne data kan gøre hverdagen lettere for mange borgere.

BNP

BNP er en forkortelse for bruttonationalproduktet, som er et mål for værdien af et lands samlede produktion af varer og tjenester minus de varer, der bliver brugt i produktionen.

Danmarks BNP var i 2017 på 2.178 mia. kr. En værdistigning på mellem 0,4 % og 1,58 % vil svare til et beløb på mellem 8,7 mia. kr. og 34,4 mia. kr.

PSI-loven

Lov om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (PSI-loven) blev vedtaget i 2005 (lov nr. 596 af 24. juni 2005) på baggrund af PSI-direktivet fra 2003. PSI-loven fastsætter minimumsstandarder for videreanvendelsen af offentlig information.

Finansministeriet har oplyst, at PSI-direktivet er under revision i EU. Ministeriet forventer, at revisionen er gennemført i 2019. PSI-loven skal på den baggrund tages op til revision.

Anonymisering af data

Det er muligt at anonymisere data med følsomme personoplysninger. Ved anonymisering fjerner man muligheden for at henføre oplysninger i et datasæt til de specifikke personer, som datasættet omfatter. Det kan man fx gøre ved at aggregere eller randomisere data. Aggregering kan fx ske ved at samle individer i større grupper, så man ikke kan genfinde enkeltpersoner. Randomisering består af en gruppe forskellige teknikker, som ændrer nøjagtigheden af dataene i et datasæt, så forbindelsen mellem data og en person fjernes.

6. Ønsket om at indfri et samfundsøkonomisk potentiale er også afspejlet i bemærkningerne til forslaget om den danske PSI-lov fra 2005. Det fremgår af afsnittet om baggrunden for lovforslaget, at det primære formål med loven er at nyttiggøre offentlige data til udarbejdelse af kommercielle produkter, der skaber rammerne for vækst og velstand.

PSI-loven indførte i 2005 minimumsstandarder for videreanvendelse af offentlige data. Loven giver myndighederne mulighed for at åbne data, men kræver ikke, at de gør det. Ifølge OECD's seneste måling fra 2017 har 21 ud af 31 lande fastsat yderligere krav og uddelegeret ansvaret for, at den offentlige forvaltning skal åbne data. Danmark er ikke blandt disse lande.

7. Der er forskel på, hvor meget og hvilken type af data de enkelte ministerier indsamler. Det kan fx være en del af visse ministeriers kerneopgave at indsamle og offentliggøre data, som det gør sig gældende for Danmarks Statistik under Økonomi- og Indenrigsministeriet. Andre ministerier er kendetegnet ved, at en stor del af deres indsamlede data pr. definition ikke kan være åbne data. Det gør sig gældende for fortrolige data, klassificerede data og følsomme personoplysninger. Følsomme personoplysninger kan dog ligge til grund for åbne data. I sådanne tilfælde skal oplysningerne anonymiseres forud for åbning.

Alle ministerierne indsamler data, der kan have værdi som åbne data. Rigsrevisionen undersøger derfor, om ministerierne arbejder systematisk med åbne data. Der kan være administrative udgifter forbundet med at åbne nye data, som ministerierne ligesom for deres øvrige udgifter skal have hjemmel til at afholde. En systematisk indsats kan hjælpe ministerierne til at tage stilling til, hvilke af deres datasæt, hvor den potentielle værdi af en åbning samlet set kan overstige de udgifter, der følger med åbningen.

8. Denne undersøgelse handler om, hvordan staten har arbejdet med åbne data. Undersøgelsen har fokus på læring og gør det muligt for de enkelte ministerier at lære af hinanden. Rigsrevisionen har desuden offentliggjort interaktive visualiseringer af udvalgte dele af undersøgelsens resultater. De interaktive visualiseringer vil være tilgængelige på Rigsrevisionens hjemmeside indtil udgangen af 2019.

9. Rigsrevisionen har selv taget initiativ til undersøgelsen i december 2017.

Konklusion

Ministerierne indsamler store mængder data, når de løser deres opgaver. Når disse data åbnes, bliver de frit tilgængelige for alle.

Rigsrevisionens undersøgelse viser, at der ikke findes en fyldestgørende oversigt over statens åbne data. Rigsrevisionen har derfor gennemført en kortlægning, som viser, at der findes 921 åbne statslige datasæt, som udstilles 88 forskellige steder. Den manglende oversigt betyder, at borgere og virksomheder kan have svært ved at finde frem til de data, som de ønsker at bruge, og at der dermed er risiko for, at staten ikke indfrier potentialet ved de data, som er blevet åbnet.

Det blev i bemærkningerne til PSI-loven forudsat, at først Uddannelses- og Forskningsministeriet og siden Finansministeriet har haft ansvaret for at opretholde en oversigt, hvor offentlige myndigheder kunne vælge at indmelde deres åbne datasæt. Det var frivilligt at benytte oversigten, hvilket var medvirkende til, at oversigten aldrig blev fyldestgørende. Finansministeriet har siden 2014 haft bemyndigelse til at forpligte de øvrige ministerier til at benytte én bestemt oversigt over åbne data. Finansministeriet har ikke udnyttet bemyndigelsen.

En række ministerier har arbejdet meget systematisk med åbne data og har åbnet mange datasæt, mens andre har et potentiale for at lære af disse ministerier. Undersøgelsen viser således, at 11 ministerier i høj grad arbejder systematisk med åbne data, mens de resterende 7 ministerier har arbejdet mindre systematisk. Rigsrevisionen har identificeret en række gode eksempler på, hvordan ministerierne arbejder med åbne data. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har fx arbejdet systematisk på tværs af departement og underliggende styrelser med samlet strategi, dataoverblik og projektgruppe. Beskæftigelsesministeriet har bl.a. arbejdet med at anonymisere persondata, så ministeriet har kunnet åbne flere data.

Undersøgelsen viser, at Finansministeriet, Erhvervsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har iværksat en række tværministerielle initiativer, der skal understøtte åbningen af statslige data. Erhvervsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har i den forbindelse identificeret barrierer af henholdsvis teknisk, juridisk, organisatorisk og økonomisk karakter for de enkelte ministeriers indsats for at åbne data. Rigsrevisionens kortlægning bekræfter, at ministerierne oplever disse barrierer i arbejdet med at åbne nye data. Den hyppigste barriere for åbning af nye data er tekniske udfordringer. Denne barriere kan Finansministeriet fx søge at håndtere ved at opfylde sin tidligere målsætning om at opdatere den tekniske vejledning til åbning af data fra 2010. For at håndtere udvalgte barrierer har Erhvervsministeriet i januar 2019 lanceret en digital startpakke. Den indeholder bl.a. værktøjer, som skal hjælpe ministerierne med at løse juridiske udfordringer og estimere værdien ved en åbning af nye datasæt. Det er Rigsrevisionens vurdering, at der er behov for yderligere initiativer, hvis de resterende barrierer skal håndteres.

Ministerierne

Begrebet anvendes som en samlebetegnelse for såvel departement som underliggende styrelser.

Udstillingssted

Åbne statslige datasæt udstilles på internettet. Nogle datasæt udstilles på portaler, der er udviklet til det primære formål at udstille data, mens andre udstilles på ministeriernes "almindelige" hjemmesider.

Open by default

Princippet indebærer, at staten som udgangspunkt åbner sine data. Princippet vender derved tilgangen til at arbejde med åbne data på hovedet, så man som ministerium ikke skal have gode grunde til at åbne et konkret datasæt, men snarere skal have gode grunde til ikke at gøre det. Gode grunde til ikke at åbne data kan fx være, at data ikke har tilstrækkelig værdi, at data har dårlig kvalitet, eller at data er klassificerede.

Princippet fremgår bl.a. af G8 Open Data Charter, som i 2013 blev underskrevet af G8-landene, og som EU også har tilsluttet sig.

Ifølge en OECD-måling af 35 OECD- og partnerlande fra 2018 har 27 lande opstillet krav om at følge open by default-princippet på tværs af ministerier. Det gælder ikke Danmark.

En række tværministerielle initiativer har skabt betydelig viden om værdien af udvalgte statslige data. Denne viden har ført til, at der er blevet iværksat initiativer for at åbne konkrete datasæt på tværs af de enkelte ministerier. Særligt Erhvervsministeriet har i de seneste år i regi af Partnerskabet for åbne offentlige data spillet en central rolle i at gennemføre potentiale- og værdiestimer af statslige datasæt. Det finder Rigsrevisionen positivt.

Finansministeriet vil med sit kommende Datasætkatalog bidrage til at skabe en oversigt over statens åbne data. Finansministeriet har oplyst, at Datasætkataloget som minimum skal indeholde oplysninger om 75 af statens 921 åbne datasæt, men at der ikke er truffet endelig beslutning om antallet. Kataloget vil ikke indeholde oplysninger om, hvor datasættene udstilles, og ministerierne er ikke forpligtede til at opdatere oplysningerne om deres datasæt i kataloget. Finansministeriet har endnu ikke taget stilling til, om ministeriet vil bruge en bemyndigelse fra PSI-loven til at forpligte ministerierne til at benytte Datasætkataloget og opdatere oplysningerne i kataloget. Hvis Finansministeriet ikke benytter bemyndigelsen fra PSI-loven, er det Rigsrevisionens vurdering, at Datasætkataloget kan blive mangelfuldt, og at der er risiko for, at kataloget hurtigt vil blive forældet.

Rigsrevisionen anbefaler:

- At staten placerer et entydigt ansvar for det tværministerielle arbejde med åbne data, og at de bevillingsmæssige barrierer afklares, så der i tråd med den internationale udvikling er mulighed for at indføre et "open by default"-princip for statens data. Princippet indebærer, at alle ministerier bør åbne deres data, medmindre gode grunde taler imod, fx at data ikke forventes at føre til merværdi.
- At Finansministeriet med udgangspunkt i Rigsrevisionens kortlægning i samarbejde med relevante parter overvejer at udvide Datasætkataloget, så det giver brugere en fyldestgørende oversigt over alle åbne data på tværs af staten.
- At Finansministeriet overvejer at udnytte den bemyndigelse, der findes i PSI-loven, til at gøre det obligatorisk, at de enkelte ministerier løbende opdaterer oplysninger om egne datasæt i Datasætkataloget. Det vil sikre, at Datasætkataloget forbliver relevant og tidssvarende.

1.2. Baggrund

10. I de seneste år er Danmarks indsats for at åbne offentlige data blevet vurderet i en række internationale indekser. De internationale vurderinger foregår både i regi af internationale institutioner og NGO'er. Tabel 1 giver et overblik over Danmarks placering i de mest toneangivende internationale indekser.

Tabel 1
Danmarks placering i internationale indekser for åbne data

Indeks	Institution	Metode	Seneste placering	Udvikling fra forrige måling
European Data Portal	EU	Kombination af selvvrurdering og EU's egne undersøgelser	Nr. 26 ud af 32	■ 0
OURdata Index	OECD	Kombination af selvvrurdering og OECD's egne undersøgelser	Nr. 30 ud af 32	▼ 11
Global Open Data Index	Open Knowledge Network	Struktureret ekspertvurdering	Nr. 11 ud af 94	▼ 8
Open Data Barometer	World Wide Web Foundation	Kombination af selvvrurdering, ekspertvurdering og detaljerede datasætvurderinger	Nr. 13 ud af 115	▼ 8

Note: Global Open Data Index ændrede sin metode fra 2015 til 2016. Den nye metode lægger mere vægt på tilgængelighed af data og mindre vægt på karakteristika ved data, herunder om der er en åben licens, og om data er i et maskinlæsbart format.

Kilde: Rigsrevisionen.

11. OECD's og EU's indekser måler på nationale politikker og initiativer for at åbne offentlige data, herunder om der eksisterer en national dataportal. Finansministeriet har oplyst, at Danmark har en anden tradition for at arbejde med åbne data, og at Danmark har valgt ikke at have en national dataportal. I Danmark udstiller offentlige myndigheder deres data på forskellige decentrale dataportaler. Det er medvirkende til, at Danmark rangerer lavt i både EU's og OECD's indeks.

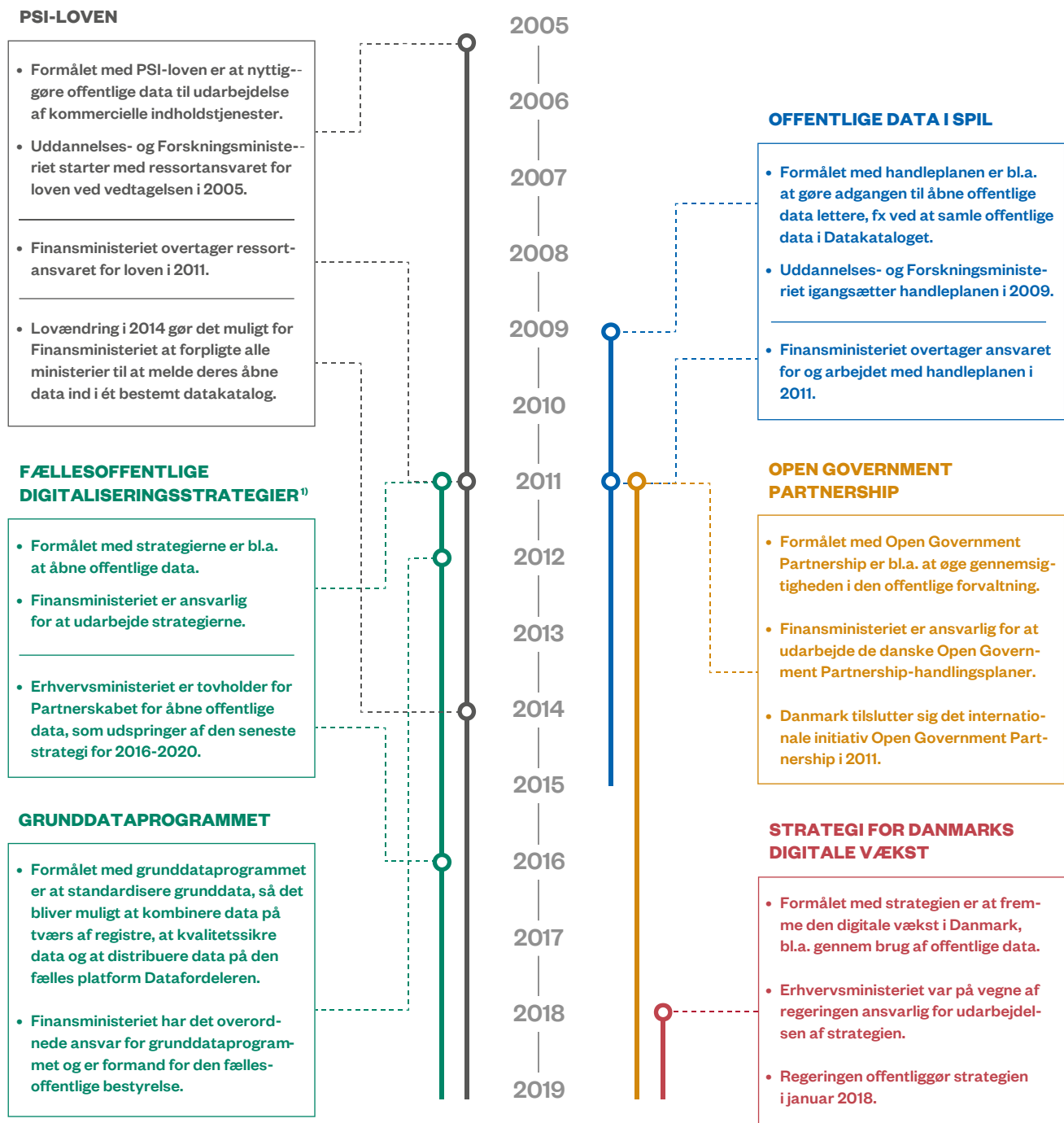
Global Open Data Index og Open Data Barometer har fokus på specifikke datakategorier og vurderer, om data inden for disse kategorier er åbne. I de seneste år har Danmark i begge indekser været blandt de 5 bedst rangerede lande, men seneste måling viser, at Danmark er faldet til henholdsvis en 11.- og en 13.-plads. I begge indekser rangerer Danmark særligt lavt på områder som offentlige udbud og offentligt forbrug, da vi fx ikke har åbnet detaljerede data om offentlige udbud. Det kan fx være data om de indgåede kontrakter, fx vinder af udbuddet og endelig pris.

Den statslige indsats for at åbne data

12. Den statslige indsats for at åbne data har siden PSI-lovens vedtagelse i 2005 været drevet af en række fællesoffentlige strategier og handleplaner, som Finansministeriet, Erhvervsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har været helt eller delvist ansvarlige for. Derudover har først Uddannelses- og Forskningsministeriet og senere Finansministeriet haft ressortansvaret for PSI-loven.

13. Figur 1 giver et overblik over lovgivningen og de relevante fællesoffentlige strategier og handleplaner siden 2005, og hvilke ministerier der har haft ansvaret.

Figur 1
Oversigt over lovgivning og fællesoffentlige strategier og handleplaner siden 2005

¹⁾ De fællesoffentlige digitaliseringsstrategier har eksisteret siden 2001. Strategierne for 2001-2011 indeholdt dog ikke initiativer målrettet åbning af statslig data.

Figur 1 viser, at det nuværende Uddannelses- og Forskningsministerium havde ressortansvaret for PSI-loven fra 2005 til 2011. I 2011 overtog Finansministeriet ressortansvaret for PSI-loven. Begge ministerier har i kraft af PSI-loven haft et ansvar for at opretholde en oversigt over åbne statslige datasæt, som de enkelte ministerier frivilligt kunne indmelde datasæt til. Med lovændringen af PSI-loven i 2014 fik Finansministeriet i tillæg til ressortansvaret en beføjelse til at fastsætte nærmere regler om de øvrige ministeriers brug af ét bestemt datakatalog.

Figuren viser også, at Finansministeriet, Erhvervsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har haft ansvaret for hele eller dele af de fællesoffentlige strategier og handleplaner. Uddannelses- og Forskningsministeriet havde ansvaret for handleplanen *Offentlige Data I Spil*, som havde til formål at gøre adgangen til offentlige data lettere. Finansministeriet overtog arbejdet med handleplanen i 2011. Siden har Finansministeriet haft ansvaret for de *fællesoffentlige digitaliseringsstrategier* og for initiativer om åbne data i *Open Government Partnership-handlingsplanerne* (herefter OGP-handlingsplaner). Finansministeriet har desuden igangsat og gennemført *grunddataprogrammet* i samarbejde med de fællesoffentlige parter siden 2012. Erhvervsministeriet er tovholder for *Partnerskabet for åbne offentlige data*, som udspringer af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020. Endelig har Erhvervsministeriet på vegne af regeringen været ansvarlig for udarbejdelsen af *Strategi for Danmarks digitale vækst*, som også indeholder initiativer, der sigter mod at åbne statslige data.

Partnerskabet for åbne offentlige data

Partnerskabet for åbne offentlige data er et samarbejde, som består af medlemmer fra Erhvervsstyrelsen, Open Data DK, KL og Danske Regioner. Erhvervsministeriet er formand for samarbejdet. Formålet med partnerskabet er at fremme udbredelse og erhvervsmæssig udnyttelse af åbne offentlige data.

1.3. Opbygning, metode og afgrænsning

Opbygning

14. Undersøgelsen handler om, hvordan staten har arbejdet med åbne data, og har til formål at bidrage med læring. Undersøgelsen består af 2 dele, som afrapporteres i hvert sit kapitel.

15. *Kapitel 2* handler om, hvordan staten har arbejdet med tværministerielle initiativer, som kan skabe en oversigt over og understøtte åbningen af statslige data. De tværministerielle initiativer udspringer af de fællesoffentlige strategier og handleplaner og har fokus på 3 forskellige områder i forhold til åbne data.

For det første handler kapitlet om, hvordan Finansministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har arbejdet for at skabe en *fyldestående oversigt* over åbne statslige data, og hvor de udstilles. Finansministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har i kraft af PSI-loven haft et ansvar for at opretholde en oversigt over åbne statslige data, som ministerierne frivilligt melder ind til. PSI-loven stiller dog ikke krav om, at oversigten skal være fyldestående. Det er Rigsrevisionens vurdering, at en fyldestående oversigt over alle åbne statslige data er vigtig, fordi det vil gøre det lettere for borgere og virksomheder at finde frem til statens åbne data, hvilket er en forudsætning for at indfri det fulde potentiale af de statslige data, som ministerierne allerede har åbnet.

For det andet handler kapitlet om, hvordan staten har arbejdet for at skabe *viden* om værdien af statslige data, som kan danne grundlag for at indfri potentialet ved at åbne statslige data.

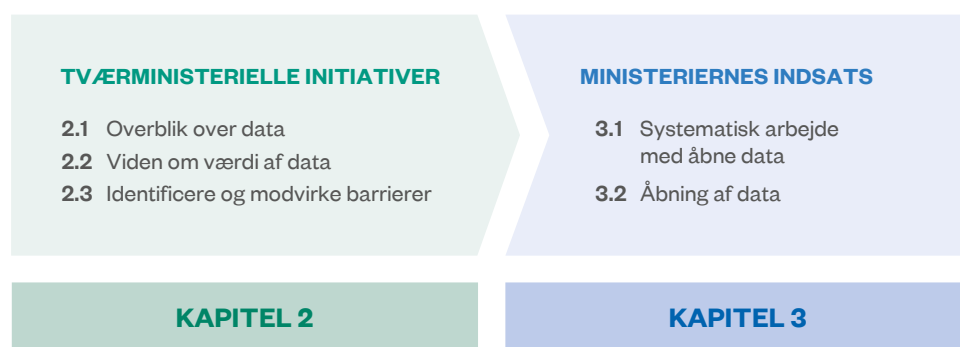
For det tredje handler kapitlet om, hvordan staten har arbejdet for at identificere og modvirke *barrierer*, der hindrer ministerierne i at åbne data.

16. *Kapitel 3* handler om de enkelte ministeriers indsats for at åbne statslige data. Ministeriernes indsats består af 2 elementer:

- *Systematisk arbejde med åbne data*
Dette element handler om, *hvordan* ministerierne arbejder med åbne data. For at arbejde systematisk skal ministeriet fx have gjort sig strategiske overvejelser, have skabt et overblik over sine data og have placeret et formelt ansvar for arbejdet.
- *Åbning af data*
Dette element handler om, *hvor mange* data ministerierne allerede har åbnet. Vi undersøger også, hvor og hvordan de åbne data udstilles.

17. Figur 2 illustrerer opdelingen mellem de 2 kapitler.

Figur 2
Beretningens kapitelstruktur

18. For at bidrage med viden om åbne data i staten har vi som supplement til kapitel 3 udarbejdet et bilag for hvert enkelt ministerium, hvor vi går i dybden med ministeriets indsats og åbne datasæt. I de enkelte bilag beskriver vi:

- ministeriets systematiske arbejde med åbne data fordelt på indikatorer
- hvor mange datasæt ministeriet har åbnet fordelt på styrelser
- hvor ministeriets datasæt udstilles
- karakteristika ved ministeriets åbne datasæt
- ministeriespecifikke eksempler relateret til ministeriets arbejde med åbne data, fx data på ministerområdet, der er åbnet i andre lande, men ikke i Danmark.

De enkelte ministerier er beskrevet i bilag 1, som også indeholder en forklaring på, hvordan bilaget skal læses.

Metode

19. Denne undersøgelse handler om åbne data. For at data kan karakteriseres som *åbne*, skal de leve op til 4 kriterier. I udviklingen af Rigsrevisionens 4 kriterier for åbne data er vi blevet inspireret af bl.a. Verdensbankens definition af åbne data, OECD's definition af åbne data og den hollandske rigsrevisions definition af åbne data, som rigsrevisionen anvender i sine årlige trend reports om åbne data. Åbne data skal leve op til følgende 4 kriterier:

- 1) *Offentligt tilgængelige*
Data skal være offentligt tilgængelige, så borgere og virksomheder kan finde data på internettet.
- 2) *Uden adgangsrestriktioner*
Alle, der ønsker at tilgå data, skal have mulighed for frit at tilgå dem, dvs. at der ikke må være diskriminerende restriktioner i form af fx betaling eller krav om CVR-nummer for at tilgå data. Derimod vurderer vi, at krav om brugeroprettelse og login ikke står i vejen for, at data er åbne, så længe alle frit kan oprette en bruger.
- 3) *Maskinlæsbare*
Data skal være tilgængelige i et maskinlæsbart format, dvs. at data skal kunne bearbejdes af gængse databehandlingsprogrammer. Det kan fx være regneark i dataformatet csv. Vi anser derimod ikke dataformater som fx pdf og docx som maskinlæsbare.
- 4) *Uden restriktioner på videreanvendelse*
Data skal frit kunne videreanvendes uden copyright eller rettigheder for tredjepart. Vi anser ikke krav om kildehenvisning eller overholdelse af dansk lovgivning som restriktioner for videreanvendelsen af data.

20. Fortrolige data, klassificerede data og følsomme personoplysninger kan pr. definition ikke være åbne data. Følsomme personoplysninger kan dog ligge til grund for åbne datasæt. I sådanne tilfælde skal oplysningerne anonymiseres forud for åbning. Vi anser ikke betalingspålagte data for at være åbne data, som det fremgår af kriterium 2 (Uden adgangsrestriktioner). Undersøgelsen er dermed mere snæver end PSI-lovens rammer, som også indbefatter betalingspålagte data, hvor gebyret ikke overstiger myndighedernes omkostninger ved at stille data til rådighed. Det skyldes, at selv små gebyrer kan udgøre en barriere for, om borgere og virksomheder vælger at benytte data.

21. Undersøgelsen er baseret på forskellige metoder, som er uddybet i bilag 2. Undersøgelsens kapitel 2 bygger på:

- redegørelser fra Finansministeriet, Erhvervsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet
- gennemgang af skriftligt materiale
- interviews
- Rigsrevisionens kortlægning af barrierer, som ministerierne oplever i forbindelse med arbejdet for at åbne nye data.

Undersøgelsens kapitel 3 er baseret på:

- *Sammenlignende undersøgelse af de enkelte ministeriers systematiske arbejde*
Med inspiration i indikatorer udviklet af Verdensbanken har vi vurderet alle ministerierne i forhold til hver enkelt indikator og summeret scoren for de 5 indikatorer til en samlet score på mellem 0 og 100. Den samlede score angiver, hvor systematisk hvert enkelt ministerium arbejder med åbne data.
- *Kortlægning af ministeriernes åbne datasæt*
Vi har bedt de enkelte ministerier om at oplyse om alle åbne datasæt, som ministeriet er dataansvarlig for. Vi har efterfølgende efterprøvet, om de enkelte datasæt lever op til definitionen af åbne data.

22. Rigsrevisionen har i forbindelse med opstart af denne undersøgelse aftalt med Finansministeriet, at kortlægningen af de åbne data kan overleveres til ministeriet. Finansministeriet kan anvende disse data i forbindelse med ministeriets fremtidige arbejde med at skabe en oversigt over statslige data.

23. Revisionen er udført i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision, jf. bilag 2.

Afgrænsning

24. Undersøgelsen omfatter alle ministerierne med undtagelse af Statsministeriet. Statsministeriet har oplyst, at ministeriet ikke indsamler data som led i sin myndighedsudøvelse. Statsministeriet er derfor ikke dataansvarlig for data, som kan åbnes. Statsministeriet drifter portalen åbenhedsordning.dk, hvor de enkelte ministerier udstiller data om bl.a. repræsentationsudgifter, udgifter til tjenesterejser og modtagne gaver. Data på portalen findes dog ikke i et maskinlæsbart format og er derfor ikke åbne data.

25. Undersøgelsen omfatter perioden 2005-2019. Vi tager udgangspunkt i 2005, da PSI-loven blev vedtaget dette år.

26. Vi har i undersøgelsen afgrænset os til data i form af *datasæt*. På baggrund af Digitaliseringsstyrelsens definition forstår vi et datasæt som ”strukturerede data, der er lagret i et vilkårligt format”. Dermed indgår ustrukturerede data, fx fri prosa eller lyd, ikke i undersøgelsen. I bilag 2 har vi nærmere beskrevet, hvad vi forstår ved et datasæt.

27. Vi undersøger statens indsats for at åbne egne data. Vi har dermed kun fokus på data, hvor ministerier og underliggende styrelser er dataansvarlige. Undersøgelsen omfatter derfor hverken regionale eller kommunale data eller data fra statsligt finansierede virksomheder, hvor ministeren ikke har direkte instruktionsbeføjelser. Danmarks Statistik indgår dog i undersøgelsen, selv om det ikke er en styrelse, men en institution under Økonomi- og Indenrigsministeriet. Det skyldes, at Danmarks Statistik spiller en særlig rolle i forhold til at offentliggøre statslige data på Statistikbanken.

28. Undersøgelsen kortlægger *antallet* af åbne datasæt i staten. Det er ikke muligt at opgøre, hvor stor en *andel* af alle statens datasæt der er åbne, da undersøgelsen har vist, at en række ministerier ikke har et samlet overblik over alle datasæt i ministeriet. Dette uddybes i kapitel 3.

29. Vi undersøger kun, om tværministerielle initiativer bidrager til at åbne statslige data. Det ligger derfor uden for undersøgelsens formål at vurdere økonomi og projektstyring for de enkelte initiativer såsom grunddataprogrammet, herunder Datafordeleren.

30. Bilag 3 indeholder en ordliste, der forklarer udvalgte ord og begreber.

2. Tværministerielle initiativer for at åbne statslige data

Delkonklusion

PSI-loven stillede krav om, at Uddannelses- og Forskningsministeriet fra 2005 til 2011 skulle opretholde en oversigt over åbne statslige data, som ministerierne frivilligt kunne melde ind til. Undersøgelsen viser, at der ikke findes dokumentation for, at Uddannelses- og Forskningsministeriet i perioden 2005-2009 har levet op til lovens krav om at opretholde en sådan oversigt. Ministeriet oprettede i 2009 Datakataloget, som skulle bidrage til en oversigt over åbne data på tværs af staten. Uddannelses- og Forskningsministeriet vurderede selv i 2010, at Datakataloget havde en tvivlsom kvalitet.

Finansministeriet overtog i 2011 ressortansvaret for PSI-loven og dermed ansvaret for at opretholde oversigten over statens åbne data. Undersøgelsen viser, at data i Datakataloget ikke er blevet opdateret, og kun meget få nye data er blevet tilføjet de seneste 5 år. Finansministeriet har oplyst, at ministeriet derfor har valgt at lukke Datakataloget fra februar 2019 og i stedet lancere Datasætkataloget.

Finansministeriet har oplyst, at der ikke er truffet en endelig beslutning om omfanget af Datasætkataloget, men at det som minimum skal omfatte 75 åbne datasæt. Finansministeriet har ikke benyttet en bemyndigelse, som ministeriet fik med en ændring af PSI-loven i 2014, til at forpligte de øvrige ministerier til at benytte Datasætkataloget og opdatere oplysningerne i kataloget. Finansministeriet har endnu ikke besluttet, om ministeriet vil benytte bemyndigelsen fremadrettet. Hvis ikke bemyndigelsen benyttes, er det Rigsrevisionens vurdering, at Datasætkataloget kan blive mangelfuldt, og at der er risiko for, at kataloget hurtigt vil blive forældet. En mangelfuld oversigt kan betyde, at det er svært for borgere og virksomheder at finde frem til de åbne data, som er relevante for dem. Det kan bl.a. betyde, at det samfundsøkonomiske potentiale ved de data, som ministerierne allerede har åbnet, ikke indfries.

Undersøgelsen viser også, at de tværministerielle initiativer har skabt betydelig viden om den samfundsøkonomiske værdi forbundet med at åbne udvalgte datasæt. Dette arbejde har også ført til åbning af konkrete datasæt. Særligt Erhvervsministeriet har de senere år i regi af Partnerskabet for åbne offentlige data arbejdet på at skabe denne viden. Rigsrevisionen finder det positivt, og at det er vigtigt, at denne indsats bliver opretholdt. Rigsrevisionen vurderer samtidig, at det ud over de samfundsøkonomiske gevinster forbundet med åbningen af data også er relevant at have blik for at øge gennemsigtigheden i den statslige forvaltning gennem åbne data.

Endelig viser undersøgelsen, at Erhvervsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har identificeret 6 barrierer for ministeriernes arbejde med åbne data. Rigsrevisionens kortlægning bekræfter, at de øvrige ministerier oplever disse 6 barrierer i forbindelse med data, som de ønsker at åbne. Undersøgelsen viser også, at Erhvervsministeriets digitale startpakke fra januar 2019 forventeligt vil kunne håndtere 2 af de 6 barrierer. Den digitale startpakke indeholder bl.a. et værktøj, der kan hjælpe ministerierne til at estimere værdien af et datasæt, som de overvejer at åbne. Rigsrevisionens kortlægning viser, at den hyppigste barriere, som flest ministerier oplever, er af teknisk karakter. Uddannelses- og Forskningsministeriet udarbejdede i 2010 en teknisk vejledning til åbning af data, som ikke siden er blevet opdateret, selv om Finansministeriet havde en målsætning om det. Finansministeriet har oplyst, at ministeriet anser vejledningen som dækkende og gældende. Rigsrevisionen kan dog konstatere, at vejledningen indeholder en række forældede oplysninger, fx links, der ikke virker, herunder til nedlagte myndigheders hjemmesider.

31. Dette kapitel handler om, hvordan staten har arbejdet med tværministerielle initiativer, som kan skabe en oversigt over og understøtte åbningen af statslige data.

Første del handler om, hvordan Finansministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har arbejdet for at skabe en fyldestgørende oversigt over statslige data, og hvor de udstilles. Anden del handler om, hvordan staten har skabt viden om værdien af statslige data, mens tredje del handler om, hvordan staten har skabt viden om barrierer for at åbne statslige data, og hvordan staten har arbejdet for at modvirke disse.

2.1. Oversigt over åbne data, og hvor de udstilles

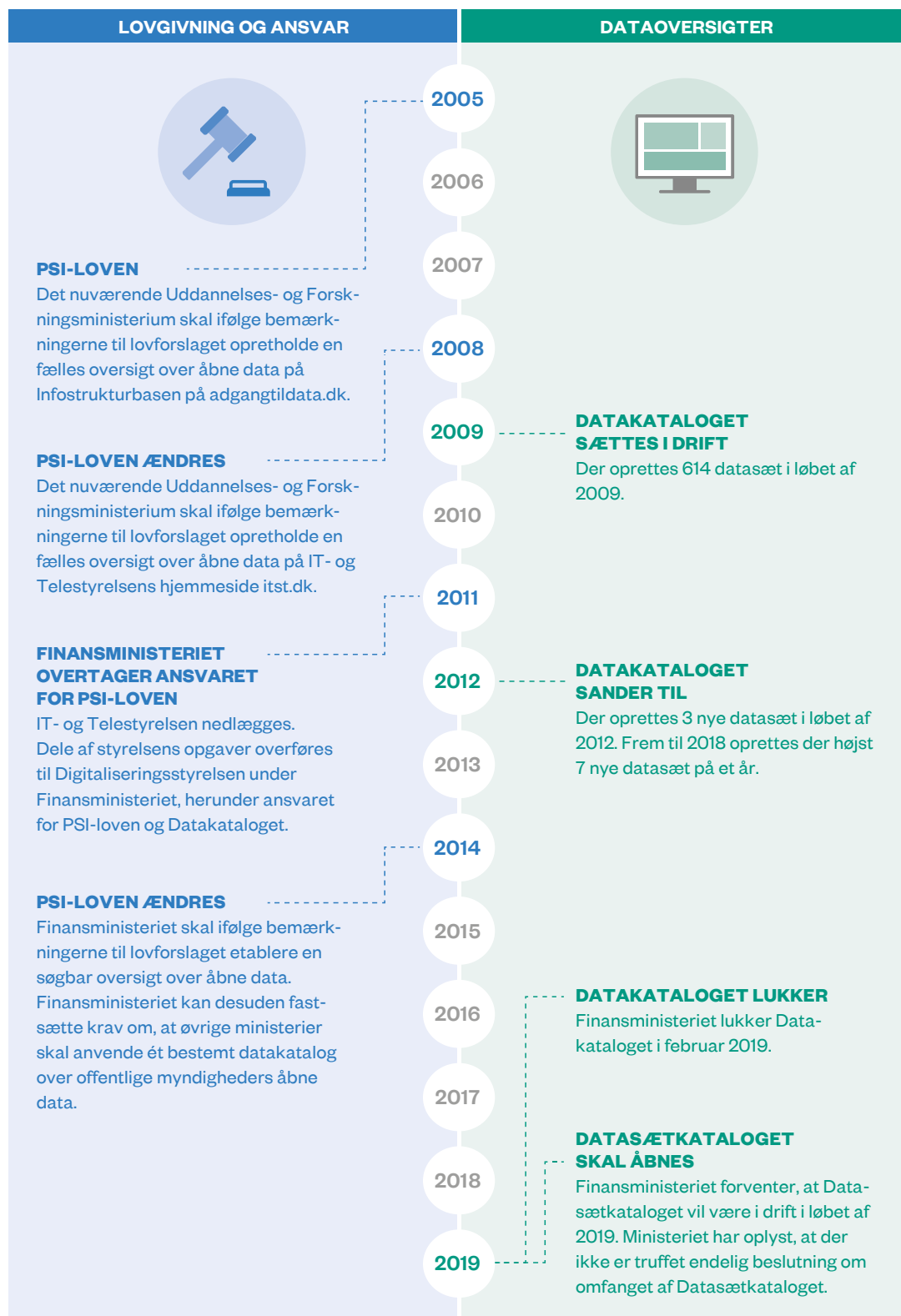
32. Vi har undersøgt, hvordan Finansministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har skabt en *fyldestgørende oversigt* over alle åbne statslige data, og hvor de udstilles. Dette er ikke et krav i PSI-loven, da den blot har forpligtet ministerierne til at opretholde en *oversigt* over åbne data, hvor de øvrige ministerier frivilligt kan indmelde åbne data. Finansministeren fik imidlertid med en ændring af PSI-loven i 2014 bemyndigelse til at forpligte de øvrige ministerier til at registrere alle deres åbne datasæt i ét bestemt katalog. Rigsrevisionen vurderer, at en fyldestgørende oversigt over alle åbne statslige data er vigtig, fordi det gør det muligt at tilbyde et samlet overblik til borgere, virksomheder og andre myndigheder, hvilket øger tilgængeligheden og anvendeligheden af de statslige data, som ministerierne allerede har åbnet. Oversigten kan derved bl.a. bidrage til at opnå den størst mulige samfundsøkonomiske værdi af statens allerede åbne data.

33. Ministerierne har arbejdet på at skabe en oversigt over åbne statslige data. Figur 3 viser en tidslinje over udviklingen i de lovgivningsmæssige rammer i forhold til at skabe en oversigt over åbne data og de dataoversigter, som ministerierne har udviklet.

Ændring af PSI-loven i 2014

Det fremgår af bemærkningerne til lovændringen, at finansministeren kan fastsætte regler om anvendelse af et datakatalog over offentlige myndigheders dokumenter og datasamlinger. Finansministeren kan herunder bestemme, at kravet til en offentlig myndigheds offentliggørelse i medfør af bestemmelserne i § 11, stk. 1 og 2, kun kan opfyldes ved at anvende ét bestemt datakatalog.

Figur 3
Tidslinje for arbejdet med at skabe en oversigt over åbne data

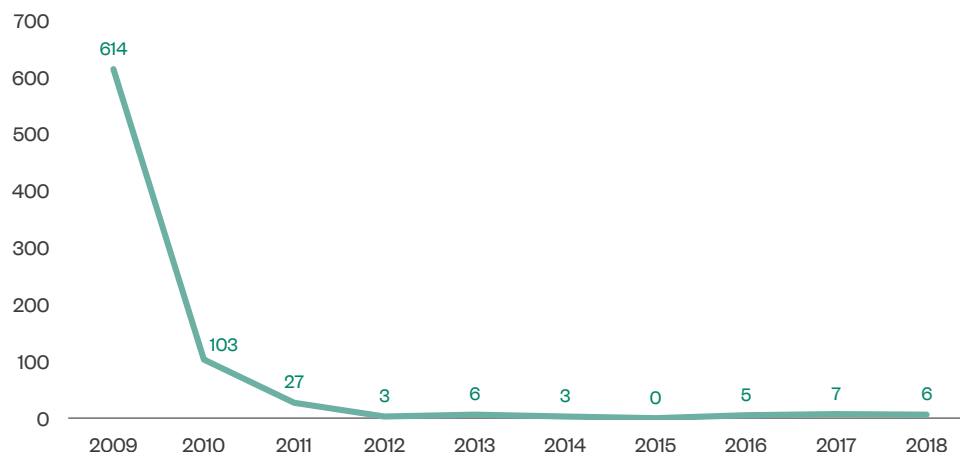
Figur 3 viser, at det tidlige arbejde med at skabe en oversigt over åbne statslige data var forankret hos det nuværende Uddannelses- og Forskningsministerium, hvor ressortansvaret for PSI-loven var placeret frem til 2011. Det fremgår af bemærkningerne til § 11 i PSI-loven fra 2005, at oversigten var etableret på den såkaldte Infostrukturbase, som Uddannelses- og Forskningsministeriet var ansvarlig for. I forbindelse med en justering af PSI-loven i 2008 fremgik det under pkt. 5 i bemærkningerne, at Uddannelses- og Forskningsministeriet havde etableret en fælles dataoversigt på IT- og Telestyrelsens hjemmeside itst.dk.

34. Uddannelses- og Forskningsministeriet har oplyst, at ministeriet ikke har materiale vedrørende IT- og Telestyrelsens arbejde med at opretholde en oversigt over data fra 2005 til 2011. IT- og Telestyrelsen var i denne periode en styrelse under det nuværende Uddannelses- og Forskningsministerium. Finansministeriet overtog i 2011 ressortansvaret for PSI-loven og ansvaret for Datakataloget, da IT- og Telestyrelsen blev nedlagt, og dele af styrelsens opgaver overgik til Finansministeriet. Finansministeriet har ligeledes oplyst, at ministeriet ikke har materiale om arbejdet. Rigsrevisionen kan konstatere, at der ikke findes dokumentation for arbejdet med at opretholde en oversigt over åbne data, skønt det fremgår af lovbemærkningerne, at Uddannelses- og Forskningsministeriet skulle løse denne opgave. Rigsrevisionens undersøgelse viser dog, at Datakataloget fik tilføjet datasæt i perioden 2009-2011, hvor Uddannelses- og Forskningsministeriet var ansvarlig for ressortområdet. Uddannelses- og Forskningsministeriet har heller ikke kunnet fremskaffe dokumenter om dette arbejde til Rigsrevisionen. IT- og Telestyrelsen meddelte dog i november 2010 brugerne af Datakataloget, at kataloget indeholdt *"mange hundrede datakilder af tvivlsom kvalitet"*.

35. Finansministeriet har oplyst, at der på nuværende tidspunkt ikke eksisterer en fyldestgørende oversigt over åbne statslige data. En ændring af PSI-loven fra 2014 gav finansministeren mulighed for at forpligte ministerierne til at benytte ét bestemt datakatalog til deres åbne data. Denne mulighed har Finansministeriet endnu ikke benyttet. Finansministeriets arbejde med at skabe en oversigt over åbne statslige data har siden 2011 været forankret i arbejdet med Datakataloget. Formålet med Datakataloget har netop været at give en samlet oversigt over åbne offentlige data, herunder også kommunale data.

36. Vi har undersøgt brugen af Datakataloget siden 2009, hvor det blev oprettet. Figur 4 viser en oversigt over antallet af nye datasæt pr. år i perioden 2009-2018.

Figur 4
Antal nye datasæt i Datakataloget pr. år i perioden 2009-2018

Note: Data er hentet den 14. januar 2019.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af Datakataloget på digitaliser.dk.

Figur 4 viser, at der de seneste 7 år højst er tilføjet 7 datasæt til Datakataloget om året. I 2009 og 2010 blev der tilføjet henholdsvis 614 og 103 datasæt. Som nævnt vurderede IT- og Telestyrelsen dog i november 2010, at Datakataloget indeholdt mange hundrede datakilder af tvivlsom kvalitet. IT- og Telestyrelsen oplyste, at styrelsen derfor ville påbegynde en oprydning. Styrelsen har ikke siden oplyst yderligere om afslutning eller resultat af oprydningen.

37. Rigsrevisionen har gennemført en stikprøvegennemgang af de 50 senest oprettede datasæt i Datakataloget fra 2009 for at undersøge, hvor mange datasæt der stadig opdateres. Gennemgangen viser, at linket til 41 af de 50 datasæt ikke virkede. For 2 af de 50 datasæt virkede linket, men datasættet var forældet. For de resterende 7 datasæt førte linket til et opdateret datasæt. Det betyder samlet set, at Datakataloget ikke udgør en tidssvarende oversigt over åbne statslige data.

38. Finansministeriet har undervejs i undersøgelsen oplyst, at ministeriet – bl.a. som følge af den lave kvalitet af data – har truffet beslutning om at lukke Datakataloget fra februar 2019. Finansministeriet har også oplyst, at ministeriets nuværende arbejde med at skabe en oversigt over åbne offentlige data primært er forankret i et nyt katalog – Datasætkataloget. Etableringen af Datasætkataloget er aftalt i forbindelse med den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020, og Finansministeriet forventer på sigt, at det nye Datasætkatalog kan erstatte Datakataloget.

39. Finansministeriet har oplyst, at formålet med Datasætkataloget er at skabe en oversigt over væsentlige åbne offentlige data og dermed understøtte genbrug og videreanvendelse af åbne data. Kataloget skal indeholde information om de åbne datasæt, men ikke udstille selve datasættene. Finansministeriet har oplyst, at offentlige myndigheder som udgangspunkt kun er forpligtede til at registrere datasæt i Datasætkataloget, som er relateret til initiativer fra den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020. Finansministeriet har oplyst, at der som minimum vil blive udstillet 75 åbne datasæt i Datasætkataloget, men at der ikke er truffet en endelig beslutning om katalogets omfang. Rigsrevisionen har til sammenligning i forbindelse med kortlægningen af ministeriernes åbne datasæt identificeret 921 åbne statslige datasæt.

40. Finansministeriet har også oplyst, at Datasætkataloget ikke vil skabe en oversigt over, hvor data udstilles. Når offentlige myndigheder registrerer datasæt i kataloget, skal de udfylde en række stamoplysninger om datasættet, fx navn, nøgleord og dataansvarlig myndighed, men de skal ikke registrere oplysninger om, hvor og i hvilke formater datasættet udstilles. Det er heller ikke obligatorisk for ministerierne at opdatere de registrerede oplysninger.

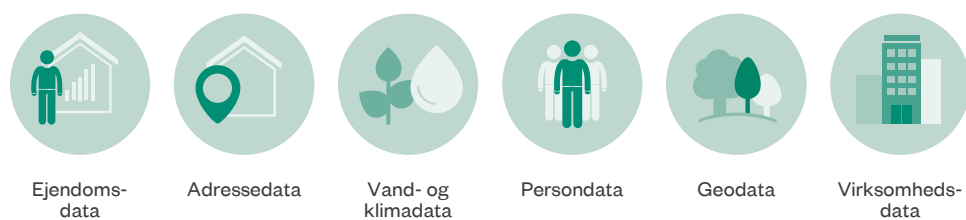
Hvis Datasætkataloget skal give Finansministeriet en fyldestgørende og tidssvarende oversigt over statslige data, og hvor de udstilles, skal 3 forudsætninger derfor opfyldes. For det første skal myndighederne frivilligt vælge at registrere alle deres datasæt i Datasætkataloget. For det andet skal myndighederne vælge at oplyse, hvilke steder datasættet er udstillet, selv om det ikke er en del af de oplysninger, som myndigheden bliver bedt om at angive. For det tredje skal myndighederne frivilligt vælge at opdatere de registrerede oplysninger, når der sker ændringer.

41. Ud over Datasætkataloget har Finansministeriet i forbindelse med grunddataprogrammet siden 2012 arbejdet på at skabe overblik over og sammenhænge mellem særligt væsentlige åbne statslige data. Grunddataprogrammet er et fællesoffentligt samarbejde, som har til formål at gøre en række grundlæggende data fra forskellige ministerier – såkaldte grunddata – om fx virksomheder, ejendomme, bygninger, veje og kort digitalt tilgængelige for øvrige myndigheder, borgere og virksomheder. Det er planen, at alle grunddata skal gøres tilgængelige på en fælles portal – Datafordeleren. Figur 5 viser en oversigt over de forskellige typer af grunddata.

Datafordeleren

Datafordeleren er en portal, hvor grunddata udstilles. Datafordeleren er en del af grunddataprogrammet. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering står for den tekniske udvikling af portalen.

Figur 5
Typer af grunddata

Kilde: Rigsrevisionen.

42. Grunddataprogrammet er blevet forsinket og fordyret, siden arbejdet blev igangsat i 2012. Forventningen var dengang, at grunddata ville være tilgængelige på Datafordeleren i 2015. På nuværende tidspunkt giver Datafordeleren adgang til 8 ud af 12 planlagte datasæt af høj værdi. Den nuværende plan er, at de resterende grunddata bliver tilgængelige på Datafordeleren i 2019. Folketinget bevilgede 546 mio. kr. i 2012 til grunddataprogrammet og har siden bevilget yderligere 146,2 mio. kr.

43. Regeringen har i forbindelse med Strategi for Danmarks digitale vækst besluttet at frikøbe DMI's meteorologiske data. Der er i perioden 2018-2025 afsat 82 mio. kr. til projektet. DMI's data kan ikke udstilles via Datafordeleren, idet Datafordeleren ikke har tilstrækkelig opdateringsfrekvens og kapacitet til at udstille disse data. Det skyldes, at Datafordeleren er udviklet for at udstille de fællesoffentlige grunddata og ikke for at distribuere DMI's data. Der bliver derfor udviklet en ny separat portal til DMI's data.

Resultater

I bemærkningerne til PSI-loven var der allerede i 2005 en forudsætning om, at IT- og Telestyrelsen under det nuværende Uddannelses- og Forskningsministerium skulle opretholde en oversigt over åbne statslige data, som de øvrige ministerier kunne melde ind til. Der findes dog ikke dokumentation for et sådant arbejde. Rigsrevisionens undersøgelse viser dog, at Datakataloget har været aktivt siden 2009.

Finansministeriet overtog ressortansvaret for PSI-loven og ansvaret for Datakataloget i 2011. Rigsrevisionen kan konstatere, at Datakataloget ikke udgør en fyldestgørende oversigt over åbne statslige data. Det skyldes, at datasættene ikke bliver opdateret, at der har været meget lidt aktivitet i kataloget siden 2010, og at data har en tvivlsom kvalitet. Finansministeriet har oplyst, at ministeriet har besluttet at lukke Datakataloget fra februar 2019.

Finansministeriet vil i stedet arbejde videre med at udvikle et nyt katalog i form af Datasætkataloget. Finansministeriet har oplyst, at der ikke er truffet endelig beslutning om omfanget af Datasætkataloget, men at ministeriet forventer, at kataloget mindst skal omfatte 75 statslige datasæt. Rigsrevisionens kortlægning viser til sammenligning, at der findes 921 åbne datasæt på tværs af staten.

Rigsrevisionen kan konstatere, at Datasætkataloget som udgangspunkt ikke forpligter ministerierne til at registrere andre datasæt end dem, der indgår i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020. Når en myndighed registrerer et datasæt i Datasætkataloget, er myndigheden ikke forpligtet til at oplyse, hvor datasættet udstilles, eller at opdatere oplysningerne om de indmeldte datasæt. Finansministeren fik med en ændring af PSI-loven i 2014 mulighed for at forpligte ministerierne til at registrere alle deres åbne datasæt i ét bestemt katalog, fx Datasætkataloget. Bemyndigelsen kan også bruges til at forpligte ministerierne til løbende at opdatere oplysningerne om deres datasæt i kataloget. Denne bemyndigelse har finansministeren endnu ikke benyttet. Medmindre Finansministeriet vælger at benytte bemyndigelsen, kan Rigsrevisionen konstatere, at Datasætkataloget hverken vil udgøre en fyldestgørende oversigt over åbne statslige data, eller hvor de udstilles. Rigsrevisionen kan også konstatere, at der er risiko for, at Datasætkataloget hurtigt vil blive forældet. Det betyder samlet set, at der er risiko for, at de allerede åbne datasæt potentielt ikke udnyttes til fulde.

Endelig viser undersøgelsen, at Finansministeriet i regi af grunddataprogrammet har etableret en fællesoffentlig dataportal i form af Datafordeleren, hvor en række væsentlige åbne statslige data udstilles. Projektet er blevet forsinket og fordyret siden 2012.

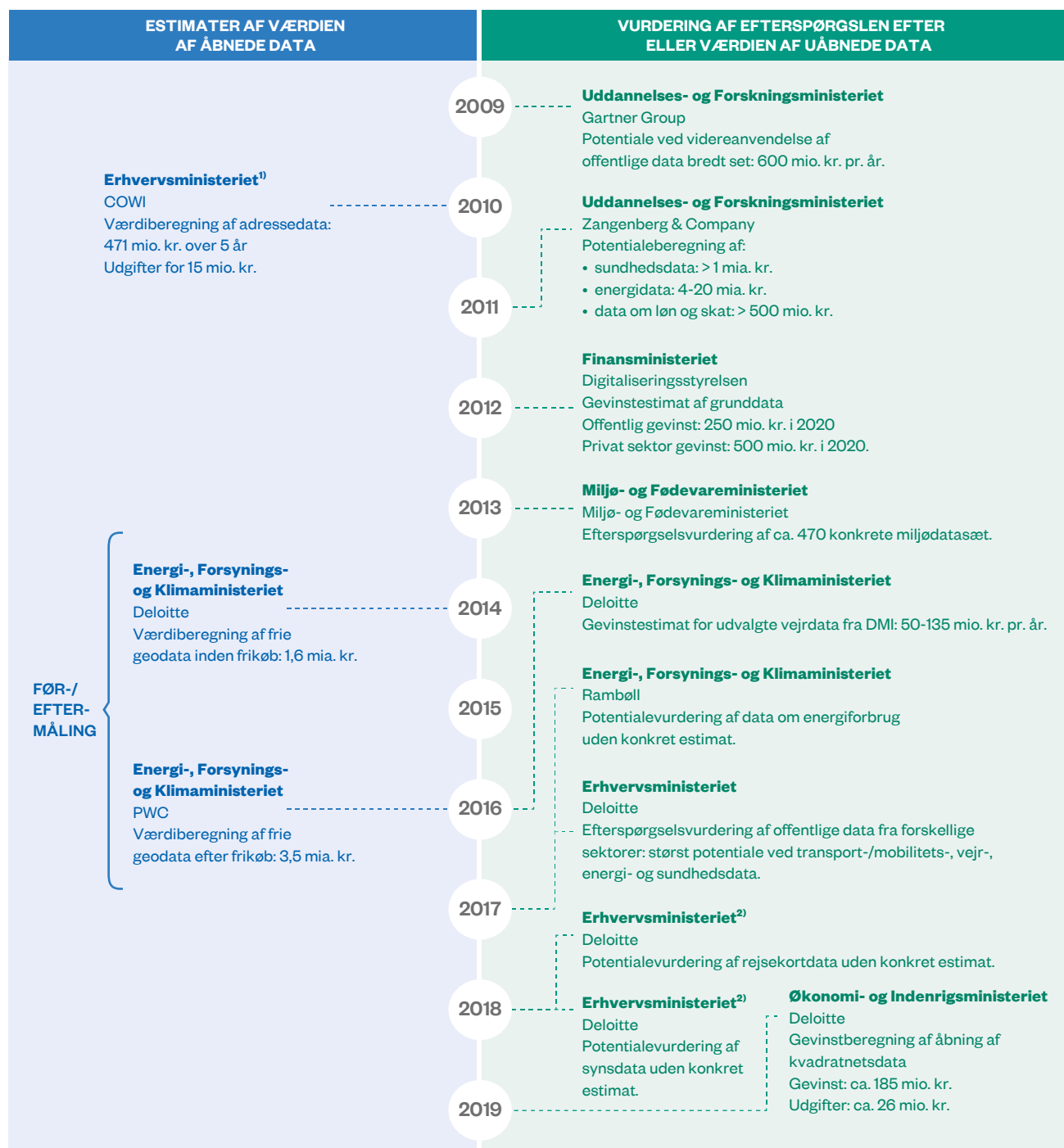
2.2. Viden om værdi af statslige data

44. Vi har undersøgt, hvordan staten har skabt viden om værdien af statslige data. Erhvervsministeriet har siden 2016 som formand for Partnerskabet for åbne offentlige data haft til opgave at afdække relevante data med samfundsøkonomisk potentiale. Konkret har vi undersøgt, hvilken viden ministerierne har tilvejebragt, som enten vurderer efterspørgslen af eller estimerer værdien forbundet med at åbne statslige data, som borgere og virksomheder endnu ikke har haft fri adgang til. Vi har desuden undersøgt, hvordan ministerierne har estimeret værdien af de data, som myndighederne allerede har åbnet.

45. Det er vigtigt at udarbejde estimater af værdien forbundet med åbning af data. De gør det muligt at prioritere den statslige indsats mod de typer af data, som kan føre til den største samfundsøkonomiske værdi. Viden om, hvilke datasæt der har et særligt stort potentiale, kan således være udgangspunkt for at iværksætte tværministerielle initiativer som en del af de fællesoffentlige strategier og handleplaner, der sigter mod åbning af netop disse datasæt. Estimater af fremtidige gevinster ved åbne data er altid behæftet med betydelig usikkerhed. Dette gør sig i særdeleshed gældende for åbne data. Det skyldes bl.a., at det er vanskeligt præcist at forudsige, hvem der vil benytte data og til hvilke formål, når data endnu ikke er åbne. Der er ligeledes metodiske udfordringer ved at isolere den værdi, som åbne data skaber. Skønt disse estimater i høj grad er kvalificerede gæt, er de velegnede til at identificere data med værdi.

46. Figur 6 giver et overblik over de rapporter fra 2009 til 2018, som enten estimerer efterspørgslen efter eller værdien af endnu uåbnede data eller beregner værdien af allerede åbne data. Fra 2005 til 2009 blev der ikke udarbejdet denne type rapporter.

Figur 6
Rapporter om værdien af data

¹⁾ Frikøbet af adressedata skete med udgangspunkt i en aftale mellem Finansministeriet og kommunerne fra 2002. Rapporten fra COWI, som estimerer værdien af danske adressedata, udspringer derfor ikke direkte af de nævnte tværministerielle strategier og handleplaner.

²⁾ Erhvervsministeriet fremgår som bestiller af de rapporter, som Partnerskabet for åbne offentlige data har taget initiativ til, da ministeriet er formand for partnerskabet.

Kilde: Rigsrevisionens gennemgang af rapporter, som udspringer af fællesoffentlige strategier og handleplaner.

Figur 6 viser, at initiativer fra de fællesoffentlige strategier og handleplaner gennem de sidste 10 år har ført til en række rapporter, der estimerer efterspørgslen eller værdien forbundet med potentielt eller reelt åbne data.

Figuren viser, at der både er gennemført vurderinger af:

- potentialet ved åbning af data bredt set
- hvilke sektorer der er særligt forbundet med efterspurgte data, som endnu ikke er åbnet
- efterspørgsel eller værdi forbundet med åbning af konkrete datasæt
- værdien af allerede åbnede data.

Figuren viser også, at Erhvervsministeriet i de seneste år har udarbejdet særligt mange efterspørgsels- og potentialevurderinger. Det hænger sammen med, at Erhvervsministeriet i kraft af sit formandskab for Partnerskabet for åbne offentlige data har begyndt et ambitiøst arbejde med at identificere områder og data med særlig høj samfundsøkonomisk værdi.

47. De udarbejdede rapporter kan udgøre en vigtig del af beslutningsgrundlaget for en potentiel åbning af statslige data. I 2012 estimerede Digitaliseringsstyrelsen gevinsten ved at åbne grunddata til 250 mio. kr. og 500 mio. kr. i henholdsvis den offentlige og private sektor. Disse estimater var medvirkende til, at der som en del af en fællesoffentlig handleplan blev iværksat et initiativ for at åbne grunddata fra en række ministerier. Endvidere er initiativet om at åbne DMI's vejr-, klima- og havdata iværksat på baggrund af en rapport fra 2016, som estimerede den årlige værdi af åbning af udvalgte vejrdata til 50-135 mio. kr.

48. Rigsrevisionen konstaterer, at ovennævnte rapporter i høj grad fokuserer på den samfundsøkonomiske værdi af åbne data. Dette skyldes bl.a., at Partnerskabet for åbne offentlige data har til opgave at skabe adgang til værdifulde data, som kan udnyttes af private virksomheder.

Vi har også set et eksempel på et initiativ, som har til hensigt at øge gennemsigtigheden i den statslige forvaltning gennem åbne data. Finansministeriet har således som en del af den tidligere OGP-handlingsplan for 2013-2016 iværksat et arbejde med at åbne detaljerede data om statens udgifter. Det fremgår af handleplanen og af Finansministeriets selvevaluering af handleplanen, at målet var at understøtte åbning af statslige data, bl.a. ved at fremme Global Open Data Index' kriterier for åbenhed, så offentlige udgifter ville blive vurderet som fuldstændigt åbnet. Initiativet blev afsluttet i 2016, og Finansministeriet har oplyst, at ministeriet har åbnet aggregerede data om offentlige lønudgifter og data om statens udgifter. Data er imidlertid ikke åbnet for de enkelte udgifter, fx konkrete indkøb af konsulentytelser og udgifter til husleje. Selvevalueringen af handlingsplanen vurderede initiativet til at være *begrænset* gennemført. I den seneste måling fra Global Open Data Index bliver data om offentlige udgifter vurderet som 0 % åbnet.

49. Boks 1 beskriver et eksempel på, hvordan åbne data om offentligt forbrug er blevet brugt til at skabe samfundsøkonomisk værdi og øge gennemsigtigheden i den statslige forvaltning i England.

Boks 1

Eksempel på brugen af åbne data om offentligt forbrug

I England førte åbningen af detaljerede data om offentligt forbrug til såvel øget gennemsigtighed som sparsommelig forvaltning. En NGO udviklede på baggrund af de åbne data en portal, hvor alle kunne få indsigt i udgifterne på tværs af ministerierne. Portalen brugte den engelske centraladministration fx til at finde ud af, at mange ministerier hvert år hver især bestilte den samme dyre it-rapport fra virksomheden Gartner. De valgte på baggrund af den nye viden fremover at bestille rapporten centralt i ét departement og herefter dele den med de øvrige ministerier. Derved opnåede den engelske stat en årlig besparelse på 4 mio. pund, svarende til godt 33 mio. kr. Åbningen af data har dermed både ført til øget gennemsigtighed i den offentlige forvaltning og økonomisk værdi i form af offentlige besparelser.

I Danmark indeholder Finansministeriets BI-IA database data om statens indkøb og fakturaer. Disse data er endnu ikke åbne. En åbning af denne database kan give fx forskere og borgere indsigt i forbruget af offentlige midler.

Kilde: Rigsrevisionen og Open Knowledge International.

Resultater

Undersøgelsen viser, at staten har skabt betydelig viden om efterspørgsel og værdi forbundet med data, som de enkelte ministerier enten har overvejet at åbne eller allerede har åbnet. Rigsrevisionen vurderer, at de mange rapporter tyder på, at udvalgte ministerier har opbygget kompetence i at vurdere efterspørgslen eller den samfundsøkonomiske værdi af åbne data. Det øger sandsynligheden for, at staten arbejder for at åbne data, som kan tilføre samfundet værdi.

Undersøgelsen viser også, at oprettelsen af Partnerskabet for åbne offentlige data, som er forankret i Erhvervsministeriet, har ført til et intensiveret arbejde med at identificere områder og data med særlig stor samfundsøkonomisk værdi.

Rigsrevisionen bemærker, at de udarbejdede rapporter primært har fokus på den samfundsøkonomiske værdi og ikke på at øge gennemsigtigheden i den statslige forvaltning gennem åbne data. Detaljerede oplysninger om offentlige udgifter er et godt eksempel på, hvordan data, som endnu ikke er fuldt åbnet i Danmark, kan føre til øget gennemsigtighed. Rigsrevisionen finder, at det også er relevant at understøtte, at åbne data kan føre til øget gennemsigtighed i forvaltningen.

2.3. Barrierer for at åbne statslige data

50. Vi har undersøgt, hvordan staten har skabt viden om, hvilke barrierer der forhindrer statslige myndigheder i at åbne data, og hvilke tværministerielle initiativer der er blevet iværksat for at modvirke de identificerede barrierer. Det er vigtigt, at de identificerede barrierer bliver modvirket, fordi hovedparten af indsatsen for at åbne statslige data sker i de enkelte ministerier. Det kan hindre dette arbejde, hvis ikke de barrierer, som går på tværs af ministerierne, bliver identificeret og modvirket.

51. Viden om barrierer er typisk tilvejebragt gennem forskellige rapporter, som Erhvervsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har fået udarbejdet af eksterne konsulenter. På baggrund af disse rapporter har vi i tabel 2 oplyst identificerede barrierer for åbning af data fordelt på økonomiske, juridiske, tekniske og organisatoriske barrierer. Tabellen oplyser også initiativer, som Finansministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har iværksat med det formål at fjerne barrierer, og en vurdering af, om barrieren er *helt*, *delvist* eller *ikke* håndteret.

Tabel 2
Identificerede barrierer og initiativer til at modvirke dem

TYPE	IDENTIFICEREDE BARRIERER	IVÆRKSATTE INITIATIVER	BARRIEREN I DAG
 Økonomisk	Frikøb af data: Ministerierne kan miste en indtægtskilde ved at gøre tidligere betalingsplågte data gratis og kan have udgifter til udvikling af tekniske løsninger til distribution af data.	Finansministeriet har gennemført frikøb af grunddata og udviklet Datafordeleren. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har igangsat et arbejde med at frikøbe DMI's meteorologiske data, som også indebærer udviklingen af en distributionsløsning.	Barrieren er delvist håndteret. De iværksatte initiativer har ført til frikøb af konkrete datasæt. Frikøb af data kan dog fortsat være en barriere for de ministerier, der ønsker at åbne nye datasæt.
	Manglende værktøj til at estimere værdien af data: Det kan være svært at estimere værdien af at åbne data og dermed vanskeligt at vurdere, om værdien overstiger de udgifter, der er forbundet med at åbne data.	Erhvervsministeriet har som en del af sin digitale startpakke i januar 2019 lanceret et værktøj, der kan benyttes til at beregne værdien ved at udstille data.	Barrieren forventes håndteret. Værktøjet blev lanceret i januar 2019 og forventes at håndtere barrieren. Det er dog for tidligt at vurdere, om værktøjet i praksis håndterer barrieren.
 Juridisk	Viden om juridiske begrænsninger: Det kan være uklart for ministerierne, hvilke juridiske problemstillinger der er forbundet med at åbne data. Det kan fx være problemstillinger vedrørende udstilling af persondata eller sammenkøring af flere datakilder.	Uddannelses- og Forskningsministeriet udarbejdede i 2010 en juridisk vejledning til åbning af data, som Finansministeriet ifølge OGP-handlingsplanen for 2013-2016 skulle opdatere. Finansministeriet har ikke opdateret vejledningen. Ministeriet har derimod oplyst, at ministeriet anser vejledningen fra 2010 som dækkende og gældende. Rigsrevisionen kan konstatere, at vejledningen bl.a. henviser til hjemmesiden for en nedlagt myndighed og til lovgivning, som siden er ændret. Erhvervsministeriet har som en del af sin digitale startpakke i januar 2019 lanceret en juridisk guide. Guiden kan hjælpe myndighederne til at vurdere, om de ønskede data lovligt kan udstilles.	Barrieren forventes håndteret. Guiden blev lanceret i januar 2019 og forventes at håndtere barrieren. Det er dog for tidligt at vurdere, om guiden i praksis håndterer barrieren.

Tabel 2 (fortsat)

Identificerede barrierer og initiativer til at modvirke dem

TYPE	IDENTIFICEREDE BARRIERER	IVÆRKSATTE INITIATIVER	BARRIEREN I DAG
 Teknisk	<p>Manglende teknisk kompetence: Ministerierne kan mangle teknisk kompetence til i praksis at åbne data. Det kan fx vedrøre, hvilke formater man kan lægge data ud i, så det bliver let at bruge for andre.</p>	<p>Uddannelses- og Forskningsministeriet udarbejdede i 2010 en teknisk vejledning, som Finansministeriet ifølge OGP-handlingsplanen for 2013-2016 skulle opdatere. Finansministeriet har ikke opdateret vejledningen. Ministeriet har derimod oplyst, at ministeriet anser vejledningen fra 2010 som dækkende og gældende.</p> <p>Rigsrevisionen konstaterer, at vejledningen indeholder en række links, der ikke virker, herunder til hjemmesider for nedlagte myndigheder.</p>	<p>Barrieren er delvist håndteret.</p> <p>Der findes en teknisk vejledning til åbning af data fra 2010, som ikke siden er blevet opdateret.</p>
	<p>Manglende fælles standarder og ensretning på tværs af staten: Der er risiko for, at data ikke vil blive anvendt tilstrækkeligt, hvis ikke fælles standarder sikrer, at data kan bruges på tværs af myndigheder og frit kan anvendes af borgere og virksomheder.</p>	<p>Uddannelses- og Forskningsministeriet udarbejdede i 2010 en offentlig standardlicens for åbne offentlige data. Finansministeriet opdaterede standardlicensen i 2013 og skulle ifølge OGP-handlingsplanen for 2013-2016 opdatere standardlicensen i 2015. Det er dog endnu ikke sket.</p> <p>Der er i regi af grunddataprogrammet udviklet fælles datastandarder (datamodellering) for grunddata, som andre myndigheder også kan vælge at bruge.</p>	<p>Barrieren er delvist håndteret.</p> <p>Ministerierne kan tage udgangspunkt i standardlicensen, når de skal udarbejde en åben licens for egne åbne data.</p> <p>Der er udviklet fælles datastandarder for grunddata, som kan bruges af andre myndigheder.</p>
 Organisatorisk	<p>Manglende ledelsesopbakning: Opbakning fra ledelsen er en grundlæggende forudsætning for at åbne data, da ministerierne ikke er underlagt en lov, som stiller håndfaste krav om åbning af data.</p>	<p>Erhvervsministeriet har som en del af sin digitale startpakke i januar 2019 lanceret et organisatorisk redskab, som kan benyttes til at vurdere, hvor parate myndigheden er til at udstille et ønsket datasæt.</p>	<p>Barrieren er delvist håndteret.</p> <p>Redskabet blev lanceret i januar 2019. Rigsrevisionen vurderer, at der er tale om et brugbart værktøj til at vurdere egen organisation og skabe en struktureret dialog. Værktøjet kan dog ikke i sig selv forventes at håndtere barrieren med manglende ledelsesopbakning.</p>

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af følgende rapporter bestilt af Erhvervsministeriet: Deloitte (2018): *Synsdata. Foranalyse til udstilling af datasæt*, Deloitte (2018): *Rejsekortdata, Foranalyse til udstilling af datasæt*, Deloitte (2017): *Analyse af efterspørgsel og markedstendenser inden for offentlige data*, Seismonaut (2017): *Når myndigheder udstiller offentlige data*, Højbjerg Brauer Schultz (2017): *Barrierer for virksomheders dataanvendelse* og IRIS Group (2013): *Big Data som vækstfaktor i dansk erhvervsliv – potentialer, barrierer og erhvervspolitiske konsekvenser* samt følgende rapport bestilt af Uddannelses- og Forskningsministeriet: Zangenberg & Company (2011): *Kvantificering af værdien af offentlige data*.

Tabel 2 viser, at Erhvervsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet samlet set har identificeret 6 barrierer. Af disse forventes den digitale startpakke fra januar 2019 at håndtere henholdsvis barrieren om et manglende værktøj til at estimere værdien af data og barrieren om viden vedrørende juridiske begrænsninger ved åbning af data. Den digitale startpakke er udarbejdet af Partnerskabet for åbne offentlige data under Erhvervsministeriet. Det er endnu for tidligt at vurdere, om den digitale startpakke i praksis håndterer de 2 barrierer. De resterende 4 barrierer er delvist håndteret.

52. Rigsrevisionen har i forbindelse med undersøgelsen også identificeret barrierer for åbning af konkrete datasæt. Dette har vi gjort i forbindelse med vores kortlægning af åbne datasæt. Her har vi bedt de enkelte ministerier om at angive barrierer for at åbne konkrete datasæt, som de ønsker at åbne. På undersøgelsestidspunktet var den digitale startpakke endnu ikke offentliggjort, og ministerierne havde derfor ikke disse værktøjer til rådighed. Tabel 3 viser, hvor mange ministerier der på undersøgelsestidspunktet oplevede bestemte barrierer for at åbne data, og hvor mange datasæt det er gældende for.

Tabel 3
Barrierer for ministeriernes åbning af konkrete datasæt

Barriere	Antal ministerier	Antal datasæt
 Teknisk – fx udfordringer med kompetence	6	20
 Juridisk – fx usikkerhed om behov for anonymisering eller mulighed for at etablere indberetningspligt	4	21
 Organisatorisk – fx ledelsesopbakning eller behov for justering af sagsgange	4	10
 Økonomisk – finansiering af frikøb	3	9

Kilde: Rigsrevisionens kategorisering af ministeriernes fritekstbesvarelser i kortlægningen fra juni 2018.

Tabel 3 viser, at ministerierne selv peger på tekniske, juridiske, organisatoriske og økonomiske barrierer. Disse barrierer blev også identificeret af de 3 ministerier og eksisterer således endnu. Flest ministerier peger på, at de oplever tekniske barrierer, mens færrest ministerier oplever økonomiske barrierer.

Resultater

Undersøgelsen viser, at Erhvervsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har identificeret 6 barrierer for, at de enkelte ministerier kan åbne data. Barriererne har økonomisk, juridisk, teknisk eller organisatorisk karakter. Undersøgelsen viser også, at ministerierne oplever disse typer af barrierer i forbindelse med datasæt, som de ønsker at åbne.

Finansministeriet, Erhvervsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har forsøgt at modvirke flere af barriererne ved at iværksætte konkrete initiativer under de fællesoffentlige strategier og handleplaner. Erhvervsministeriet har fx lanceret den digitale startpakke i januar 2019, som forventes at håndtere 2 af barriererne. De resterende 4 barrierer er delvist håndteret. Det betyder, at der har været iværksat initiativer for at håndtere dem, men Rigsrevisionen vurderer, at initiativerne ikke er tilstrækkelige. De 4 delvist håndterede barrierer omfatter frikøb af data, manglende ledelsesopbakning, manglende fælles standarder og ensretning på tværs af staten og manglende teknisk kompetence.

Rigsrevisionen har kortlagt, hvilke udfordringer ministerierne på tværs af staten oplever i forbindelse med datasæt, som de ønsker at åbne. Den hyppigste barriere er af teknisk karakter. Uddannelses- og Forskningsministeriet udarbejdede i 2010 en teknisk vejledning til åbning af data, men vejledningen er ikke siden blevet opdateret, selv om Finansministeriet ifølge en OPG-handlingsplan havde en målsætning om det. Finansministeriet har oplyst, at ministeriet anser vejledningen som dækkende og gældende. Rigsrevisionen kan dog konstatere, at vejledningen indeholder en række forældede oplysninger, fx links, der ikke virker, herunder til hjemmesider for myndigheder, som er blevet nedlagt.

3. Ministeriernes indsats for at åbne statslige data

Delkonklusion

Undersøgelsen viser, at der er forskel på, hvor systematisk de forskellige ministerier har arbejdet med åbne data. Der er derfor potentiale for læring mellem ministerierne.

Undersøgelsen viser også, at der er en sammenhæng mellem de ministerier, der arbejder mest systematisk med åbne data, og antallet af datasæt, de har åbnet. Således har de 11 ministerier, der arbejder mest systematisk, i gennemsnit åbnet 77 datasæt hver, mens de 7 ministerier, der arbejder mindst systematisk, i gennemsnit har åbnet 10 datasæt hver. Rigsrevisionen skal i den forbindelse bemærke, at nogle ministerier har bedre forudsætninger for at åbne mange datasæt, da de fx indsamler flere data, eller det er en del af deres kerneopgave.

Rigsrevisionens kortlægning viser, at ministerierne til sammen har åbnet 921 datasæt, som udstilles 88 forskellige steder. De mange udstillingssteder kan gøre det vanskeligt for potentielle brugere at finde deres ønskede data, da der ikke er etableret en fyldestgørende oversigt over åbne data på tværs af staten, og hvor de udstilles. Derved bliver det fulde potentiale ved de data, der allerede er åbne, ikke indfriet.

Kun 5 af de 12 største udstillingssteder er omfattet af en åben licens. Tilsvarende har blot 4 af de 12 største udstillingssteder en API. Både åbne licenser og API'er gør brugernes videreanvendelse af data lettere, og mangel på samme kan betyde, at borgere og virksomheder med interesse for udvalgte datasæt afholder sig fra at hente og bruge data.

Rigsrevisionen har identificeret en række gode eksempler på, hvordan ministerierne arbejder med åbne data. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet udmærker sig fx ved at arbejde systematisk med åbne data på tværs af departement og underliggende styrelser med samlet strategi, dataoverblik og projektgruppe. Beskæftigelsesministeriet udmærker sig fx ved at åbne en lang række datasæt, der som udgangspunkt indeholder personoplysninger, som anonymiserede data. Rigsrevisionen vurderer derfor, at ministerierne kan lære af hinanden i forhold til, hvordan arbejdet med åbne data kan gribes an.

Åben licens

En åben licens giver brugere juridisk tilladelse til frit at anvende data. Ministerierne kan både knytte åbne licenser til specifikke datasæt og til udstillingssteder, som indeholder flere datasæt. Fordelen ved åbne licenser er, at potentielle brugere har absolut sikkerhed for, at de ikke bryder nogen rettigheder ved at benytte data.

API (Application Programming Interface)

En softwaregrænseflade, som giver mulighed for at opsætte automatiseret, løbende download af data. Det gør det lettere for udviklere at anvende data, da det kan gøre det muligt at integrere åbne data i deres løsning, der automatisk opdateres.

53. Dette kapitel handler om, hvordan de enkelte ministerier på tværs af staten har arbejdet med at åbne statslige data. For at vurdere de enkelte ministeriers indsats for at åbne deres data er det vigtigt både at undersøge, hvordan de generelt arbejder med at åbne deres data, og hvor langt de i praksis er kommet med at åbne konkrete datasæt. Vi har derfor for det første undersøgt, om de enkelte ministerier arbejder systematisk for at åbne deres væsentlige datasæt. Vi har for det andet undersøgt, hvor mange datasæt de enkelte ministerier har åbnet, hvor ministerierne udstiller dem, og hvad der karakteriserer udstillingsstederne.

54. Det er vigtigt at være opmærksom på, at kortlægningen viser *antallet* af datasæt, som de enkelte ministerier har åbnet, men ikke hvor stor en *andel* dette udgør af ministeriets samlede antal datasæt, der kan åbnes. Dette har ikke været muligt at undersøge, da en række ministerier ikke har et samlet overblik over alle datasæt i ministeriet, jf. afsnit 3.1.

55. Ministerierne har forskellige forudsætninger for at åbne deres data. Der er både forskel på, hvor mange datasæt ministerierne er ansvarlige for og karakteren af de datasæt, ministerierne indsamler i forbindelse med deres myndighedsudøvelse. Forsvarsministeriet har fx mange datasæt, som indeholder klassificerede oplysninger. Andre ministerier har mange datasæt med følsomme personoplysninger, som skal anonymiseres, før de kan åbnes. Både Beskæftigelsesministeriet og Sundheds- og Ældreministeriet har en høj andel af datasæt med følsomme personoplysninger. Begge ministerier åbner datasæt på henholdsvis Jobindsats og eSundhed ved at anonymisere data, så disse ikke kan henføres til enkeltpersoner. Alle ministerierne indsamler data, der kan have værdi som åbne data. Skønt der er forskelle mellem ministerierne imellem, kan alle ministerierne arbejde systematisk med åbne data.

3.1. Ministeriernes systematiske arbejde med åbne data

56. Vi har undersøgt, om ministerierne arbejder systematisk for at åbne væsentlige statslige data. Det har vi gjort ved at bede ministerierne redegøre for og dokumentere deres arbejde i forhold til 5 indikatorer:

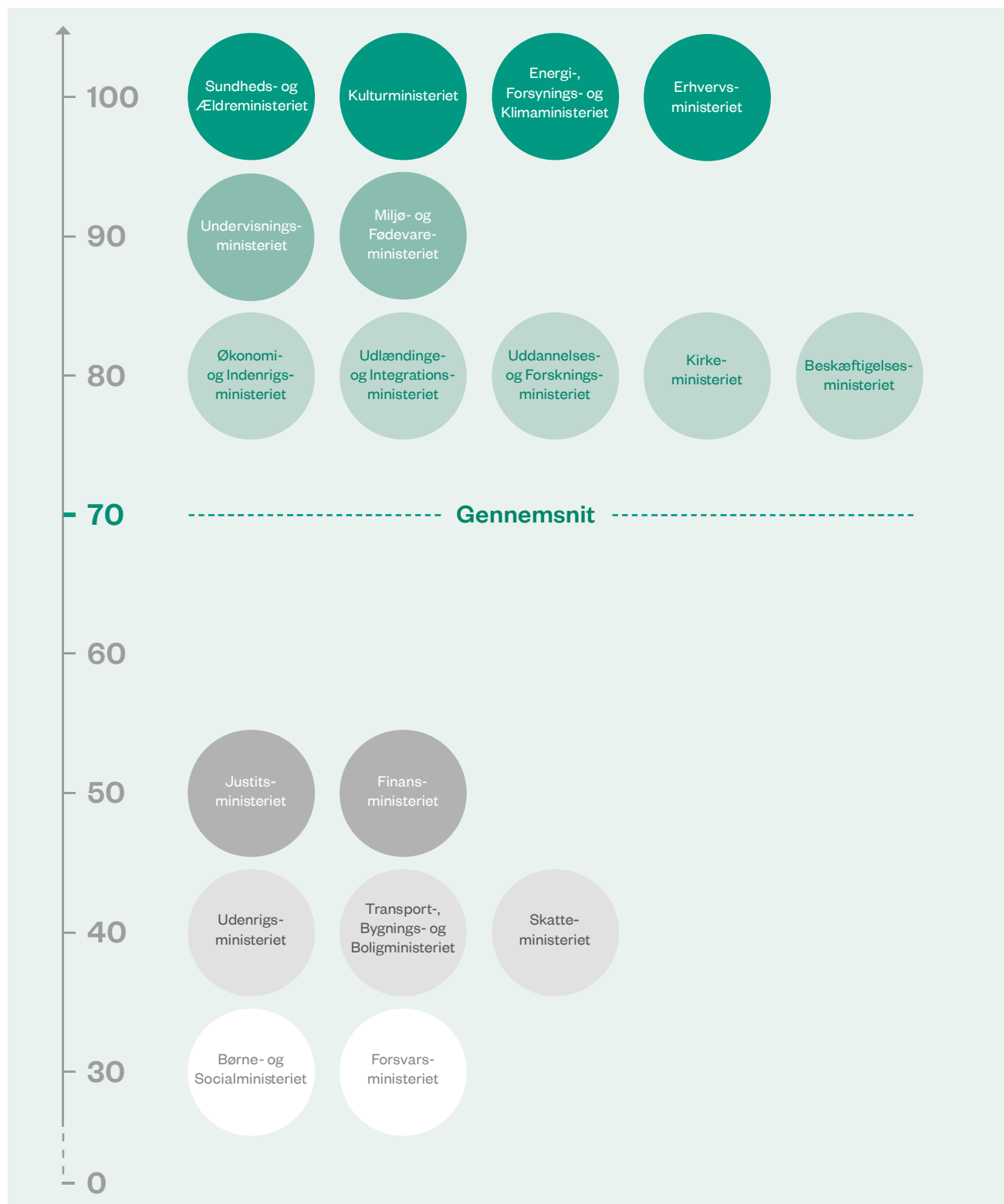
- 1) *Strategiske overvejelser* handler om, hvorvidt ministeriet har dokumenteret strategiske overvejelser om sit arbejde med åbne data. Dette kan fx være som en del af konkrete strategier eller i referater fra ledelsesmøder. Strategiske overvejelser om åbne data er vigtige, da de bl.a. viser ledelsesopbakning og kan medvirke til at opstille mål eller principper for ministeriets samlede arbejde med åbne data.
- 2) *Dataoverblik* handler om, hvorvidt ministeriet har overblik over egne væsentlige åbne og lukkede data. Dette er en forudsætning for, at ministeriet kan udvælge og prioritere, hvilke data der skal åbnes.
- 3) *Konkrete initiativer* handler om, hvorvidt ministeriets arbejde med data er udmøntet i initiativer, som sigter mod at åbne nye data. Dette er væsentligt, for at ministeriet kan realisere sine strategiske hensigter. Initiativerne skal enten være afsluttet fra og med 2016 eller være igangværende.

- 4) *Vejledninger* handler om, hvorvidt ministeriet har vejledninger e.l. for, hvordan ministeriet åbner data. Ministeriet kan herigennem understøtte et vedvarende og ensartet arbejde med at åbne data.
- 5) *Ansvarsplacering* handler om, hvorvidt ministeriet har placeret et ansvar for sit arbejde med åbne data hos én eller flere personer, kontorer, arbejdsgrupper e.l. Placering af ansvar sikrer, at konkrete enheder eller personer har som arbejdsopgave at arbejde med åbne data, og at resten af organisationen ved, hvor de kan henvende sig, hvis de ønsker viden om arbejdet med åbne data eller har forslag til data-sæt, som med fordel kan åbnes.

Hver indikator har 3 mulige udfald: *opfyldt*, *delvist opfyldt* og *ikke opfyldt*. Vi har vurderet alle ministerierne i forhold til hver enkelt indikator og summeret scoren for de 5 indikatorer til en samlet score på mellem 0 og 100. Den samlede score angiver, hvor systematisk hvert enkelt ministerium arbejder for at åbne statslige data på sit område. Metoden er nærmere beskrevet i bilag 2.

57. Vi har sammenlignet de enkelte ministeriers systematiske arbejde med åbne data. Figur 7 viser ministeriernes samlede score.

Figur 7
Ministeriernes systematiske arbejde med åbne data

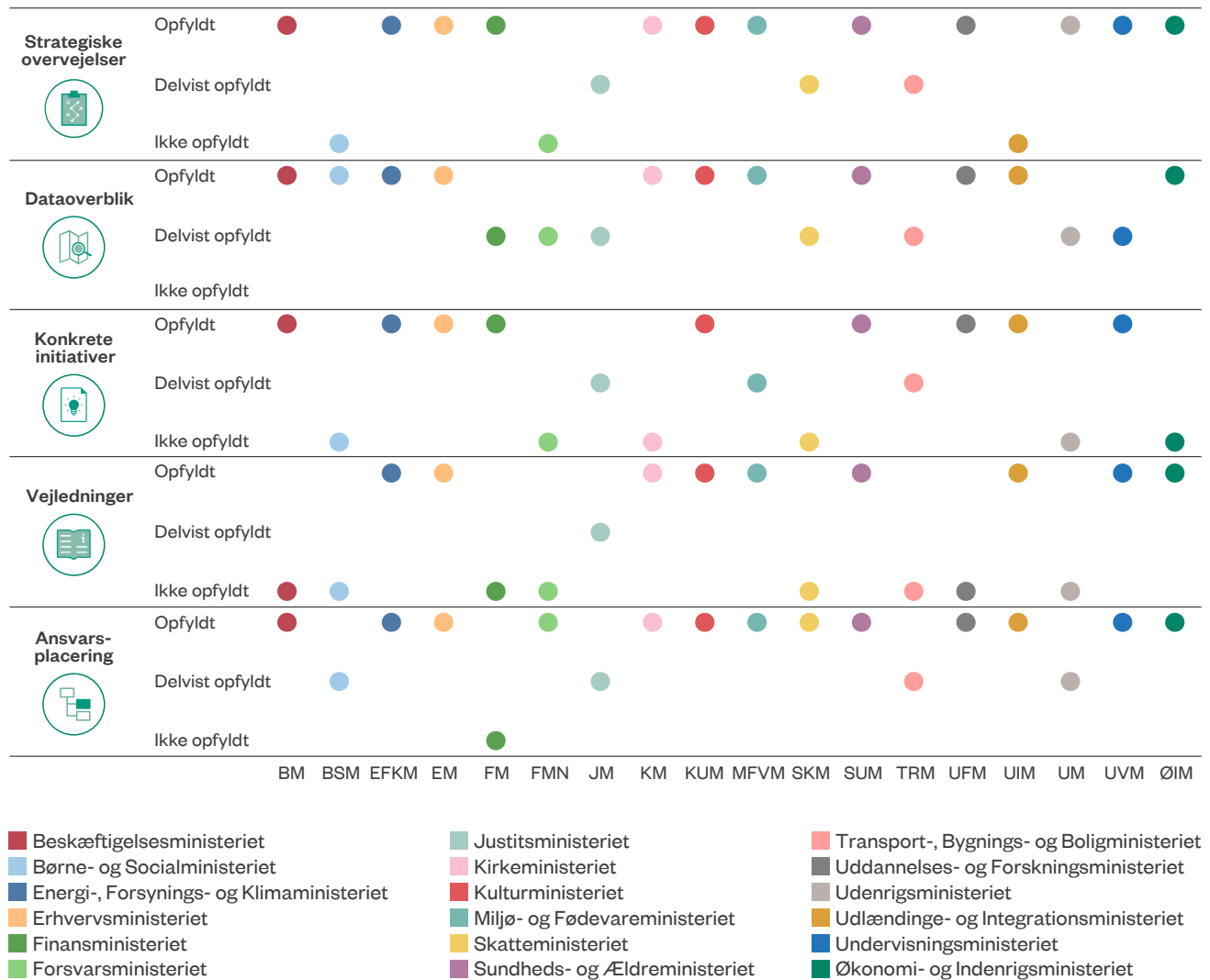
Kilde: Rigsrevisionen.

Figur 7 viser, at ministerierne fordeler sig i 2 grupper, som arbejder mere eller mindre systematisk med at åbne deres data. 11 ud af 18 ministerier placerer sig over gennemsnittet og har en samlet score på 80-100, mens de resterende 7 ministerier placerer sig under gennemsnittet med en samlet score på 30-50.

Figuren viser også, at indsatsen varierer på tværs af ministerierne. Sundheds- og Ældreministeriet, Kulturministeriet, Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet og Erhvervsministeriet opfylder alle 5 indikatorer og arbejder derfor i højeste grad systematisk med at åbne deres data, mens Børne- og Socialministeriet og Forsvarsministeriet i laveste grad opfylder indikatorerne for at arbejde systematisk med åbne data.

58. Vi har sammenlignet de enkelte ministeriers arbejde med at åbne data for hver af de 5 indikatorer, jf. figur 8.

Figur 8
Ministeriernes systematiske arbejde med at åbne data fordelt på indikatorer

Kilde: Rigsrevisionen.

Figur 8 viser, at flest ministerier opfylder indikatoren for at have sikret en ansvarsplacering for arbejdet med åbne data. Det gør sig gældende for 13 ud af 18 ministerier. Omvendt er der færrest ministerier, som opfylder indikatoren om at have iværksat konkrete initiativer, der sigter mod at åbne ny data. Dette gør sig gældende for 8 ud af 18 ministerier. I det følgende gennemgår vi ministeriernes arbejde for hver af de 5 indikatorer.

Strategiske overvejelser

59. Det fremgår af figur 8, at 12 af de 18 ministerier har gjort sig strategiske overvejelser på tværs af deres ressortområde om deres arbejde med at åbne data. Ministeriernes strategiske overvejelser er typisk forankret i enten specifikke strategier om åbning af data eller som dele af mere overordnede datastrategier. Strategiske overvejelser gør det tydeligt, at arbejdet med åbne data har ledelsesmæssig opbakning. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, Undervisningsministeriet og Kulturministeriet har forankret deres strategiske overvejelser om at åbne data i én samlet koncernstrategi på tværs af koncernen. Undervisningsministeriets strategiske overvejelser er nærmere beskrevet i boks 2.

Boks 2

Strategiske overvejelser, der går på tværs af ministeriets data

Undervisningsministeriets datastrategi blev lanceret i 2017. Det fremgår af datastrategien, at datavarehuset skal være den centrale platform for ministeriets åbne data. Datavarehuset skal i den forbindelse udbygges med data på tværs af hele ministeriets område.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Der er også eksempler på, at ministeriernes strategiske overvejelser om at åbne data på tværs af koncernen er forankret i en særskilt styrelse, som har en særlig rolle i ministeriets arbejde med data. I Sundheds- og Ældreministeriet er ministeriets arbejde med data fx forankret i Sundhedsdatastyrelsen. Ministeriets strategiske overvejelser er derfor forankret i Sundhedsdatastyrelsens strategi.

Dataoverblik

60. Det fremgår af figur 8, at 11 af de 18 ministerier har et overblik over både deres væsentlige åbne og lukkede data. Finansministeriet, Forsvarsministeriet, Justitsministeriet, Skatteministeriet, Transport-, Bygnings- og Boligministeriet, Udenrigsministeriet og Undervisningsministeriet har kun et fyldestgørende overblik over deres åbne data. Dette udgør en barriere for de 7 ministerier, da et overblik over egne væsentlige lukkede data i høj grad er en forudsætning for at vurdere, hvilke data der kan have værdi for andre.

Af de 7 ministerier, som ikke har et overblik over deres væsentlige data, er det kun Undervisningsministeriet, der ligger over gennemsnittet for systematisk arbejde. De øvrige 6 ministerier ligger alle under gennemsnittet. Det tyder på, at de ministerier, der har et samlet og opdateret dataoverblik, også arbejder mere systematisk med åbne data.

Boks 3 beskriver, hvordan Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har kortlagt sine væsentlige data på tværs af koncernen.

Boks 3

Dataoverblik, som tager stilling til åbne data

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har kortlagt datasæt på tværs af koncernen. Ministeriets oversigt indeholder bl.a. følgende oplysninger om de enkelte datasæt:

- Betegnelse for gruppe af data
- Beskrivelse af data
- Er data frit tilgængelige?
- Eventuel sti (link) til dataudtræk.

Det fremgår således af dataoversigten, hvilke datasæt ministeriet allerede har gjort frit tilgængelige som åbne data.

Kilde: Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet.

Konkrete initiativer

61. Det fremgår af figur 8, at der på tværs af ministerierne er væsentlige forskelle på, hvordan de arbejder med at udarbejde konkrete initiativer for at åbne data. 9 af de 18 ministerier har udarbejdet konkrete initiativer, som sigter mod at åbne data. For 7 af de 9 ministerier udspringer de konkrete initiativer af deres strategiske overvejelser. De 2 undtagelser er Kulturministeriet, hvor der ikke er en direkte sammenhæng mellem ministeriets strategiske overvejelser og iværksatte initiativer for at åbne data, og Udlændinge- og Integrationsministeriet, som ikke har dokumenteret strategiske overvejelser. Boks 4 beskriver, hvordan Undervisningsministeriets strategiske overvejelser om at udvide datavarehuset med data på tværs af ministeriet fører til konkrete mål om åbning af udvalgte datasæt.

Boks 4

Konkrete initiativer, der udspringer af ministeriets strategi

Undervisningsministeriet har med udgangspunkt i sin datastrategi opstillet mål om at åbne nye data. Det fremgår af Styrelsen for IT og Lærings mål- og resultatplan for 2018, at ministeriets datavarehus skal udvides med de første tilgængelige og kvalitets sikrede data for voksen- og efteruddannelse (VEU).

Kilde: Undervisningsministeriet.

Vejledninger

62. Det fremgår af figur 8, at 9 af de 18 ministerier har vejledninger, retningslinjer e.l. for, hvordan deres data åbnes. Af de resterende ministerier er der 8 ministerier, som ikke har vejledninger e.l., og ét ministerium, hvor der findes vejledninger i en enkelt blandt adskillige styrelser. Boks 5 beskriver, hvordan Danmarks Statistik har udarbejdet grundige vejledninger til, hvordan deres data udstilles på Statistikbanken.

Boks 5

Vejledninger, der understøtter ensartethed

Danmarks Statistik udstiller data i Statistikbanken, som bliver indsamlet på tværs af ministerier, organisationer, private virksomheder og borgere. For at kunne lægge data i Statistikbanken skal en medarbejder fra Danmarks Statistik danne et aggregeret datasæt, som lægges i Sumdatabasen, da data dagligt automatisk kopieres fra Sumdatabasen til Statistikbanken.

Danmarks Statistik har udarbejdet en vejledning til medarbejderne, der udgør en trinvis beskrivelse af, hvordan data korrekt oprettes og vedligeholdes i Sumdatabasen. Vejledningen beskriver også, hvilke typer af metadata der skal knyttes til datasættet. Vejledningen bidrager således til en ensartet tilgang til arbejdet med at åbne data i Statistikbanken.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Ansvarsplacering

63. Det fremgår af figur 8, at alle ministerierne med undtagelse af Finansministeriet enten formelt (13) eller uformelt (4) har placeret et ansvar for ministeriets arbejde med åbne data. 11 af de 13 ministerier, der har placeret et formelt ansvar, ligger også samlet set over gennemsnittet for systematisk arbejde med åbne data. Det tyder på, at de ministerier, der har placeret et formelt ansvar for at åbne data, også arbejder mere systematisk med at åbne deres data. Boks 6 beskriver, at Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har nedsat en arbejdsgruppe på tværs af koncernen, som skal øge den værdi, som ministeriets data skaber i samfundet.

Boks 6

Ansvarsplacering i tværgående projektgruppe

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, der har til formål at arbejde for at øge den værdi, som ministeriets data skaber i samfundet. Dette formål søges indfriet ved at øge kendskabet til data, lette tilgængeligheden af data og sikre, at data har den bedst mulige kvalitet og anvendelse. I projektgruppen sidder repræsentanter fra både departementet og alle underliggende styrelser.

Kilde: Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet.

Resultater

Undersøgelsen viser, at de enkelte ministerier arbejder forholdsvis systematisk med åbne data. Undersøgelsen viser dog også, at nogle ministerier arbejder mere systematisk end andre. 11 ministerier arbejder således i høj grad systematisk med åbne data, mens de resterende 7 ministerier i mindre grad arbejder systematisk med åbne data.

Undersøgelsen viser, at gruppen på de 11 ministerier, som arbejder mest systematisk, er kendetegnet ved næsten alle at opfylde 3 af indikatorerne. De har gjort sig strategiske overvejelser, har overblik over deres væsentlige data og har placeret et formelt ansvar for arbejdet med åbne data.

Resultaterne viser videre, at strategiske overvejelser ofte er en forudsætning for, at der bliver iværksat konkrete initiativer, der sigter mod at åbne data. Konkrete initiativer udspringer således af strategiske overvejelser for 7 af de 9 ministerier, som har iværksat initiativer.

3.2. Ministeriernes åbne datasæt, og hvor de udstilles

64. Vi har på baggrund af indmeldinger fra alle ministerier kortlagt, i hvilket omfang ministerierne har åbnet datasæt, som de har indsamlet som en del af deres myndighedsudøvelse.

Vi har også undersøgt, hvor de statslige åbne datasæt udstilles. Det er vigtigt, at det er let for brugere at finde frem til ministeriernes åbne datasæt, da der, som det fremgik af kapitel 2, ikke eksisterer et fællesoffentligt udstillingssted eller et samlet katalog over åbne datasæt på tværs af staten.

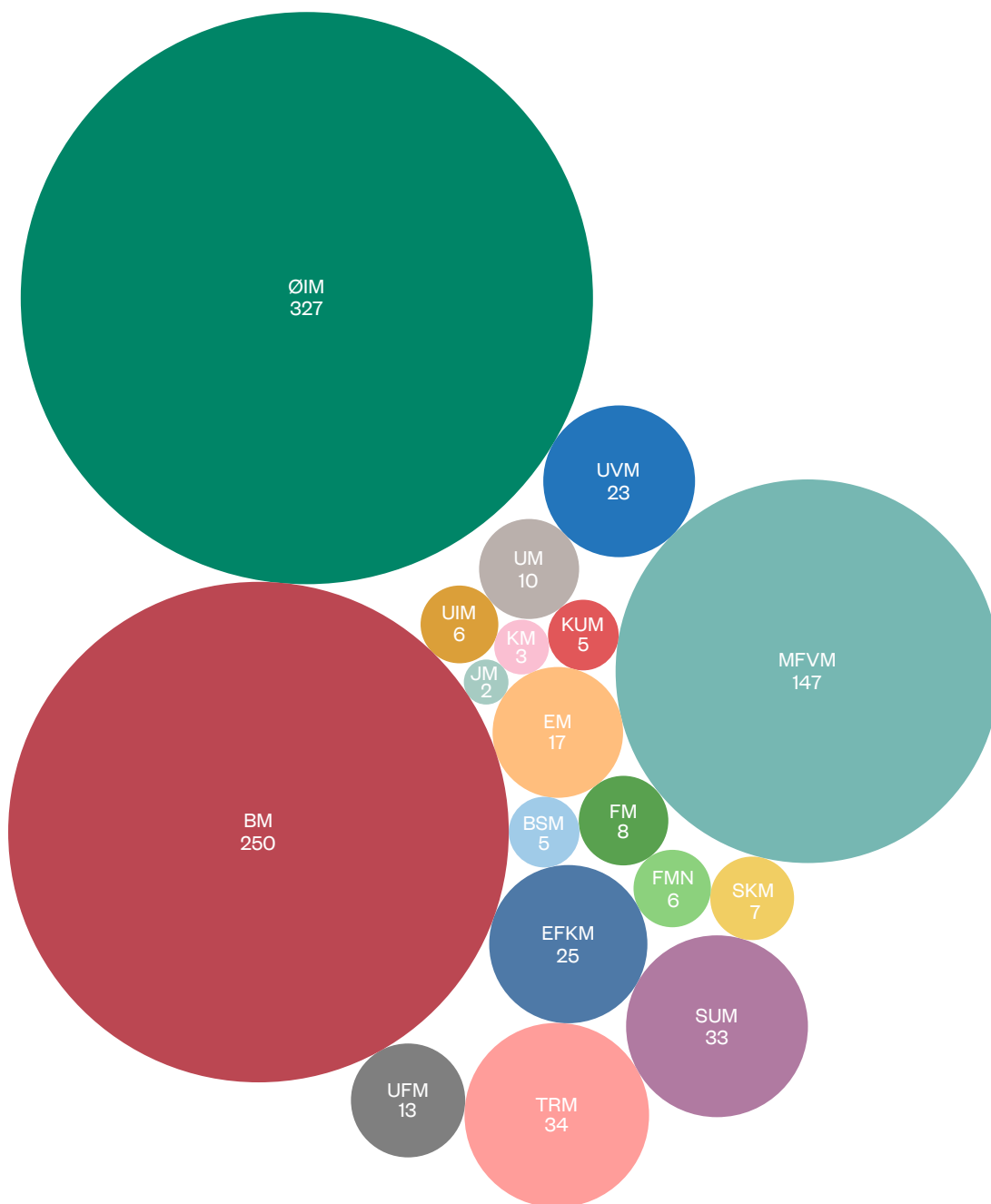
Endelig har vi undersøgt, hvad der kendetegner udstillingsstederne. Vi har bl.a. kigget på, hvor mange datasæt de enkelte steder udstiller, og om udstillingsstederne benytter åbne licenser og API'er for at øge anvendeligheden af de åbne datasæt.

Åbne datasæt

65. Vi har bedt ministerierne om at indmelde alle åbne datasæt, som de er ansvarlige for. Herefter har vi gennemgået hvert enkelt datasæt for at undersøge, om datasættene lever op til vores krav til at være åbne, som vi har beskrevet i pkt. 21. De datasæt, som ikke levede op til kravene, er sorteret fra i kortlægningen.

66. Figur 9 viser, hvor mange datasæt de enkelte ministerier har åbnet.

Figur 9
Ministeriernes åbne datasæt

■ Beskæftigelsesministeriet	■ Justitsministeriet	■ Transport-, Bygnings- og Boligministeriet
■ Børne- og Socialministeriet	■ Kirkeministeriet	■ Uddannelses- og Forskningsministeriet
■ Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet	■ Kulturministeriet	■ Udenrigsministeriet
■ Erhvervsministeriet	■ Miljø- og Fødevarerministeriet	■ Udlændinge- og Integrationsministeriet
■ Finansministeriet	■ Skatteministeriet	■ Undervisningsministeriet
■ Forsvarsministeriet	■ Sundheds- og Ældreministeriet	■ Økonomi- og Indenrigsministeriet

Kilde: Rigsrevisionens kortlægning af åbne datasæt.

Dataansvarlig

Den myndighed, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilke formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling af data.

I forbindelse med kortlægningen tager vi udgangspunkt i, hvilken myndighed der er ansvarlig for det åbne datasæt. Det behøver derfor ikke være den myndighed, som indsamler data, der er ansvarlig for de udstillede data. Et eksempel på dette er Danmarks Statistik, som overtager det formelle dataansvar, når fx ministerier overdrager data, som skal udstilles på Statistikbanken.

Figur 9 viser, at ministerierne tilsammen er ansvarlige for 921 åbne datasæt. Økonomi- og Indenrigsministeriet er ansvarlig for 327 af datasættene. Det skyldes, at Danmarks Statistik er en del af ministeriets ressort. Ministeriet er derfor ansvarlig for at udstille 325 datasæt på Statistikbanken, hvilket svarer til 36 % af statens åbne datasæt. Mange af de datasæt, som udstilles i Statistikbanken, er datasæt, som andre ministerier indsamler data til. Når datasættene udstilles på Statistikbanken, er det imidlertid Danmarks Statistik, som overtager det formelle dataansvar for de udstillede data. Kulturministeriet, Skatteministeriet, Justitsministeriet og Børne- og Socialministeriet er nogle af de ministerier, som bruger Statistikbanken til at formidle deres data. Beskæftigelsesministeriet og Miljø- og Fødevarerministeriet er de ministerier, som er ansvarlige for næstflest datasæt med henholdsvis 250 og 147 ud af de 921 åbne datasæt. Samlet set har de 3 ministerier ansvaret for 79 % af de åbne statslige datasæt.

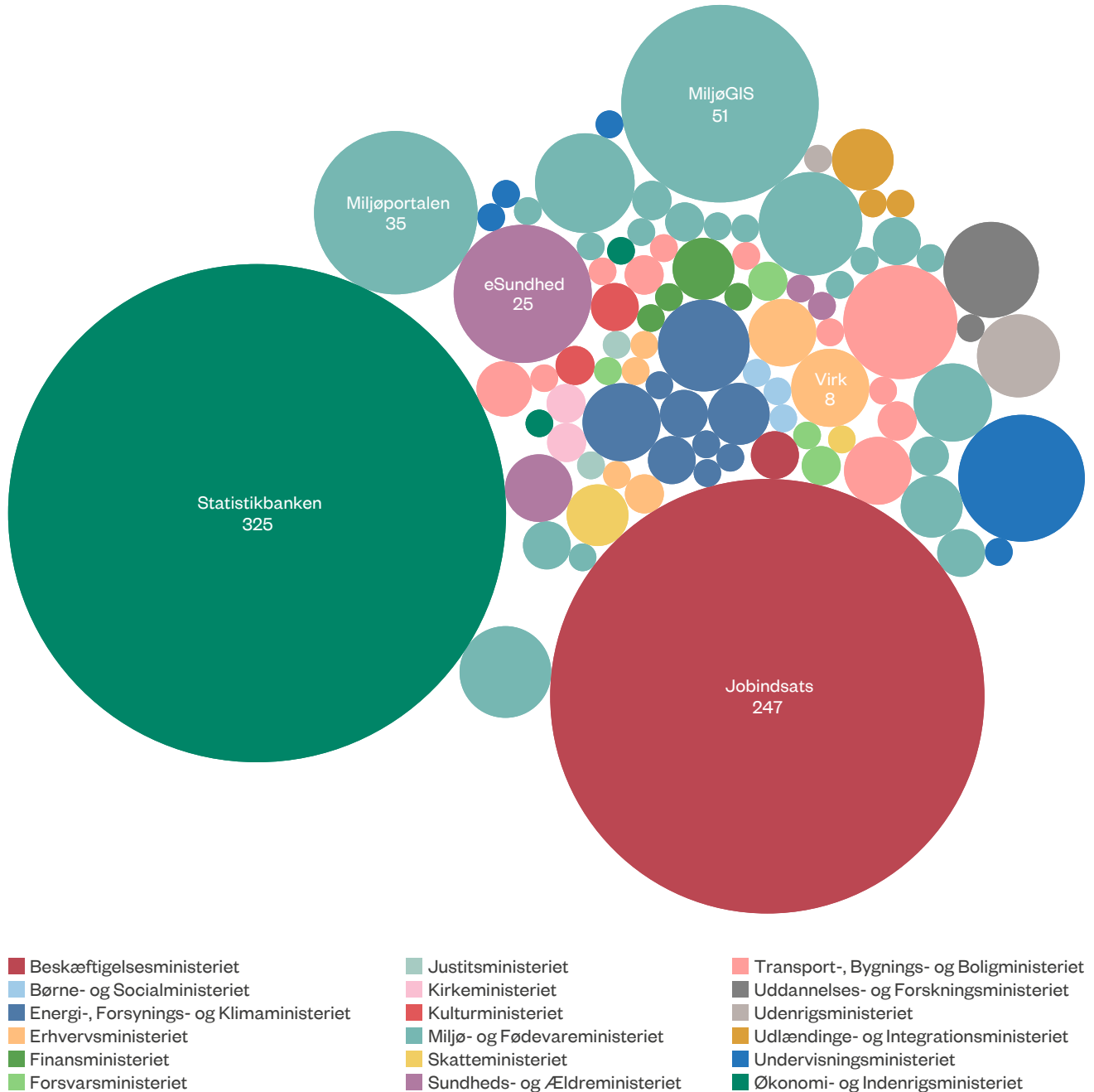
Transport-, Bygnings- og Boligministeriet, Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, Undervisningsministeriet og Sundheds- og Ældreministeriet er alle ansvarlige for 20-35 åbne datasæt. De resterende ministerier er hver især ansvarlige for mindre end 20 åbne datasæt.

Ministeriernes udstilling af åbne datasæt

67. Vi har undersøgt, hvor de åbne statslige datasæt udstilles, og dermed hvor brugere kan få adgang til de 921 åbne statslige datasæt. De åbne datasæt kan både udstilles på hjemmesider, som indeholder et enkelt eller få datasæt, og på deciderede portaler, som er bygget til det primære formål at indeholde en lang række datasæt.

68. Figur 10 viser et overblik over alle de steder, hvor åbne statslige datasæt udstilles. I figuren indikerer farverne på boblerne hvilket ministerium der udstiller datasæt på udstillingsstedet. Fx har Sundheds- og Ældreministeriet en lilla farve. Alle de steder, som Sundheds- og Ældreministeriet udstiller datasæt, er derfor også lilla. Størrelserne på boblerne indikerer, hvor mange datasæt der udstilles.

Figur 10
Overblik over, hvor åbne statslige datasæt udstilles

Note: Der er kun sat navn på udvalgte udstillingssteder med mange datasæt. Det gælder for Erhvervsministeriets udstillingssted *Virk*, Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets udstillingssted *Kortforsyningen*, Undervisningsministeriets udstillingssted *Uddannelsesstatistik* og Økonomi- og Indenrigsministeriets udstillingssted *Kommunale Nøgletal*. De 4 udstillingssteder fremgår kun én gang i figuren under de ministerier, som er ansvarlige for udstillingsstedet.

Kilde: Rigsrevisionens kortlægning af åbne datasæt.

Aggregerede data

Når myndigheder indsamler data, er der tale om rå data. Det kan fx være data om indvidere og virksomheder eller data, der knytter sig til et fysisk sted, fx placering af veje. Myndigheder aggregerer dog ofte data op til større enheder, fx grupper af mennesker, typer af virksomheder eller større geografiske områder. Dette kan bl.a. have til formål at overholde reglerne for beskyttelse af personoplysninger eller gøre data mere overskuelige.

69. Samlet set udstilles statens åbne datasæt 88 forskellige steder. Det mest anvendte udstillingssted er Danmarks Statistiks statistikbank, som rummer 325 datasæt ud af de i alt 921 åbne statslige datasæt. Disse datasæt bliver bl.a. indsamlet på tværs af ministerierne og rummer generelt relativt aggregerede data. Aggregerede data lægger op til en anden type anvendelse end rå data og giver typisk begrænsninger i forhold til detaljeringsgrad. Boks 7 beskriver et eksempel på aggregerede data på Statistikbanken.

Boks 7**Statistikbanken udstiller aggregerede data**

Statistikbanken indeholder en stor mængde af frit tilgængelige aggregerede statistikker. Alle datasæt i Statistikbanken er underlagt en åben licens. Det manglende detaljeniveau i data kan dog udgøre en hindring i forhold til fx at benytte data i udviklingen af apps.

Et eksempel på et datasæt er "Vejnet efter landsdel og vejtype". Datasættet giver indblik i mængden af forskellige vejtyper, fx motorvej, fordelt på 11 landsdele. Datasættet kan således ikke bruges til at få viden om den præcise placering af vejene.

Kilde: Rigsrevisionens gennemgang af udstillingssteder.

70. Figur 10 viser også, at der er stor forskel på, hvor mange udstillingssteder de enkelte ministerier gør brug af. Miljø- og Fødevarerministeriet er det ministerium, som udstiller sine datasæt flest steder. Ministeriet udstiller sine datasæt 23 forskellige steder. Herefter følger Transport-, Bygnings- og Boligministeriet og Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, som udstiller deres datasæt henholdsvis 11 og 10 forskellige steder. Til sammenligning bruger de øvrige ministerier 2-6 udstillingssteder.

Karakteristika ved udstilling af åbne datasæt

71. Der er stor forskel på, hvor mange datasæt de forskellige udstillingssteder indeholder. 56 af de 88 udstillingssteder udstiller 1-2 datasæt, mens 20 udstillingssteder udstiller 3-10 datasæt. De 12 største udstillingssteder udstiller mere end 10 datasæt. Disse udstillingssteder er typisk egentlige dataportaler, der er bygget med det primære formål at udstille data. Disse udstillingssteder er særligt velegnede til at tilknytte en åben licens og en såkaldt API, fordi de indeholder mange datasæt.

En åben licens giver offentligheden juridisk tilladelse til frit at bruge data. Ministerierne kan både knytte åbne licenser til specifikke datasæt og til udstillingssteder, som indeholder flere datasæt. Fordelen ved åbne licenser er, at potentielle brugere har absolut sikkerhed for, at de ikke bryder nogen rettigheder ved at benytte data.

En API er en applikation på et udstillingssted, som gør det muligt løbende og automatisk at hente data. Boks 8 beskriver, hvilke muligheder en API giver.

Boks 8**Fordelen ved en API**

Application Programming Interface (API) er en softwaregrænseflade. Det gør det lettere for udviklere at anvende data fra en portal. Det kan fx gøre det muligt for brugere at lave et lokalt datavarehus, hvor de løbende henter opdateret data fra forskellige dataportaler. Det kan på samme måde bruges til at udvikle apps, som systematisk anvender opdateret data fra én eller flere dataportaler.

Private virksomheder har over for Rigsrevisionen peget på, at API'er i høj grad øger værdien af åbne statslige data. En virksomhed gav udtryk for, at virksomheden udelukkende benytter statslige data, når de er gjort tilgængelige gennem en API.

Kilde: Rigsrevisionens interviews med virksomheder.

72. Tabel 4 viser, hvor mange af de 12 udstillingssteder der udstiller mere end 10 datasæt, som har tilknyttet henholdsvis en åben licens og en API.

Tabel 4**Oversigt over, hvilke større udstillingssteder der har tilknyttet åben licens og API**

Ansvarligt ministerium	Udstillingssted (antal datasæt)	Åben licens	API
Økonomi- og Indenrigsministeriet	Statistikbanken (325)	✓	✓
Beskæftigelsesministeriet	Jobindsats (247)		
Miljø- og Fødevarerministeriet	MiljøGIS (51)		
Miljø- og Fødevarerministeriet	Miljøportalen (35)	✓	✓
Sundheds- og Ældreministeriet	eSundhed (25)	✓	
Undervisningsministeriet	Uddannelsesstatistik (21)		
Transport-, Bygnings- og Boligministeriet	Banedanmarks Open Data (17)		✓
Miljø- og Fødevarerministeriet	Digital MiljøAdministration (14)		
Miljø- og Fødevarerministeriet	Geodata-info (13)	✓	
Uddannelses- og Forskningsministeriet	ufm.dk (12)		
Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet	Kortforsyningen (11)	✓	✓
Miljø- og Fødevarerministeriet	lbst.dk (11)		

Kilde: Rigsrevisionens kortlægning af åbne datasæt.

Tabel 4 viser, at 5 af de 12 største udstillingssteder har tilknyttet en åben licens til portalen. På tværs af alle 921 åbne statslige datasæt er 44 % omfattet af en åben licens. 80 % af de åbne datasæt med åben licens udstilles gennem Statistikbanken.

Tabellen viser også, at 4 af de 12 portaler tilbyder brugerne at hente data gennem en API. Statistikbanken, Miljøportalen og Kortforsyningen er de eneste udstillingssteder, som både har tilknyttet en åben licens og en API. På tværs af alle 88 udstillingssteder har ca. 24 % af udstillingsstederne tilknyttet en API. Det fremgår af bilag 1, hvilke af de enkelte ministeriers udstillingssteder der tilbyder en API.

Resultater

Undersøgelsen viser, at der findes 921 åbne statslige datasæt, som er udstillet 88 forskellige steder. De mange udstillingssteder kan gøre det svært for brugere at danne sig et overblik over, hvilke datasæt der er åbne, og hvor de kan tilgås. Det gælder særligt, når der ikke findes en oversigt over åbne data på tværs af staten, som det fremgik af kapitel 2.

Der er stor forskel på, hvor mange datasæt ministerierne har åbnet, og hvor mange steder deres datasæt udstilles. Danmarks Statistik under Økonomi- og Indenrigsministeriet, Beskæftigelsesministeriet og Miljø- og Fødevarerministeriet står for udstillingen af 79 % af de åbne datasæt.

Undersøgelsen viser også, at 5 af de 12 største udstillingssteder har tilknyttet en åben licens. På tværs af alle 921 åbne statslige datasæt er 44 % omfattet af en åben licens. En manglende åben licens kan betyde, at potentielle brugere bliver i tvivl om, hvorvidt og hvordan de må videreanvende data. Det kan fx afholde virksomheder fra at benytte åbne datasæt til udviklingen af en ny app af frygt for at forbryde sig mod ophavsretigheder.

Endelig viser undersøgelsen, at relativt få udstillingssteder har tilknyttet en API. Brugere kan bruge en API på 4 af de 12 største udstillingssteder. Fordelen ved en API er, at den gør det muligt at udvikle nye digitale løsninger, hvor data automatisk bliver opdateret. Fraværet af en API kan derfor udgøre en barriere for virksomheder, der ønsker at bruge åbne data til at udvikle nye løsninger.

Rigsrevisionen, den 8. marts 2019

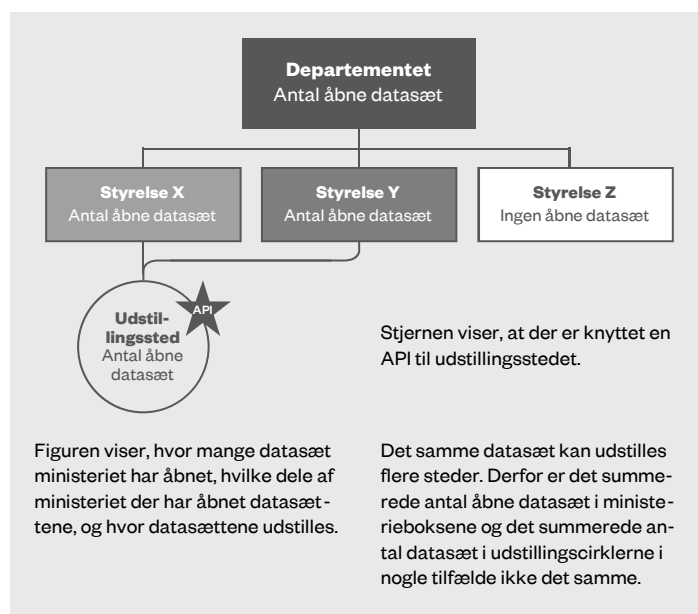
Lone Strøm

/Michala Krakauer

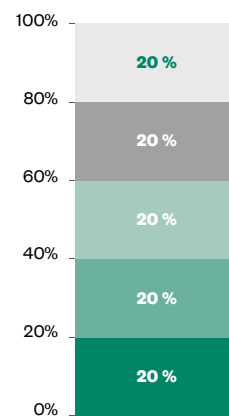
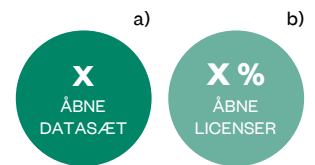
Bilag 1. Ministeriespecifikke bilag

Rigsrevisionen har til denne beretning valgt at udarbejde et bilag til hvert ministerium, som indgår i undersøgelsen. I de ministeriespecifikke bilag fremgår de enkelte ministeriers væsentligste resultater samt tekstbokse med eksempler, som relaterer sig til det specifikke ministerområde.

Denne side forklarer, hvordan de ministeriespecifikke bilag skal læses.

Cirklene viser a) antallet af åbne datasæt, som ministeriet er ansvarlig for, og b) hvor stor en andel af ministeriets åbne datasæt der har tilknyttet en åben licens.

Diagrammet viser, hvor stor en andel af ministeriets åbne datasæt der har en given størrelse, fordelt på 5 kategorier. Diagrammet summerer ikke i alle tilfælde til 100 %. Det skyldes afrunding.

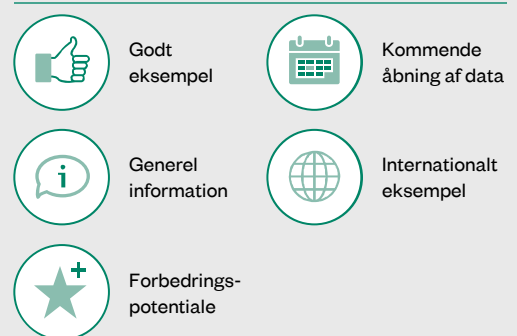
Systematisk arbejde **XX/100**

Tabellen viser både, hvordan vi har vurderet ministeriets samlede systematiske indsats for at åbne data, og hvordan vi har vurderet ministeriets score på hver af de 5 indikatorer.

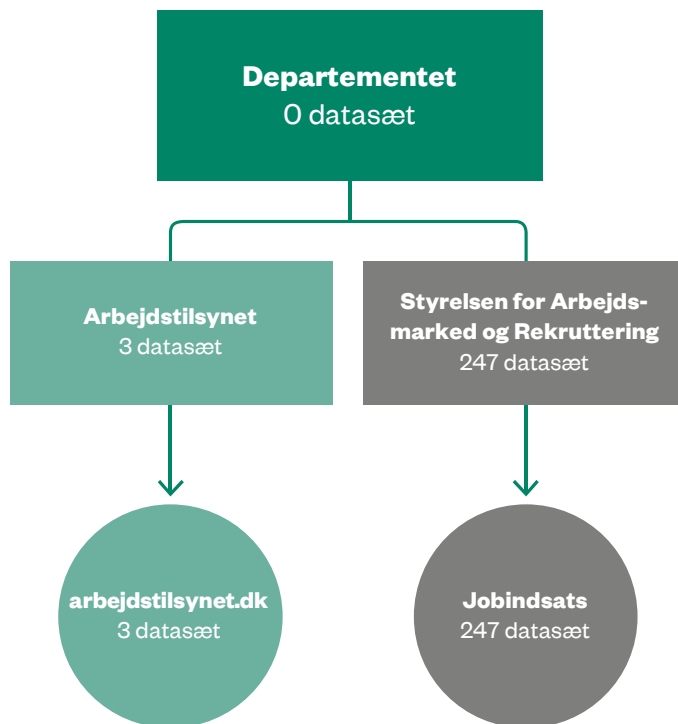
Hver af de 5 indikatorer kan enten være opfyldt (+), delvist opfyldt (+) eller ikke opfyldt (÷).

Eksempelbokse

Ikonerne illustrerer, hvilke forskellige typer af eksempelbokse vi har tilknyttet de enkelte ministeriers bilag.

Beskæftigelsesministeriet

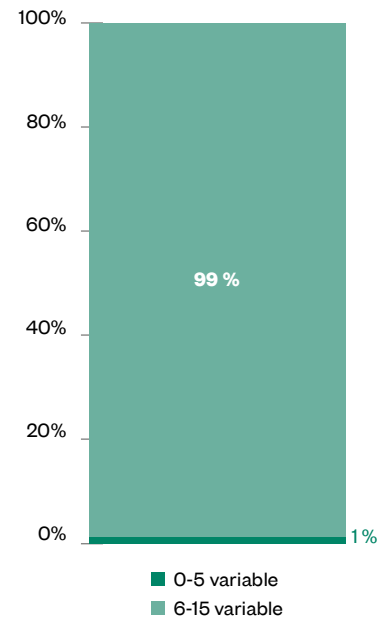
Åbning af datasæt med følsomme personoplysninger

Beskæftigelsesministeriet har en høj andel af datasæt med følsomme personoplysninger. Ministeriet åbner mange datasæt på Jobindsats ved at anonymisere data, så disse ikke kan henføres til enkeltpersoner.

Beskæftigelsesministeriet har derudover i 2018 fået udarbejdet en rapport, der analyserer efterspørgslen og mulighederne for at åbne data på beskæftigelsesområdet. Analysen af-dækker bl.a. muligheden for at åbne flere af ministeriets datasæt gennem brug af anonymiseringsteknikker.

250
ÅBNE
DATASÆT

0 %
ÅBNE
LICENSER

Systematisk arbejde **80/100**

Strategiske overvejelser **+**

Dataoverblik **+**

Konkrete initiativer **+**

Vejledninger **÷**

Ansvarsplacering **+**

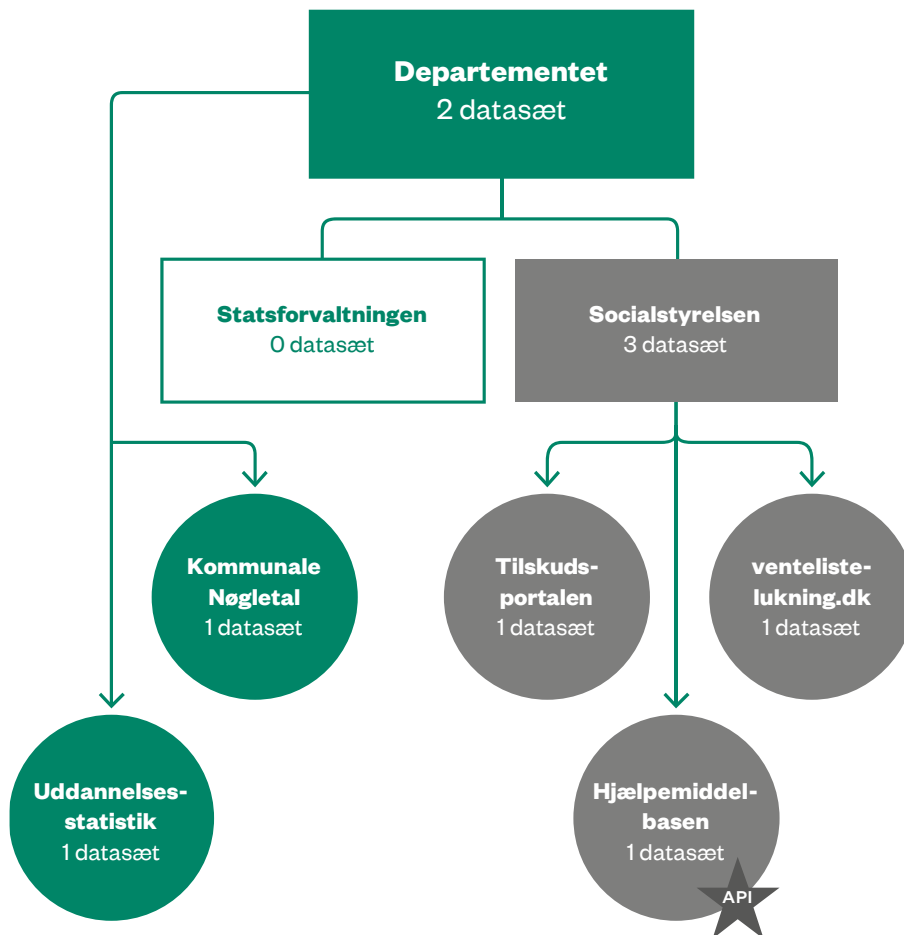
Den engelske API til beskæftigelsesdata

Den statsfinansierede engelske portal "LMI for all" (LMI står for Labour Market Information) samler en række forskellige datasæt om beskæftigelse. Portalen benytter en API til at gøre data lette at videreanvende til udvikling af nye digitale løsninger, fx apps. En rapport fra 2018 oplister 16 eksempler på digitale løsninger, som benytter data fra portalen.

Beskæftigelsesministeriets dataportal Jobindsats har p.t. ikke tilknyttet en API. Ministeriet har oplyst, at ministeriet er i gang med et pilotprojekt om at tilknytte en API til portalen. API'en vil kunne øge potentialet for videreanvendelse af beskæftigelsesdata.

Kilde: www.lmiforall.uk

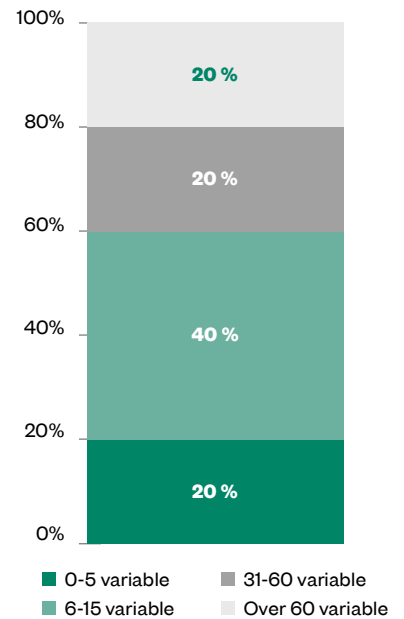
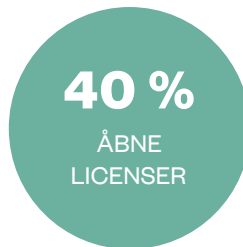
Børne- og Socialministeriet

Samarbejde med Danmarks Statistik

Børne- og Socialministeriet har valgt at offentliggøre 11 af sine datasæt gennem Danmarks Statistiks statistikbank. Det betyder, at Danmarks Statistik overtager ansvaret for at udstille disse datasæt som åbne data. Datasættene fremgår derfor under Økonomi- og Indenrigsministeriet og ikke under Børne- og Socialministeriet.

Systematisk arbejde **30/100**

Strategiske overvejelser

Dataoverblik

Konkrete initiativer

Vejledninger

Ansvarsplacering

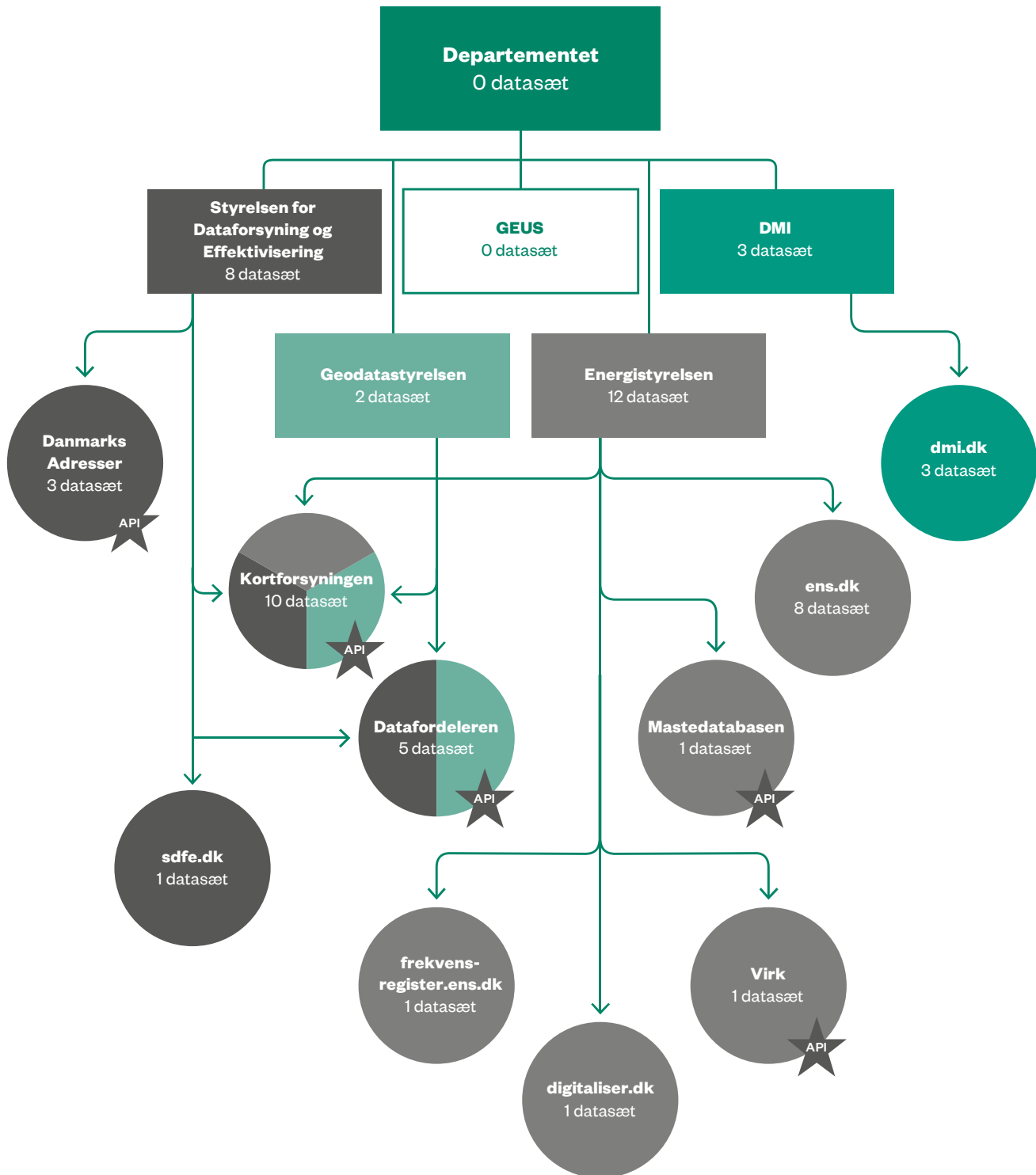

Potentiale ved åbning af data om tilskud

På Tilskudsportalen er det muligt at få overblik over aktuelle ansøgningspuljer, puljer under behandling og fordelte ansøgningspuljer.

Det er også muligt at se, hvilke projekter der har fået støtte fra puljerne og de enkelte tilskudsbeløb. Denne information er dog kun tilgængelig i et ikke-maskinlæsbart format. Det kan øge gennemsigtigheden i Socialstyrelsens tilskudsadministration, hvis data gøres tilgængelige som åbne data.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet

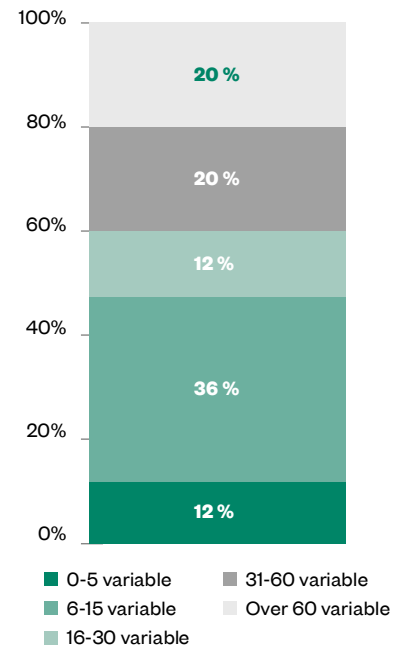
Kortforsyningen

Kortforsyningen er en dataportal, som gør det muligt for borgere og virksomheder at hente en lang række kort- og geodata gennem API'er eller via download. Data omfatter fx landkortinddelinger med grænser mellem kommuner, regioner, sogne mv. og matrikeldata med registrerede ejendomsgrænser, fredskovsarealer, strandbeskyttelse mv. Kortforsyningen giver desuden brugerne mulighed for at lave visualiseringer i form af forskellige kort direkte i internetbrowseren.

Kortforsyningen har tilknyttet en åben licens, hvormed brugerne frit kan anvende data.

25
ÅBNE
DATASÆT

32 %
ÅBNE
LICENSER

Systematisk arbejde **100/100**

Strategiske overvejelser **+**

Dataoverblik **+**

Konkrete initiativer **+**

Vejledninger **+**

Ansvarsplacering **+**

Systematisk arbejde på tværs af koncernen

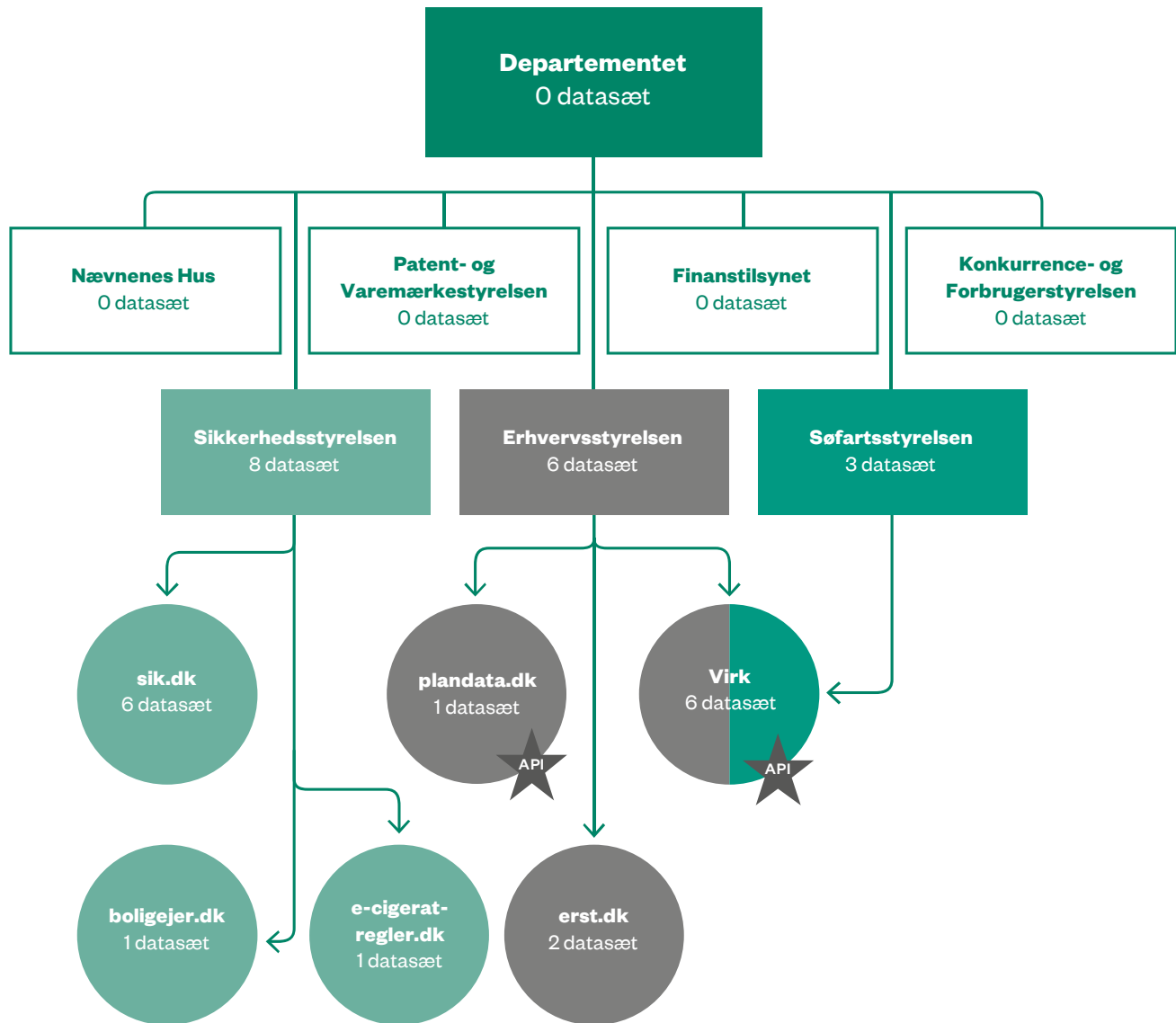
Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets arbejde med at åbne sine data er forankret på tværs af hele koncernen. Ministeriet har bl.a. udarbejdet:

- En *koncernfælles strategi* med fokus på data som vækstdriver
- En *data- og digitaliseringsstrategi*, der har fokus på, at alle ministeriets data skal være frie. Alle styrelser og institutioner deltager med medlemmer fra direktionen.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er derudover i gang med at udarbejde:

- Et projekt om *tilgængeliggørelse af ministeriets data*, der skal skabe højere værdi og mere vækst af ministeriets data ved at øge kvaliteten og lette tilgængeligheden af data. Projektgruppen består af medlemmer fra departementet, de 5 styrelser og Energinet.

Erhvervsministeriet

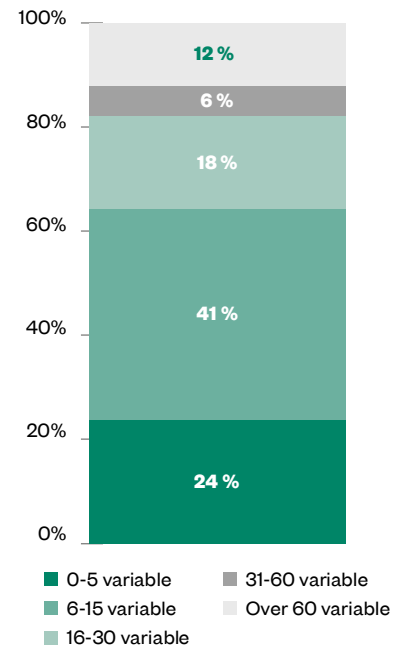

Åbning af data om offentlige udbud

OECD påpegede i en rapport fra 2018, at flere medlemslande kun har åbnet data om annonceringen af offentlige udbud og ikke data om fx vinderen af udbuddet, de kontraktlige forhold eller data om de virksomheder, der ikke vandt udbuddet. Det gælder også for Danmark. OECD roser dog USA og Tyrkiet, som har gjort det obligatorisk også at åbne data om den endelige kontrakt. Der er flere fordele ved åbne data om offentlige udbud og kontrakter. Virksomheder kan fx bedre vurdere, om de ønsker at afgive bud. Det kan skabe mere konkurrence og potentielt mere værdi og kvalitet for pengene.

17
ÅBNE
DATASÆT

29 %
ÅBNE
LICENSER

Systematisk arbejde **100/100**

Strategiske overvejelser **+**

Dataoverblik **+**

Konkrete initiativer **+**

Vejledninger **+**

Ansvarsplacering **+**

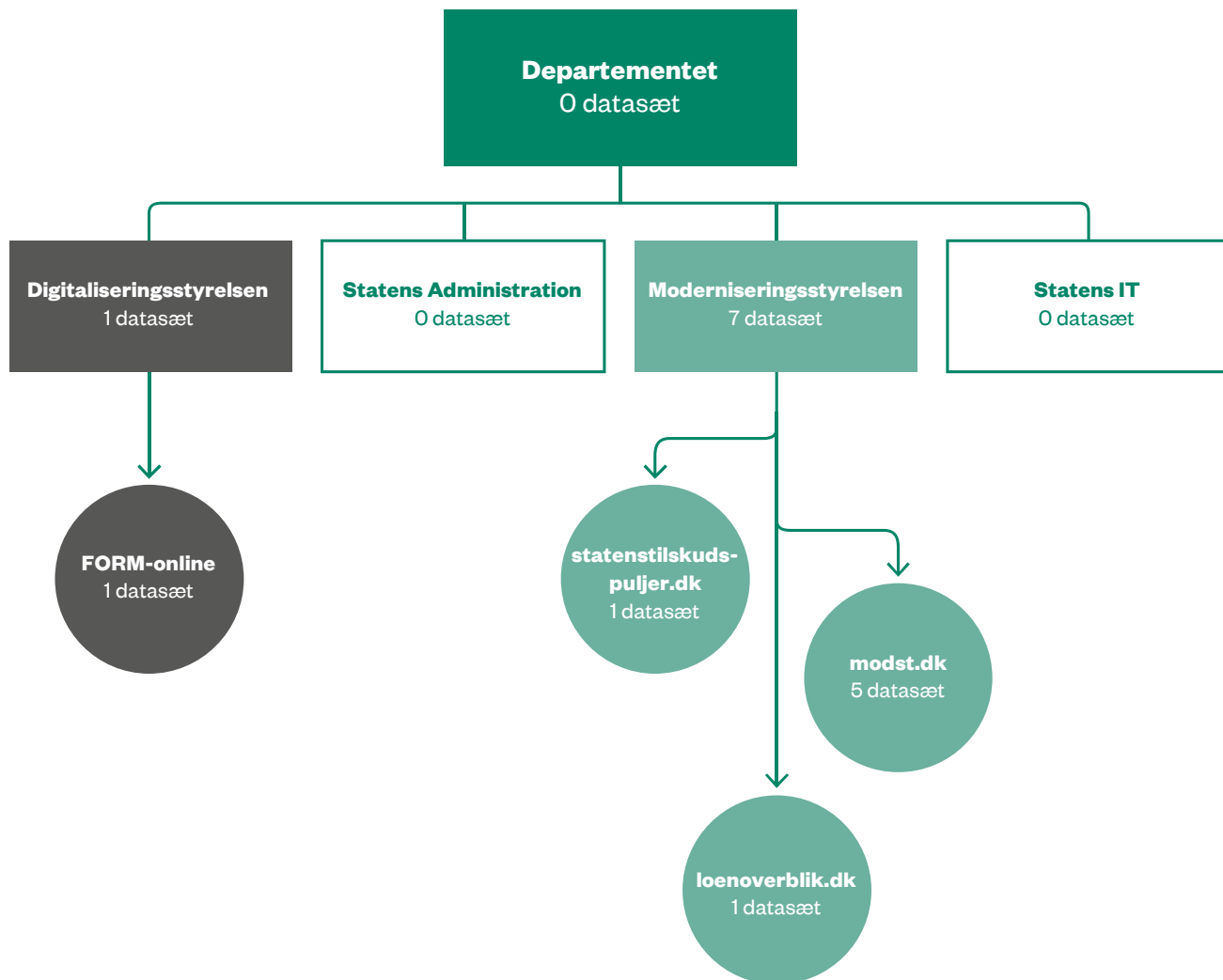
Principper for arbejdet med åbne data

Erhvervsstyrelsen har udarbejdet 5 principper for sin interne datapolitik. Styrelsen vil:

1. Udstille rådata
2. Stimulere den private sektor til at anvende rådata
3. Udstille rådata med henblik på at skabe vækst og understøtte erhvervslivet
4. Arbejde på den bedst mulige datakvalitet
5. Have et kritisk øje på eksisterende lovgivning om anvendelse af data.

De 5 principper kan gøre det lettere for medarbejderne i Erhvervsstyrelsen at arbejde med at åbne data, da de kender den retning, som styrelsen ønsker at arbejde hen imod.

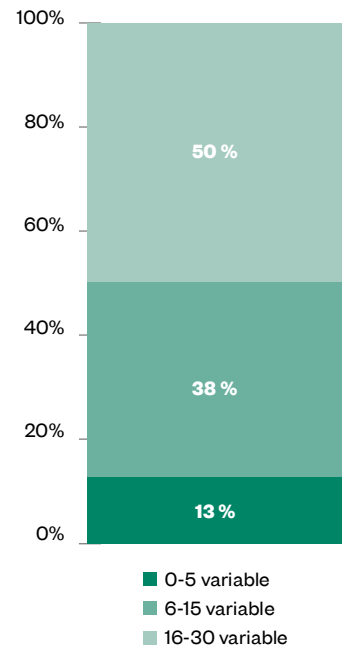
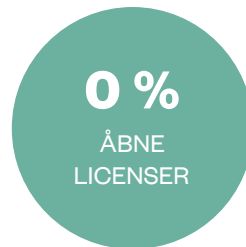
Finansministeriet

Øversigt af puljer på tværs af ministerierne

Finansministeriet oprettede i 2017 en fællesstatslig portal, der giver overblik over alle statens tilskudspuljer. Det betyder, at potentielle ansøgere på én side kan få overblik over alle tilgængelige puljer. Det kan medvirke til at øge konkurrencen om midler i de enkelte puljer og dermed bidrage til at øge effekten af puljemidlerne.

Systematisk arbejde 50/100

- Strategiske overvejelser +
- Dataoverblik (+)
- Konkrete initiativer +
- Vejledninger ÷
- Ansvarsplacering ÷

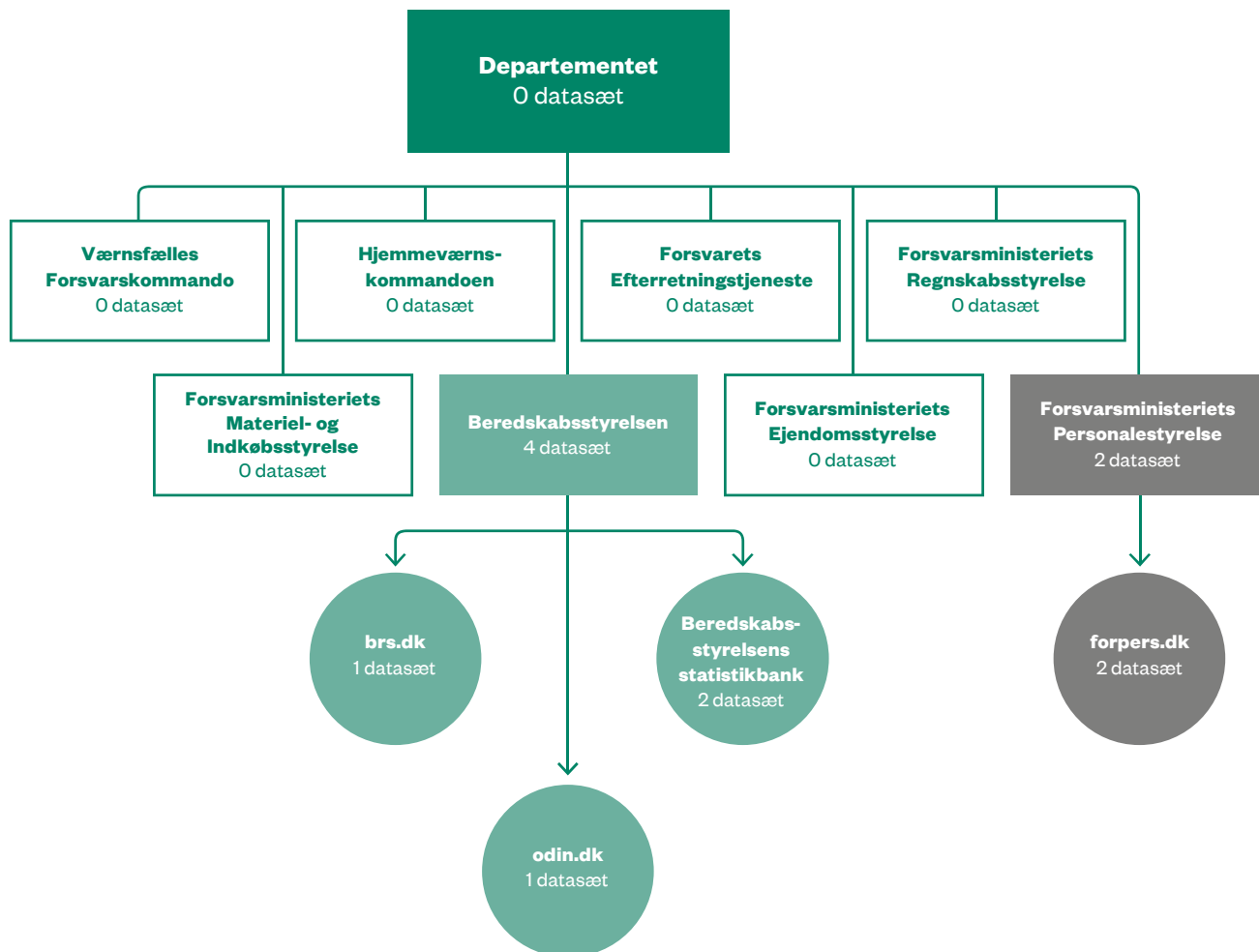

Potentiale ved åbning af indkøbsdata

På Finansministeriets område findes Statens BI-IA, som ikke er åben. IA står for indkøbsanalyse, og løsningen indeholder oplysninger om indkøb og fakturaer. En åbning af databasen vil gøre det mere gennemsigtigt, hvad staten bruger pengene på.

Detaljerede data om statens udgifter er frit tilgængelige i en række andre lande, bl.a. i USA, hvor alle kan downloade data om fx indkøb på www.usaspending.gov. Her er det også muligt interaktivt at dykke ned i et overblik over offentlige udgifter.

Forsvarsministeriet

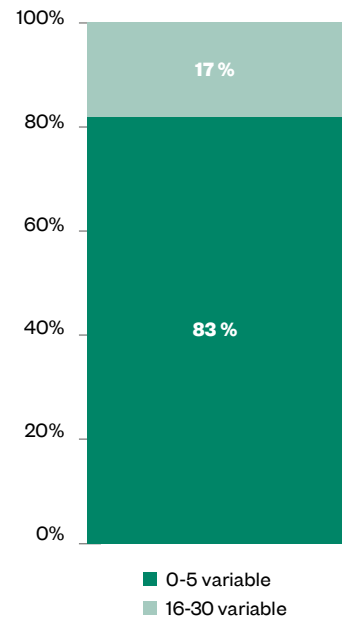
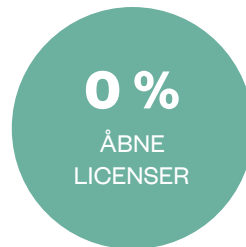

Manglende overblik over data

Et godt udgangspunkt for at vurdere, hvilke datasæt der kan have værdi for borgere og virksomheder, er at skabe et overblik over egne data. Forsvarsministeriet har ikke i forbindelse med undersøgelsen dokumenteret et overblik over væsentlige data hos bl.a. Forsvarets Regnskabsstyrelse, Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse og Beredskabsstyrelsen.

Forsvarsministeriet har mange fortrolige data, men der kan også – som nedenstående boks viser – være eksempler på data, som ikke er fortrolige og kan have værdi for samfundet at have adgang til.

Systematisk arbejde **30/100**

Strategiske overvejelser **÷**

Dataoverblik **(+)**

Konkrete initiativer **÷**

Vejledninger **÷**

Ansvarsplacering **+**

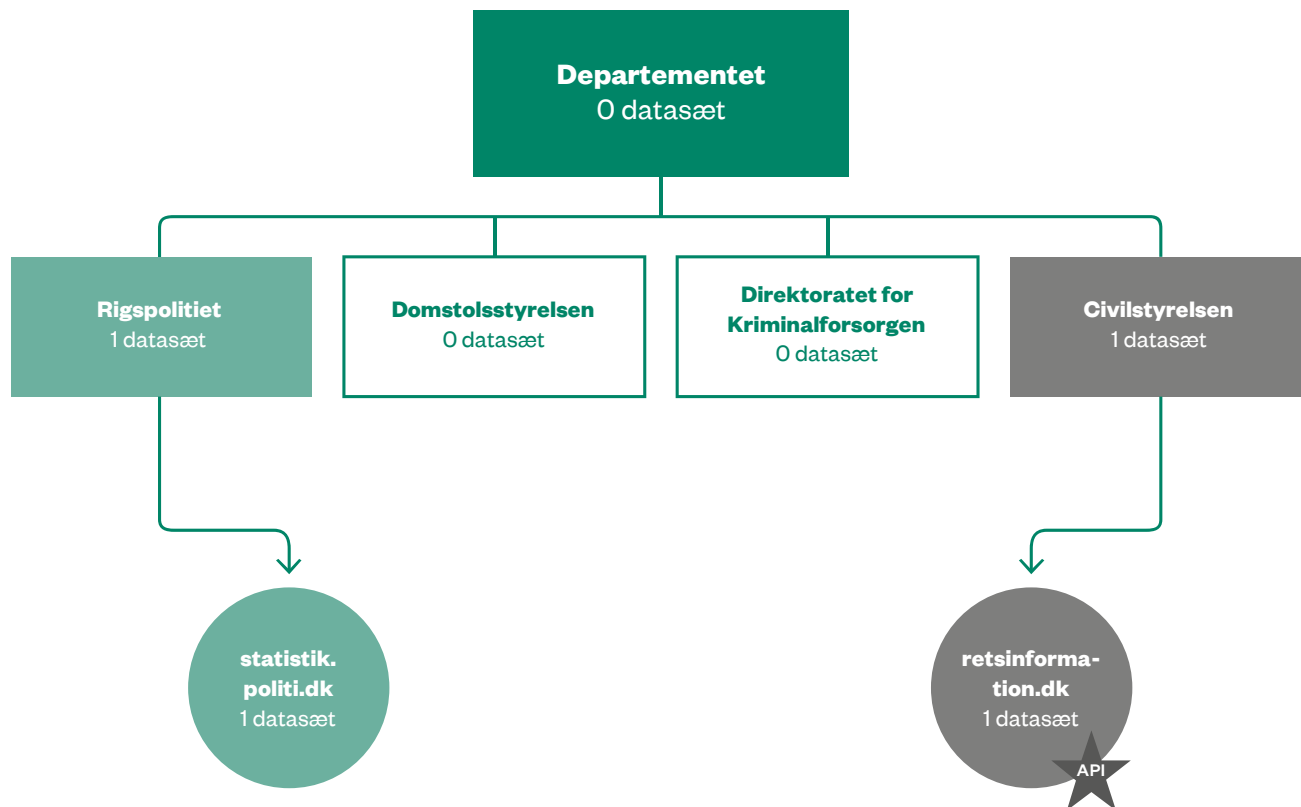

Offentlige beskyttelsesrum

Det norske svar på Beredskabsstyrelsen har åbnet et datasæt med placeringen af offentlige beskyttelsesrum. Disse data er ikke åbne i Danmark. Forsvarsministeriet kan overveje at indlede en dialog med kommunerne, som ejer de danske data, om at etablere en lignende løsning. Overblikket over beskyttelsesrum kan i sig selv være tryghedsskabende, ligesom det kan være brugbart i forbindelse med en beredskabssituation. En norsk borger har desuden lavet en løsning, der integrerer de norske data i OpenStreetMap.

Kilde: www.offentligetilfluktsrom.no

Justitsministeriet

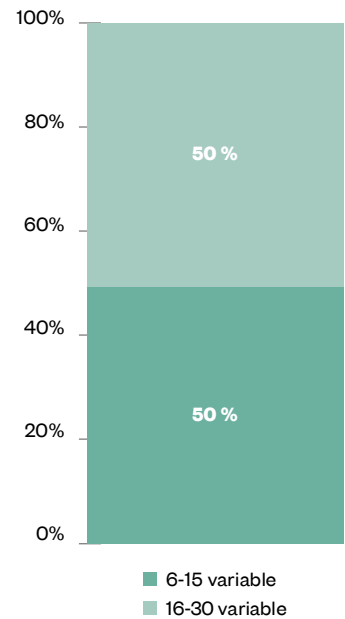
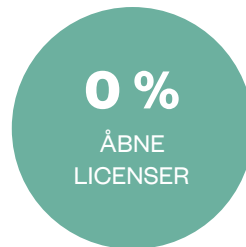

Domsdatabasen

Domstolsstyrelsen er i gang med at udvikle Domsdatabasen, som vil give offentligheden mulighed for at tilgå domme i anonymiseret form. Domsdatabasen skulle have været klar ved udgangen af 2016, men forsinkelser har gjort, at den først forventes at gå i luften i løbet af 2020. Til den tid vil Domsdatabasen kunne tilgås via domstol.dk.

Domsdatabasen er et eksempel på, hvordan anonymisering af følsomme personoplysninger kan muliggøre åbning af værdifulde data til brug for borgere og virksomheder.

Systematisk arbejde 50/100

Strategiske overvejelser (+)

Dataoverblik (+)

Konkrete initiativer (+)

Vejledninger (+)

Ansvarsplacering (+)

Åbne data om politiets arbejde i England

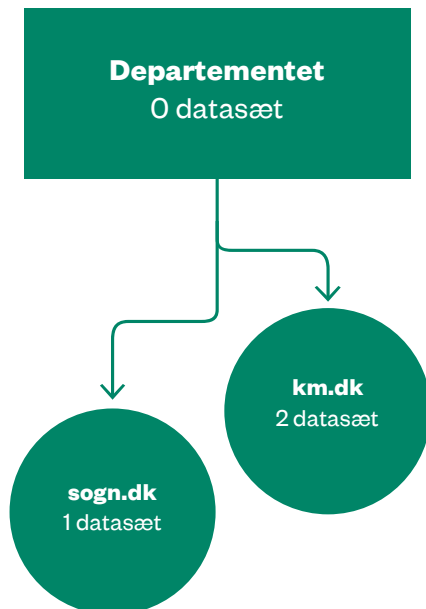
I England bliver al data om anmeldte forbrydelser offentliggjort med koordinater, så det er muligt at få et visuelt overblik over, hvor forskellige typer af kriminalitet er begået. I Danmark er det kun muligt at se kriminalitetsstatistik på kommunalt niveau. Justitsministeriet kan overveje at iværksætte en analyse af, om en lignende løsning vil være relevant i Danmark.

Billedet nedenfor viser det engelske politis løsning.

Kilde: © OpenStreetMap-løsning på www.police.uk

Kirkeministeriet

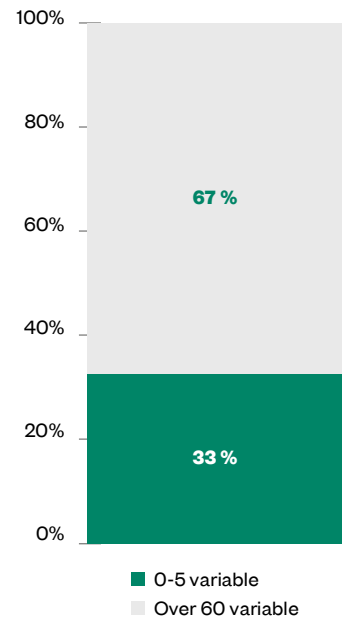
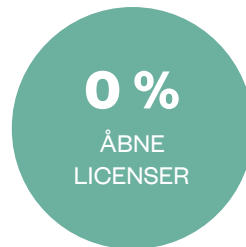

Vejledning til medarbejdere

Kirkeministeriet udstiller kirkekalenderen som et åbent datasæt på sogn.dk. Datasættet dannes ved, at præsterne selv opretter begivenheder i kalenderen.

Kirkeministeriet har udarbejdet en vejledning til medarbejderne, som understøtter, at begivenhederne oprettes ensartet, og at alle medarbejdere kan oprette en begivenhed med de rette informationer.

Vejledningen er både lavet som en tekstvejledning og som en video.

Systematisk arbejde **80/100**

Strategiske overvejelser **+**

Dataoverblik **+**

Konkrete initiativer **÷**

Vejledninger **+**

Ansvarsplacering **+**

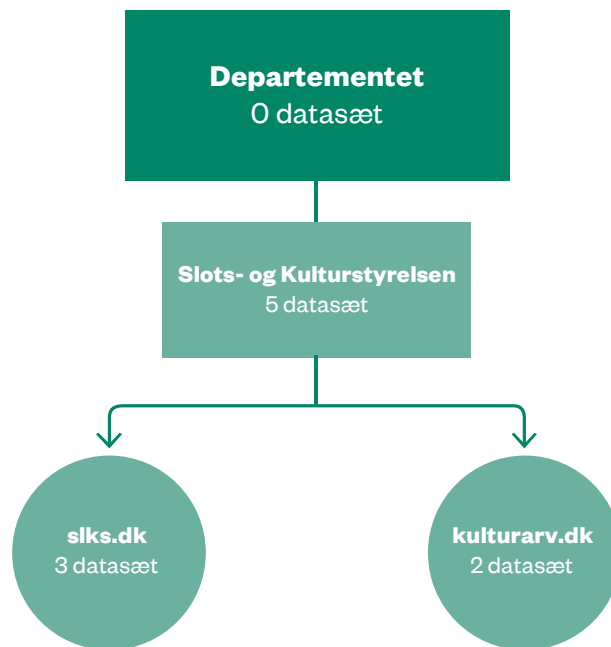

Potentiale ved åbning af regnskabsdata fra de danske sogne

Sogn.dk indeholder oplysninger om alle 2.169 sogne i Danmark. Hvert sogn har sin egen underside, hvor bl.a. sognets budgetter og regnskaber udstilles i pdf-format. Budget- og regnskabsdata for de danske sogne er dermed spredt ud på mere end 2.000 undersider i et ikke-maskinlæsbart format. Det er derfor hverken muligt at hente data eller skabe et samlet overblik, hvilket gør data uhensigtsmæssige at videreanvende for borgere og virksomheder.

Til inspiration har Undervisningsministeriet udviklet en regnskabsportal, som udstiller regnskaber for 1.200 tilskudsberettigede institutioner for perioden 2011-2017 som åbne data på én samlet hjemmeside.

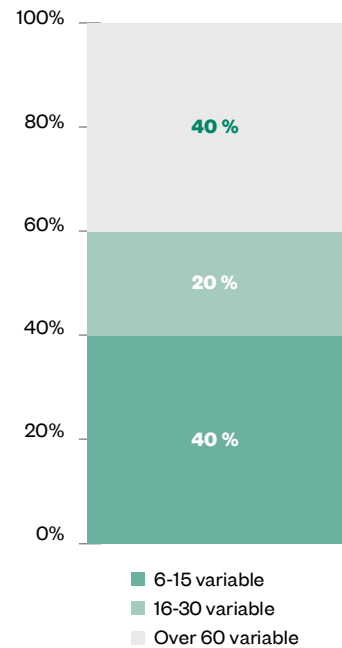
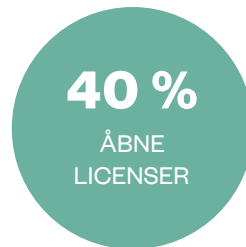
Kulturministeriet

Samarbejde med Danmarks Statistik

Kulturministeriet har i sin strategi for data og analyse beskrevet, at ministeriets samarbejde med Danmarks Statistik er ét af 4 strategiske mål. Kulturministeriet og Danmarks Statistik samarbejder på den baggrund om indsamling og udstilling af data på Kulturministeriets område. Danmarks Statistik foretager fx løbende undersøgelser af danskernes kulturvaner på vegne af Kulturministeriet. Samarbejdet betyder også, at Kulturministeriet er dataansvarlig for få åbne datasæt, da mange af ministeriets datasæt udstilles på Statistikbanken.

Systematisk arbejde 100/100

Strategiske overvejelser +

Dataoverblik +

Konkrete initiativer +

Vejledninger +

Ansvarsplacering +

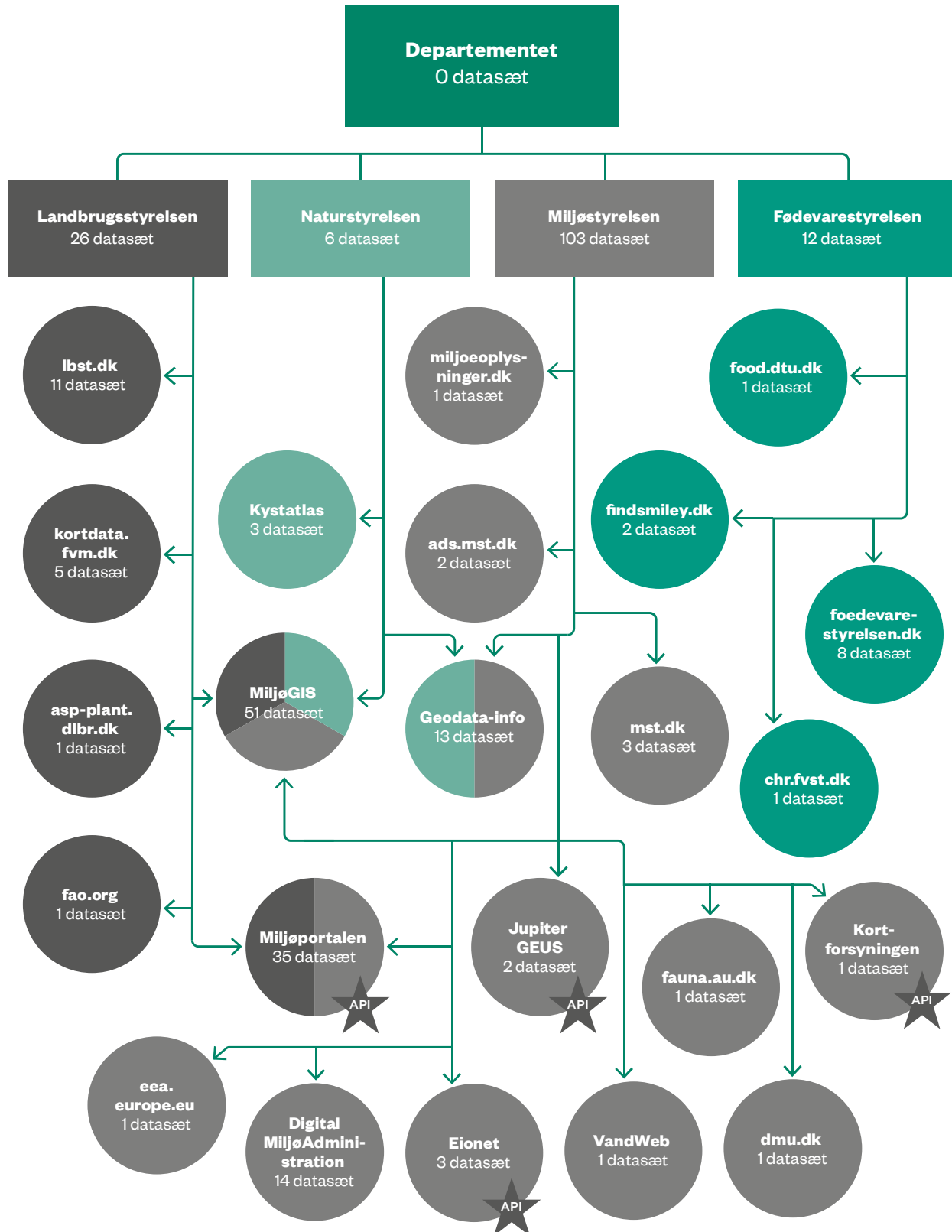
Kulturel information ved hånden i Frankrig

I Frankrig er informationer om historiske bygninger, museer og andre kulturelle tilbud udstillet som åbne data. Informationerne er bl.a. geografisk position, åbningstider og entrépris.

På baggrund af de åbne data har et samarbejde mellem offentlige institutioner, herunder det franske kulturministerium og nationalbiblioteket, udarbejdet appen CultureClic. Med CultureClic kan turister via "augmented reality" holde deres telefon op foran sig og på skærmen få markeret kulturelle tilbud i nærheden, hvor langt væk de ligger og en række andre informationer.

Kilde: www.cultureclic.fr

Miljø- og Fødevarerministeriet

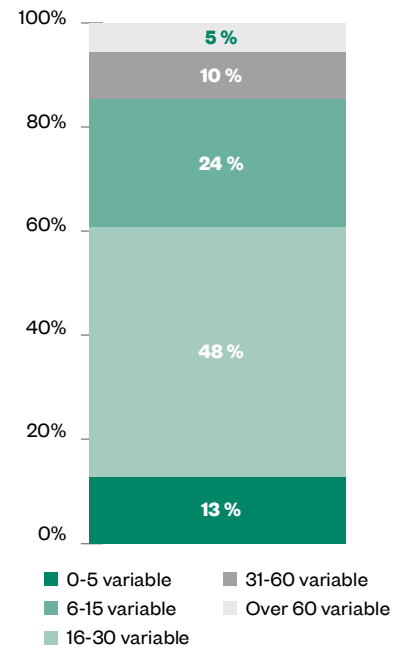
Nye datasæt i 2019

Miljø- og Fødevarerministeriet har oplyst, at ministeriet arbejder for at åbne en række datasæt i 2019.

De nye datasæt inkluderer data om bl.a. bølgeomålinger, søpømålinger, vandstandsmålinger og beredskabet for fugleinfluenza.

147
ÅBNE
DATASÆT

21 %
ÅBNE
LICENSER

Systematisk arbejde **90/100**

Strategiske overvejelser **+**

Dataoverblik **+**

Konkrete initiativer **(+)**

Vejledninger **+**

Ansvarsplacering **+**

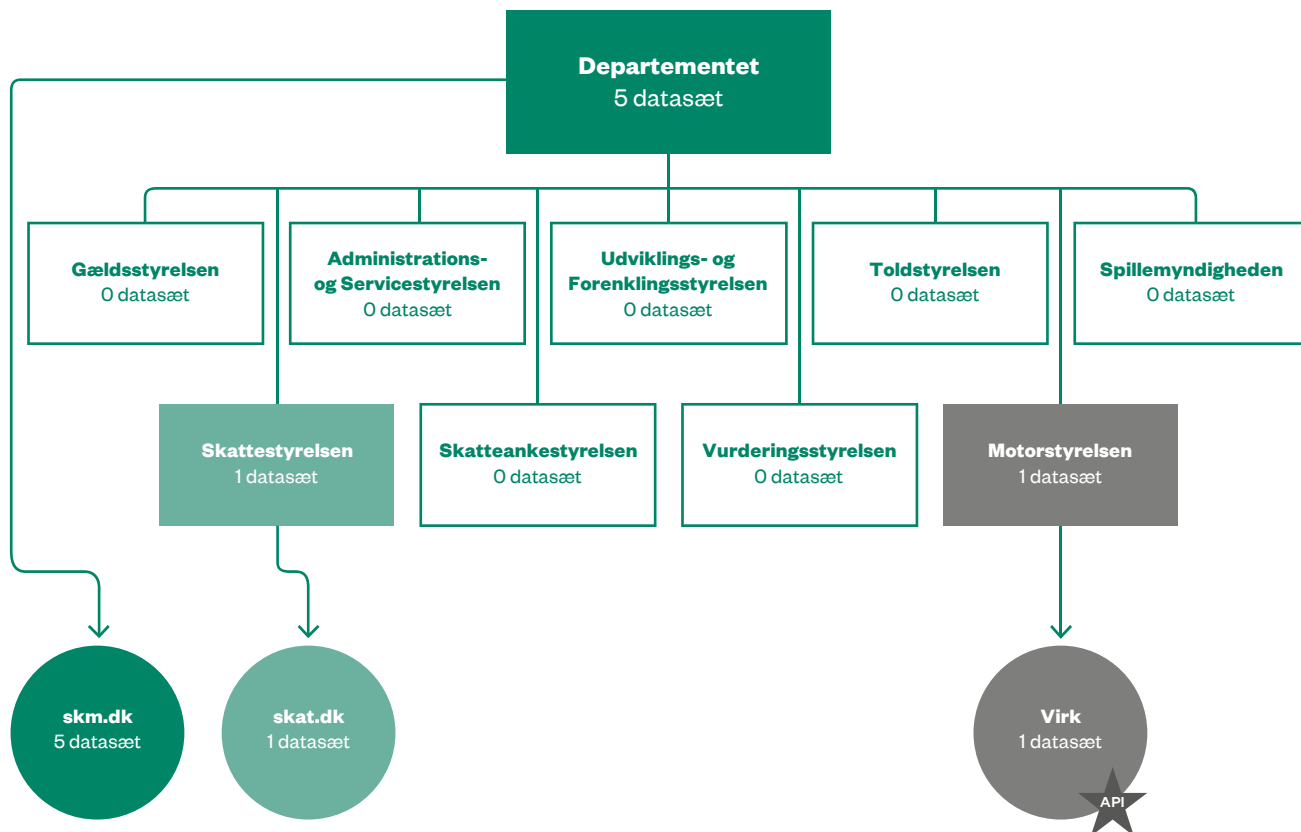

Potentiale ved åbning af data om pesticidforbrug

Hvert år skal landmænd og gartnere over en vis størrelse indberette deres samlede forbrug af pesticider til Miljøstyrelsen. For hver afgrøde skal landmænd og gartnere indberette navnet på det anvendte pesticid, det samlede forbrug af pesticidet og arealet, hvor pesticidet er blevet anvendt.

I dag er de indberettede data om pesticidforbrug ikke offentligt tilgængelige, men kan rekvireres ved henvendelse til Miljøstyrelsen. Data kunne imidlertid have stor værdi for forskere, borgere og virksomheder, som vil kunne følge med i brugen af pesticider. Miljø- og Fødevarerministeriet kan overveje at iværksætte en analyse af, om en yderligere åbning af data er ønskværdig og mulig.

Skatteministeriet

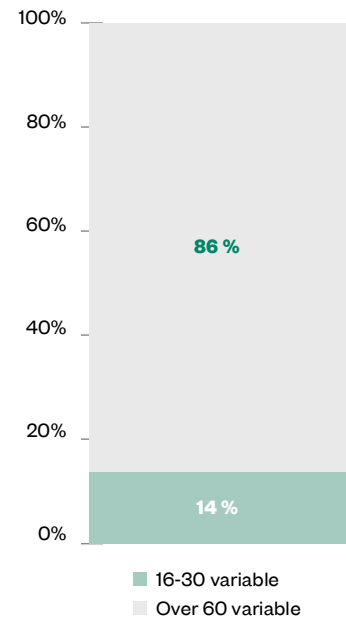

Planlagt åbning af nye datasæt i 2019

Skatteministeriet har planer om at åbne nye datasæt i løbet af 2019. Dels ønsker ministeriet at udvide motorkøretøjsregistret, så alle tekniske oplysninger om køretøjer gøres tilgængelige, dels at åbne et datasæt om udbytteskatteprocenten for konkrete virksomheder.

7
ÅBNE
DATASÆT

14 %
ÅBNE
LICENSER

Systematisk arbejde **40/100**

Strategiske overvejelser (+)

Dataoverblik (+)

Konkrete initiativer ÷

Vejledninger ÷

Ansvarsplacering +

Åbenhed som udgangspunkt i Sverige

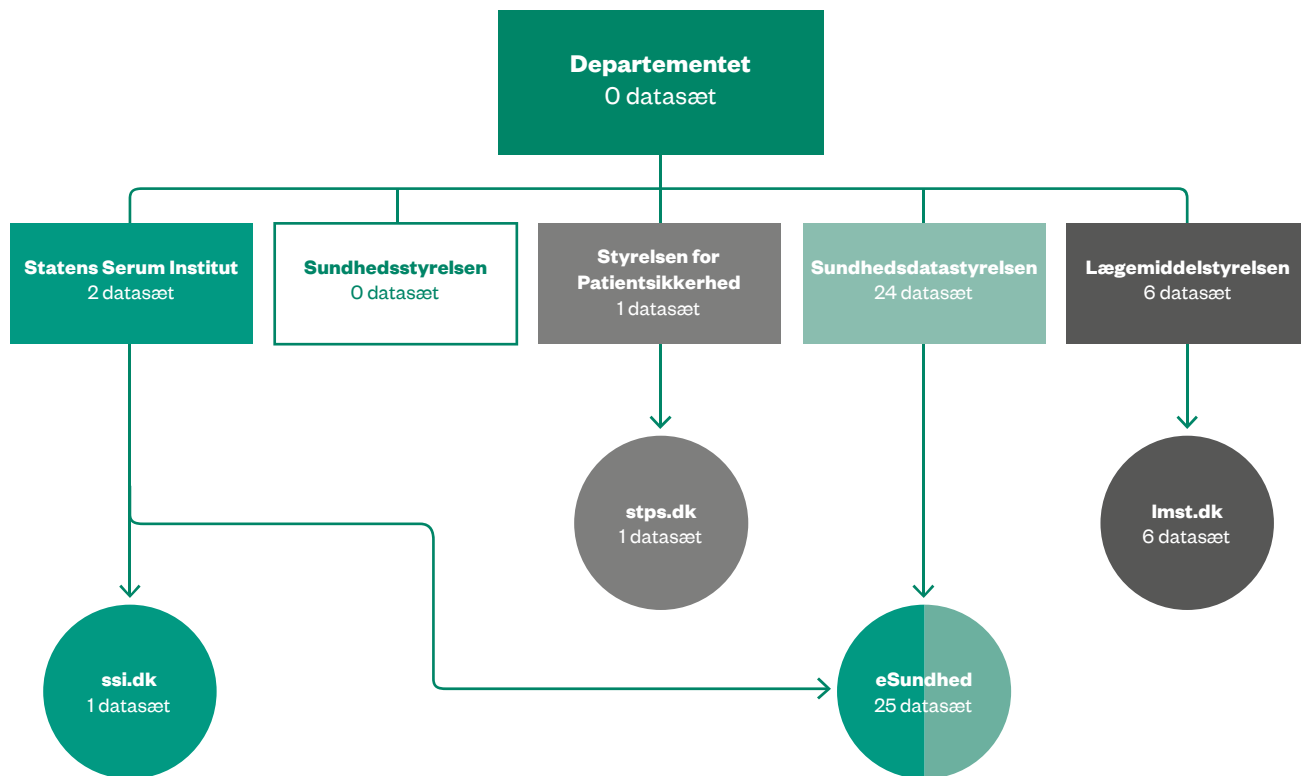
Skatteministeriet i Danmark har ikke en samlet strategi eller koncernfælles principper for arbejdet med åbne data.

Det svenske Skatteverket har opstillet 3 principper for arbejdet med data, som indebærer, at de vil:

1. Tilgængeliggøre al data, de producerer, i så råt et format som muligt.
2. Stille data gratis til rådighed.
3. Benytte maskinlæsbare formater. På sigt bør al data stilles til rådighed gennem en API eller som "linkede data".

Kilde: www.skatteverket.se

Sundheds- og Ældreministeriet

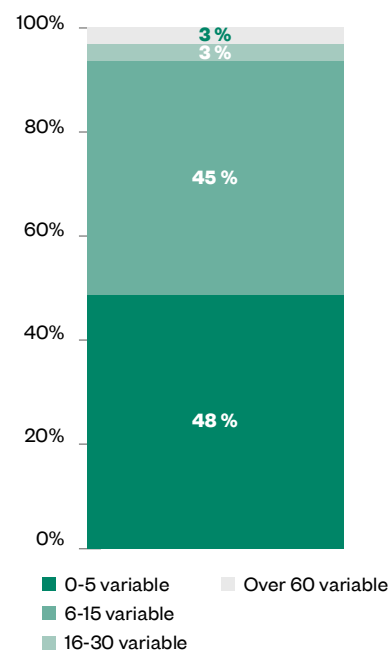
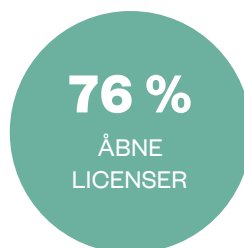
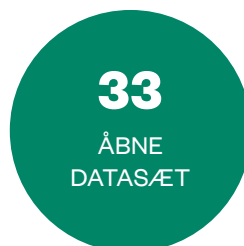

Unødigt aggregerede data

Sundhedsdata indeholder ofte følsomme personoplysninger. Det er dog stadig muligt at åbne data, når de er blevet anonymiseret. Det kan man fx gøre ved at aggregere data.

Sundheds- og Ældreministeriet aggregerer dog i visse tilfælde data unødigt meget. Fx er det for Lægemiddelstatistikregisteret (LSR) kun muligt at trække data for hele landet pr. kvartal – og kun for medicin købt på private apoteker. Ministeriet kunne med fordel åbne data på et mindre aggregeret niveau, så brugere fx kunne få indsigt i data for de enkelte regioner (eller sygehusapoteker) på månedsbasis.

Systematisk arbejde **100/100**

Strategiske overvejelser **+**

Dataoverblik **+**

Konkrete initiativer **+**

Vejledninger **+**

Ansvarsplacering **+**

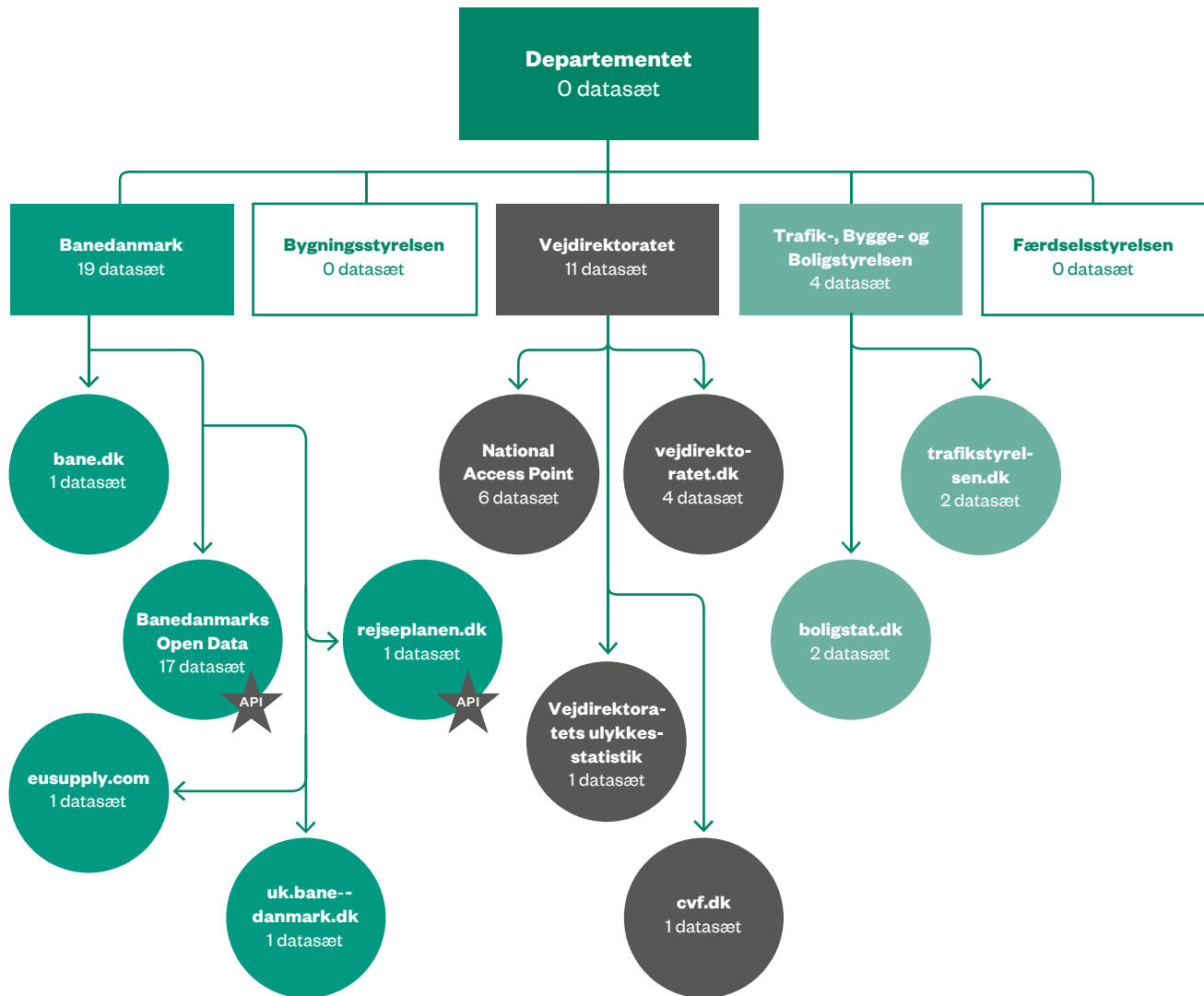

eSundhed: udvikling af en ny brugervenlig version

Sundheds- og Ældreministeriet arbejder på en ny og mere brugervenlig version af dataportalen eSundhed. Ministeriet forventer at sætte den i drift primo 2019. Portalen vil løbende blive udvidet med flere åbne data om bl.a. sygehusmedicin.

Sundheds- og Ældreministeriet kan fremadrettet overveje at oprette en API, som øger muligheden for fx at benytte data til at udvikle nye digitale tjenester.

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet

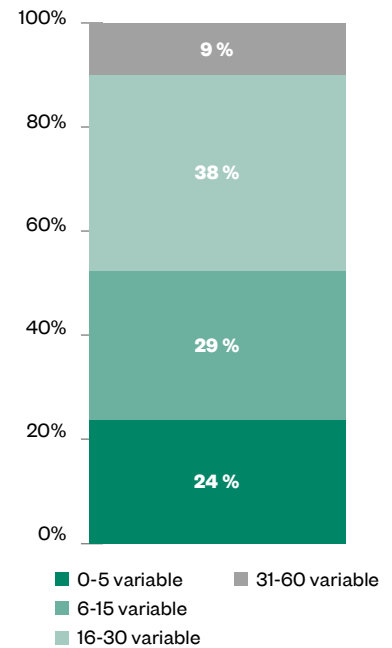
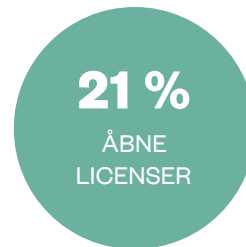
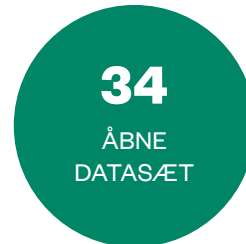

Manglende strategiske overvejelser og dataoverblik

Transportområdet er et område, hvor der løbende produceres og anvendes store mængder data. Mange af datasættene ejes af offentlige myndigheder.

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet har imidlertid ikke kunnet dokumentere hverken strategiske overvejelser om at åbne data eller et overblik over de væsentlige data, der findes på ministeriets område. Det betyder, at ministeriet på nuværende tidspunkt ikke udnytter det potentiale, som ligger i de data, ministeriet ejer.

Systematisk arbejde **40/100**

Strategiske overvejelser (+)

Dataoverblik (+)

Konkrete initiativer (+)

Vejledninger ÷

Ansvarsplacering (+)

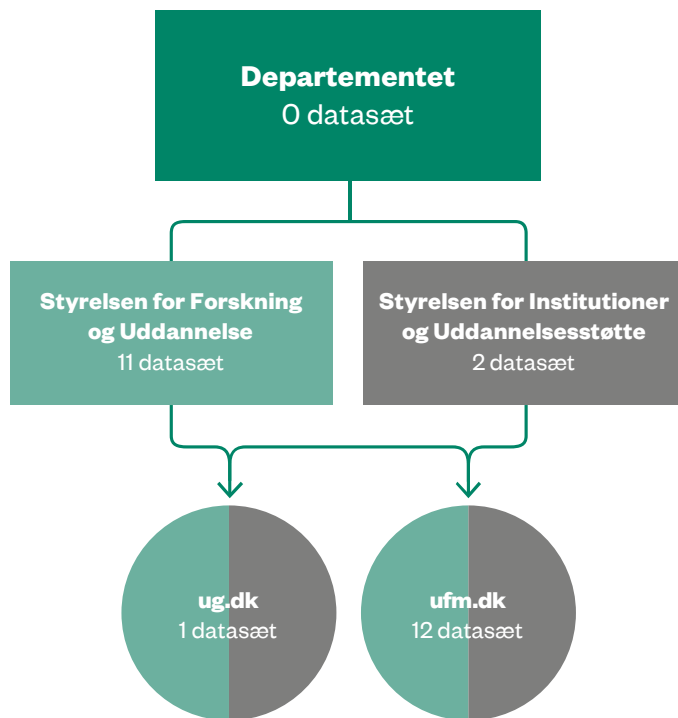

Potentiale ved åbning af rejsekortdata

Dagligt genereres over 1,2 mio. nye datapunkter med rejsekortet, hver gang brugere tjekker ind eller ud. Rejsekortdata rummer et stort potentiale for nye og forbedrede løsninger på transportområdet.

Rejsekortdata er i dag ikke offentligt tilgængelige. Deloitte fandt i en analyse, at rejsekortdata indeholder et væsentligt erhvervs-mæssigt potentiale. Åbningen vil kræve en høj engangsudgift til udvikling af en teknisk løsning, der kan udstille rejsekortdata. På den baggrund har Transport-, Bygnings- og Boligministeriet p.t. ikke planer om at åbne rejsekortdata. Med udgangspunkt i det væsentlige samfundsøkonomiske potentiale kan ministeriet overveje at indlede en dialog med trafikkselskaber og operatører om åbning af rejsekortdata.

Uddannelses- og Forskningsministeriet

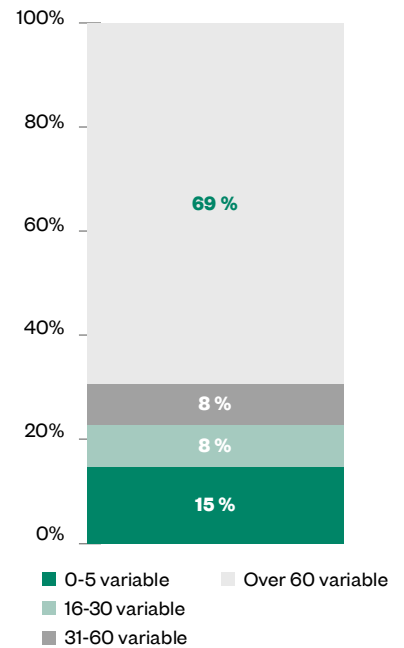
Åbent eller lukket datavarehus?

Uddannelses- og Forskningsministeriet har sammen med Danmarks Statistik etableret et datavarehus, der indeholder *lukkede* data om uddannelser og institutioner. Data fra ministeriet er i datavarehuset koblet med data fra Danmarks Statistiks registre.

Undervisningsministeriet udstiller i sit datavarehus en række *åbne* data, som derfor kan videre-anvendes af andre. Uddannelses- og Forskningsministeriet kan med fordel følge Undervisningsministeriets eksempel og åbne data i datavarehuset.

13
ÅBNE
DATASÆT

0 %
ÅBNE
LICENSER

Systematisk arbejde **80/100**

Strategiske overvejelser **+**

Dataoverblik **+**

Konkrete initiativer **+**

Vejledninger **÷**

Ansvarsplacering **+**

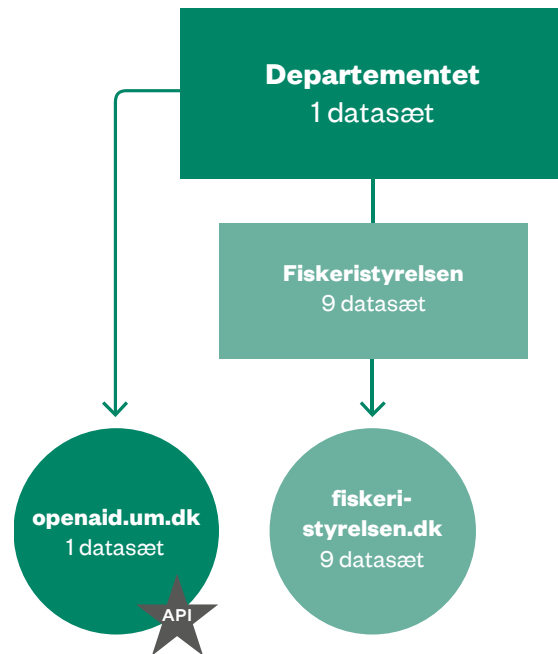

Uddannelseszoom

Uddannelses- og Forskningsministeriet har udviklet Uddannelseszoom. Med Uddannelseszoom bliver det muligt at sammenligne forskellige erhvervsuddannelser og videregående uddannelser på forskellige parametre, fx omfanget af forskellige typer af undervisning, de studerendes vurdering af undervisningen og ledigheden efter endt uddannelse. Det bagvedliggende datasæt kan hentes i et maskinlæsbart format.

Uddannelses- og Forskningsministeriet kan overveje at oprette en API og knytte en åben licens til Uddannelseszoom. Begge tiltag vil øge muligheden for, at virksomheder fx kan benytte data til at udvikle nye digitale tjenester.

Udenrigsministeriet

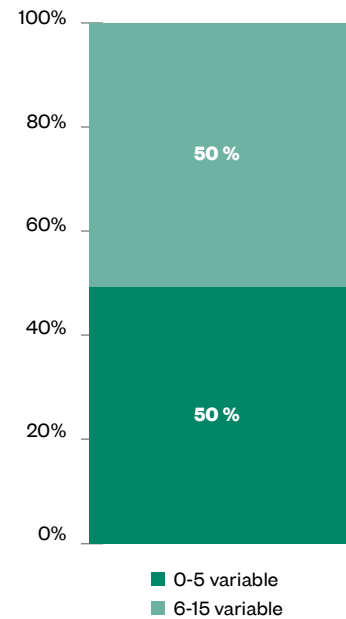
Data om bistandsmidler med API

Udenrigsministeriet lancerede i 2014 hjemmesiden openaid.um.dk. Her præsenterer ministeriet løbende data om de danske bistandsmidler på en måde, der gør det muligt at navigere eller filtrere sig frem til de detaljer, man som bruger finder mest interessant. Ministeriet har desuden knyttet en API til hjemmesiden. Det er dog vanskeligt for brugerne at finde frem til API'en, da der udelukkende er henvisning til den på hjemmesidens "Ordliste", som forklarer relevante begreber, der benyttes på openaid.um.dk.

Udenrigsministeriet kan overveje at tydeliggøre muligheden for at hente data gennem API'en.

10
ÅBNE
DATASÆT

0 %
ÅBNE
LICENSER

Systematisk arbejde **40/100**

	Strategiske overvejelser	+
	Dataoverblik	(+)
	Konkrete initiativer	÷
	Vejledninger	÷
	Ansvarsplacering	(+)

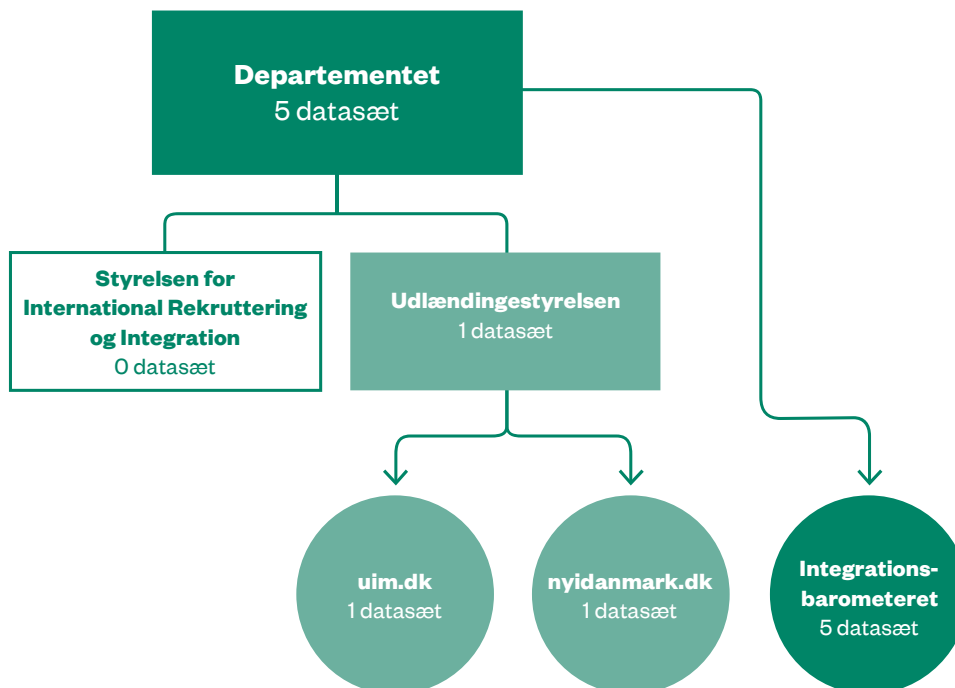

Detaljerede bistandsdata – med rum for forbedringer

Udenrigsministeriet tiltrådte i 2008 IATI (International Aid Transparency Initiative), som udstikker retningslinjer for, hvordan stater og mellemstatslige organisationer skal offentliggøre data om bistandsmidler. Ministeriets åbning af data på openaid.um.dk tager udgangspunkt i IATI-retningslinjerne. Det bidrager til gennemsigtighed i udmøntningen af midlerne og sammenlignelighed på tværs af lande. I 2018 rangerede Danmark imidlertid kun som nr. 29 ud af 45 statslige og mellemstatslige donorer på Publish What You Fund's *Aid Transparency Index*. Det skyldtes primært, at data om formålet med og resultaterne af de danske bistandsmidler ikke var tilgængelige i et maskinlæsbart format. Data om de danske bistandsmidlers formål og resultater vil kunne bidrage med væsentlig viden til offentligheden.

Udenrigsministeriet kan derfor med fordel arbejde for at åbne de data om bistandsmidlernes formål og resultater, som ministeriet allerede er i besiddelse af.

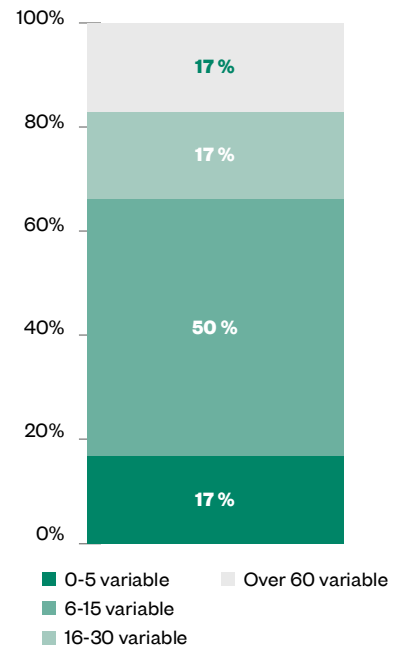
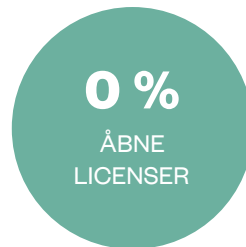
Udlændinge- og Integrationsministeriet

Potentiale ved åbning af data om asylfasen

Udlændige- og Integrationsministeriet har åbnet en række data om integrationsindsatsen, som foregår i kommunerne. Ministeriet har imidlertid ikke åbnet data om asylfasen, som er den periode, hvor en asylansøger venter på behandlingen af sin asylansøgning. Data kunne fx omfatte data om undervisning, aktivering og asylfasens udstrækning.

Systematisk arbejde **80/100**

Strategiske overvejelser **÷**

Dataoverblik **+**

Konkrete initiativer **+**

Vejledninger **+**

Ansvarsplacering **+**

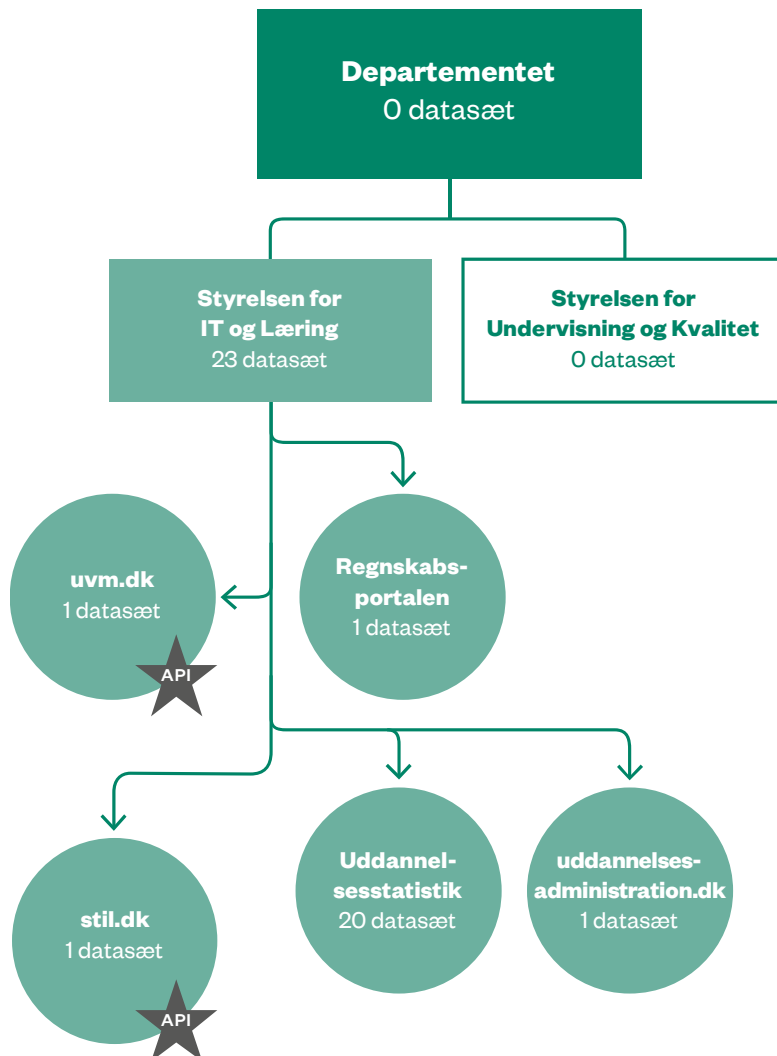

Det Nationale Integrationsbarometer

Det Nationale Integrationsbarometer samler en række åbne data om nyankomne flygtninge og familiesammenførte. På portalen er det bl.a. muligt at følge fremdriften for hver af regeringens 9 nationale målsætninger for integrationsindsatsen på nationalt og kommunalt niveau. Det er også muligt at finde data om danskuddannelserne for voksne udlændinge.

Udlændige- og Integrationsministeriet kan tydeliggøre muligheden for at videreanvende data ved at tilknytte en åben licens til portalen.

Undervisningsministeriet

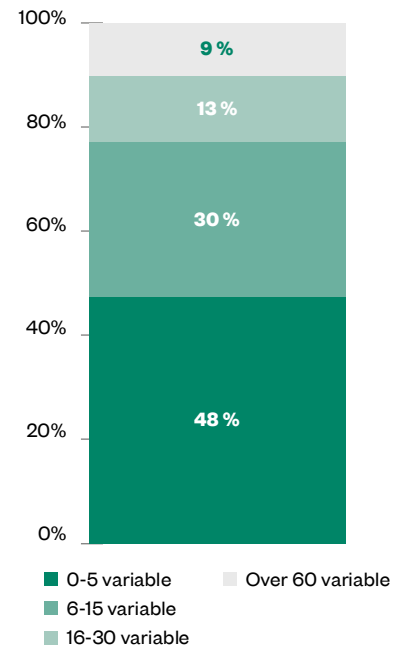
Central regnskabsportal

Undervisningsministeriet offentliggør årligt regnskaberne for de ca. 1.200 tilskudsberettigede uddannelsesinstitutioner, der er på ministeriets område, på en central regnskabsportal. Portalen er et dynamisk redskab, hvor brugere kan finde regnskabsdata og uddannelsesinstitutionernes årsrapporter. Data kan hentes i et maskinlæsbart format (Excel), hvilket gør det let at videreanvende data til forskellige formål.

Undervisningsministeriet kan overveje at knytte en åben licens til portalen for at tydeliggøre muligheden for at videreanvende data.

23
ÅBNE
DATASÆT

0 %
ÅBNE
LICENSER

Systematisk arbejde **90/100**

Strategiske overvejelser **+**

Dataoverblik **(+)**

Konkrete initiativer **+**

Vejledninger **+**

Ansvarsplacering **+**

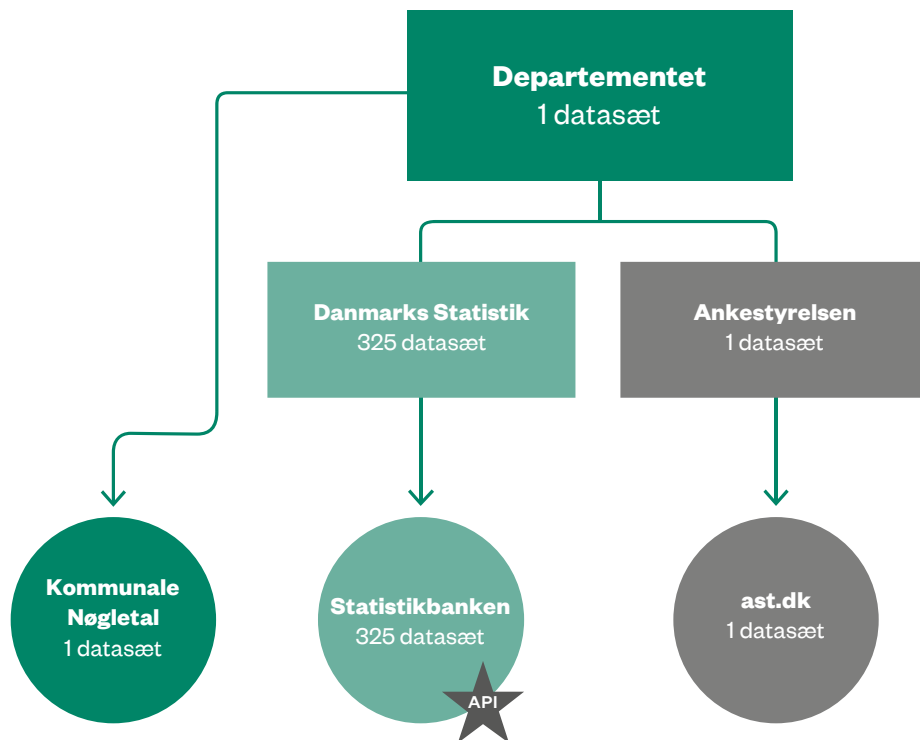

Datavarehuset Uddannelsesstatistik

Undervisningsministeriet har samlet en række statistikker om grundskolen, gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser som åbne data i sit datavarehus Uddannelsesstatistik. Data kan således hentes i et maskinlæsbart format. Ministeriet har planlagt at udvide datavarehuset med data om voksen efteruddannelse (VEU) og forberedende grunduddannelse (FGU) i løbet af 2019.

Undervisningsministeriet kan fremadrettet overveje dels at knytte en åben licens til portalen for at tydeliggøre muligheden for at videreanvende data, dels at oprette en API, som øger muligheden for fx at benytte data til at udvikle nye digitale tjenester.

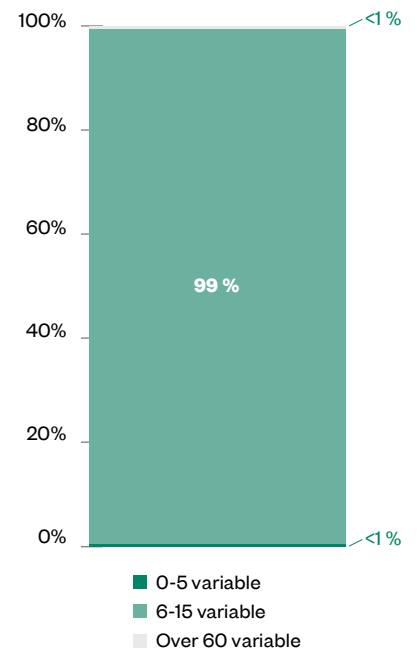
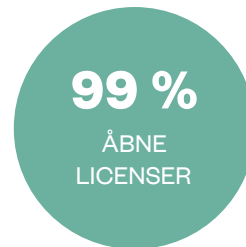
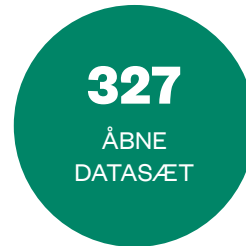
Økonomi- og Indenrigsministeriet

Statistikbanken benytter åben licens og API

Danmarks Statistik har gjort det lettere for borgere og virksomheder at videreanvende sine data, bl.a. ved at knytte en åben licens til Statistikbanken, så det er klart for brugerne, hvilke formål de må bruge data til. Danmarks Statistik har også tilknyttet en API til Statistikbanken, der gør det muligt løbende og automatisk at hente opdaterede data fra Statistikbanken. Deloitte har gennemført en analyse for Danmarks Statistik, som viser, at en moderniseret udgave af Statistikbanken med nye funktioner og øget brugervenlighed vil medføre samfunds-økonomiske gevinster på 254 mio. kr.

Systematisk arbejde **80/100**

Strategiske overvejelser **+**

Dataoverblik **+**

Konkrete initiativer **÷**

Vejledninger **+**

Ansvarsplacering **+**

Kommunale Nøgletal

Kommunale Nøgletal er et webbaseret værktøj, som giver mulighed for at sammenligne kommuner. Det er muligt at sammenligne ca. 200 kommunale nøgletal om fx økonomi, serviceniveau og demografi fra 1993 frem til i dag. Det er bl.a. muligt at generere Danmarkskort, der visualiserer de valgte data.

Data kan hentes som åbne data.

Bilag 2. Metodisk tilgang

Denne undersøgelse handler om, hvordan staten har arbejdet med åbne data. Undersøgelsen har fokus på læring og gør det muligt for de enkelte ministerier at lære af hinanden.

I undersøgelsen indgår alle ministerier med undtagelse af Statsministeriet. Dette skyldes, at Statsministeriet har oplyst, at ministeriet ikke indsamler data som en del af sin myndighedsudøvelse. Statsministeriet er derfor – i modsætning til alle andre ministerier – ikke dataansvarlig for statslige data, som kan åbnes. Undersøgelsen omfatter derfor 18 ministerier.

Vi undersøger statens indsats for at åbne egne data. Vi har dermed kun fokus på data, hvor ministerier og underliggende styrelser er dataansvarlige. Undersøgelsen omfatter derfor hverken regionale eller kommunale data eller data fra statsligt finansierede myndigheder, hvor ministeren ikke har direkte instruktionsbeføjelser. Danmarks Statistik indgår dog i undersøgelsen, selv om det ikke er en styrelse, men en institution under Økonomi- og Indenrigsministeriet. Det skyldes, at Danmarks Statistik spiller en særlig rolle i forhold til at offentliggøre statslige data på Statistikbanken.

Undersøgelsen omfatter perioden 2005-2019, fordi PSI-loven blev vedtaget i 2005. Loven etablerede minimumsregler for videreanvendelse af statslige data. Med PSI-loven blev PSI-direktivet, som EU vedtog i 2003, indarbejdet i dansk lovgivning. Loven er senere blevet revideret i 2008 og 2014.

Rigsrevisionen har desuden offentliggjort interaktive visualiseringer af udvalgte dele af undersøgelsens resultater. De interaktive visualiseringer vil være tilgængelige på Rigsrevisionens hjemmeside indtil udgangen af 2019.

Interviews og møder

Vi har interviewet:

- Finansministeriet, herunder Digitaliseringsstyrelsen
- Erhvervsministeriet, herunder Erhvervsstyrelsen
- Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet
- Uddannelses- og Forskningsministeriet
- Danmarks Statistik.

Formålet med interviewene var at undersøge, hvordan staten har arbejdet med åbne data.

Vi har desuden holdt møder med alle de ministerier, der indgår i undersøgelsen. Formålet med møderne var at drøfte undersøgelsens formål, metode og fremdrift.

Vi har også interviewet Algemene Rekenkamer (den hollandske rigsrevision), Dansk Erhverv, Cima, Geomatic, Mapicture, Open Knowledge Denmark, Open Contracting Partnership, KL og Mads Kæmsgaard Eberholst, der som forsker har været ansvarlig for at evaluere den danske OGP-handleplan for 2014-2016.

Formålet med interviewet med den hollandske rigsrevision var at hente inspiration fra 3 udgivne *Open Data Trend Reports*, som årligt har vurderet indsatsen for at åbne offentlige data i Holland. Den metode, som vi i denne undersøgelse bruger til at vurdere de enkelte ministeriers systematiske arbejde med åbne data, er inspireret af hollændernes arbejde.

Formålet med interviewene med virksomheder fra erhvervslivet har været at få indblik i, hvordan de aktører, som bruger åbne statslige data, anskuer den danske indsats, og om der findes statslige data, som endnu ikke er åbnet, men som besidder et stort potentiale.

Formålet med interviewene med organisationer fra civilsamfundet har været at få indblik i, hvordan åbne statslige data kan øge gennemsigtigheden i den statslige forvaltning, og få en vurdering af den danske indsats i denne henseende.

Formålet med interviewet med KL har været at få viden om den kommunale indsats for at åbne data og få flere vinkler på indsatsen i regi af de fællesoffentlige digitaliseringsstrategier.

Formålet med interviewet med Mads Kæmsgaard Eberholst har været at få viden om de danske OGP-initiativer og hans arbejde med at evaluere den danske OGP-handlingsplan.

Kapitel 2 - Tværministerielle initiativer for at åbne statslige data

Kapitlet handler om de tværministerielle initiativer, der har skullet skabe oversigt over og understøtte åbningen af statslige data.

Vi har gennemgået en række dokumenter, herunder:

- Redegørelser fra Finansministeriet, Erhvervsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet
- Fællesoffentlige strategier, handlingsplaner, projektdokumenter m.m.
- Rapporter om henholdsvis værdien af åbne data og barrierer for at åbne data
- Kortlægning af barrierer. Vi har i forbindelse med kortlægningen af åbne datasæt spurgt ministerierne om, hvorvidt de ønsker at åbne flere datasæt, og om de oplever barrierer, der forhindrer dem i at gøre det.

Kapitel 3 - Ministeriernes indsats for at åbne statslige data

Kapitlet handler om, hvordan de enkelte ministerier på tværs af staten har arbejdet med åbne data. Vi har dels undersøgt, om ministerierne har arbejdet systematisk med åbne data, dels kortlagt antallet af datasæt, som ministerierne har åbnet.

Ministeriernes systematiske arbejde med åbne data

Formålet med denne del af undersøgelsen er at vurdere ministeriernes systematiske arbejde med åbne data.

Vi har i undersøgelsen bedt ministerierne om at redegøre for og dokumentere deres systematiske arbejde med åbne data ved at forklare, hvordan de lever op til 5 indikatorer. De 5 indikatorer er inspireret af Verdensbanken og den hollandske rigsrevision. Verdensbanken har udviklet indikatorer, der kan bruges til at foretage en handlingsorienteret vurdering af, hvordan lande arbejder med at åbne offentlige data. Verdensbankens indikatorer er udviklet til at kunne bruges til at vurdere alle verdens lande. Den hollandske rigsrevision har i sine årlige trend reports målt, i hvilken grad de hollandske ministerier arbejder systematisk med åbne data. Vi har udviklet 5 indikatorer:

- 1) *Strategiske overvejelser* handler om, hvorvidt ministeriet har dokumenteret strategiske overvejelser om sit arbejde med åbne data. Dette kan fx være som en del af konkrete strategier eller i referater fra ledelsesmøder. Strategiske overvejelser om åbne data er vigtige, da de bl.a. viser ledelsesopbakning og kan medvirke til at opstille mål eller principper for ministeriets samlede arbejde med åbne data.
- 2) *Dataoverblik* handler om, hvorvidt ministeriet har overblik over egne væsentlige åbne og lukkede data. Dette er en forudsætning for, at ministeriet kan udvælge og prioritere, hvilke datasæt der skal åbnes.
- 3) *Konkrete initiativer* handler om, hvorvidt ministeriets arbejde med data er udmøntet i initiativer, som sigter mod at åbne nye data. Dette er væsentligt, for at ministeriet kan realisere sine strategiske hensigter. Initiativerne skal enten være afsluttet fra og med 2016 eller være igangværende.
- 4) *Vejledninger* handler om, hvorvidt ministeriet har vejledninger e.l. for, hvordan ministeriet åbner data. Ministeriet kan herigennem understøtte et vedvarende og ensartet arbejde med at åbne data.
- 5) *Ansvarsplacering* handler om, hvorvidt ministeriet har placeret et ansvar for sit arbejde med åbne data hos én eller flere personer, kontorer, arbejdsgrupper e.l. Placering af ansvar sikrer, at konkrete enheder eller personer har som arbejdsopgave at arbejde med åbne data, og at resten af organisationen ved, hvor de kan henvende sig, hvis de ønsker viden om arbejdet med åbne data eller har forslag til datasæt, som med fordel kan åbnes.

Vi har gennemgået en række dokumenter, der handler om de 5 indikatorer, herunder:

- redegørelser fra alle ministerierne
- dokumentation i form af strategier, dataoverblik, handleplaner, vejledninger m.m. fra alle ministerierne.

Hver indikator har 3 mulige udfald: *opfyldt* (20 point), *delvist opfyldt* (10 point) og *ikke opfyldt* (0 point). Vi har vurderet alle ministerierne i forhold til hver enkelt indikator og summeret scoren for de 5 indikatorer til en samlet score på mellem 0 og 100.

Den samlede score angiver, hvor systematisk hvert enkelt ministerium arbejder med åbne data på sit område. Alle ministerierne har efterfølgende haft mulighed for at kommentere vores scoring af hver enkelt indikator. Kodebogen, som har ligget til grund for vores scoring af ministerierne, er vist i tabellen nedenfor.

Indikator	Vurdering	Score
 Strategiske overvejelser	Der er strategiske overvejelser om åbne data ét eller flere steder i ministeriet, som samlet set har en særlig rolle i forhold til ministeriets arbejde med data.	Opfyldt
	Der er strategiske overvejelser om åbne data ét eller flere steder i ministeriet, som samlet set ikke har en særlig rolle i forhold til ministeriets arbejde med data.	Delvist opfyldt
	Der er ikke strategiske overvejelser i forhold til at åbne data.	Ikke opfyldt
 Dataoverblik	Ministeriet har én eller flere opdaterede dataoversigter, som tilsammen giver et overblik over koncernens væsentlige data.	Opfyldt
	Ministeriet har én eller flere dataoversigter, som giver et overblik over koncernens væsentlige data, men som er forældede.	Delvist opfyldt
	Ministeriet har opdaterede dataoversigter, som ikke giver et overblik over koncernens væsentlige data.	Delvist opfyldt
	Ministeriet har ingen eller kun ufuldstændige og forældede oversigter over sine væsentlige data.	Ikke opfyldt
 Konkrete aktiviteter	Der er udarbejdet handleplaner eller konkrete projektbeskrivelser, som beskriver aktiviteter for at åbne nye data ét eller flere steder i ministeriet, som samlet set har en særlig rolle i forhold til ministeriets arbejde med data.	Opfyldt
	Der er udarbejdet handleplaner eller konkrete projektbeskrivelser, som beskriver aktiviteter for at åbne nye data ét eller flere steder i ministeriet, som samlet set ikke har en særlig rolle i forhold til ministeriets arbejde med data.	Delvist opfyldt
	Der er ikke udarbejdet handleplaner eller konkrete projektbeskrivelser, som beskriver aktiviteter for at åbne nye data.	Ikke opfyldt
 Vejledninger	Der er udarbejdet vejledninger e.l. om, hvordan data kan åbnes ét eller flere steder i ministeriet, som samlet set har en særlig rolle i forhold til ministeriets arbejde med data.	Opfyldt
	Der er udarbejdet vejledninger e.l. om, hvordan data kan åbnes ét eller flere steder i ministeriet, som samlet set ikke har en særlig rolle i forhold til ministeriets arbejde med data.	Delvist opfyldt
	Der er udarbejdet vejledninger e.l., som berører, hvordan data åbnes, men som ikke er fyldestgørende, ét eller flere steder i ministeriet, som samlet set har en særlig rolle i forhold til ministeriets arbejde med data.	Delvist opfyldt
	Der er udarbejdet vejledninger e.l., som berører, hvordan data åbnes, men som ikke er fyldestgørende, ét eller flere steder i ministeriet, som samlet set ikke har en særlig rolle i forhold til ministeriets arbejde med data, eller der er slet ikke udarbejdet vejledninger e.l.	Ikke opfyldt
 Ansvarsplacering	Der er formelt placeret (kræver dokumentation) et ansvar for at åbne data ved én eller flere personer og kontorer, som samlet set har en særlig rolle i forhold til ministeriets arbejde med data.	Opfyldt
	Der er formelt placeret (kræver dokumentation) et ansvar for ministeriets arbejde med åbne data ved én eller flere personer og kontorer, som samlet set ikke har en særlig rolle i forhold til ministeriets arbejde med data.	Delvist opfyldt
	Der er uformelt placeret et ansvar for ministeriets arbejde med åbne data ved én eller flere personer og kontorer, som samlet set har en særlig rolle i forhold til ministeriets arbejde med data.	Delvist opfyldt
	Der er uformelt placeret et ansvar for ministeriets arbejde med åbne data ved én eller flere personer og kontorer, som samlet set ikke har en særlig rolle i forhold til ministeriets arbejde med data, eller der er slet ikke placeret et ansvar for at åbne data.	Ikke opfyldt

På tværs af de 5 indikatorer er det en forudsætning for en *opfyldt* score, at ministeriet arbejder med alle sine væsentlige data på tværs af koncernen, dvs. at alle underliggende styrelser, der har en særlig rolle i forhold til ministeriets data, skal inddrages. For nogle ministerier vil ministeriets arbejde med data være samlet i én central styrelse, fx Sundhedsdatastyrelsen, og for andre ministerier vil arbejdet være fordelt på forskellige styrelser, fx Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, hvis 5 underliggende styrelser alle arbejder med åbne data.

Hvis ministeriets indsats ikke inddrager alle styrelser, der er relevante for ministeriets arbejde med data, vil ministeriet højst kunne score *delvist opfyldt* på den givne indikator.

Kortlægning af åbne statslige datasæt

Formålet med kortlægningen er at opgøre alle åbne statslige datasæt. Kortlægningen er baseret på ministeriernes indmeldinger af åbne datasæt. Fuldstændigheden af kortlægningen afhænger derfor af, at ministerierne har et fuldt overblik over deres egne åbne datasæt. Området er i konstant udvikling, og ministerierne vil løbende fjerne og tilføje åbne datasæt. Derfor er det samlede tal på 921 åbne statslige datasæt behæftet med en vis usikkerhed og et udtryk for et øjebliksbillede ved beretningens afgivelse.

Dataansvarlig

Den myndighed, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilke formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling af data.

I forbindelse med kortlægningen tager vi udgangspunkt i, hvilken myndighed der er ansvarlig for det åbne datasæt. Det behøver derfor ikke være den myndighed, som indsamler data, der er ansvarlig for de udstillede data. Et eksempel på dette er Danmarks Statistik, som overtager det formelle dataansvar, når fx ministerier overdrager data, som skal udstilles på Statistikbanken.

Vi har i kortlægningen bedt ministerierne om at oplyse alle de åbne datasæt, som ministerierne er dataansvarlige for, inkl. en række oplysninger om de enkelte datasæt i form af bl.a. titel, beskrivelse, dataansvarlig, udstillingssted og antal variable. Ministerierne har i forbindelse med kortlægningen også haft mulighed for at oplyse datasæt, som de ønsker at åbne, men som endnu ikke er åbne for offentligheden. Vi har i beretningens ministeriespecifikke bilag fremhævet eksempler på datasæt, som ministerierne ønsker at åbne.

Vi har gennemgået alle ministeriernes indmeldte datasæt for at vurdere, om de enkelte datasæt lever op til vores definition af et åbent datasæt, dvs. at datasættet skal leve op til både vores definition af et datasæt og vores 4 kriterier for et åbent datasæt. Alle ministerierne har efterfølgende haft mulighed for at kommentere vores vurdering af de enkelte datasæt. Rigsrevisionen har i forbindelse med opstart af denne undersøgelse aftalt med Finansministeriet, at kortlægningen af åbne data overleveres til ministeriet. Finansministeriet kan anvende disse data i forbindelse med ministeriets fremtidige arbejde med at skabe overblik over statslige data.

Rigsrevisionens definition af datasæt

Vi har taget udgangspunkt i Digitaliseringsstyrelsens definition af et datasæt:

- Et datasæt består af strukturerede data, som er lagret i et vilkårligt format.

Datasættet skal derudover opfylde følgende betingelser:

- Datasættet er indsamlet som led i organisationens egen myndighedsudøvelse.
- Myndigheden er dataansvarlig for datasættet.
- Datasættet vedligeholdes og er væsentligt for udøvelsen af myndighedens opgaver.

Ved *vedligeholdes* mener vi, at et datasæt fx kan være et register, der løbende bliver opdateret, et register med faste opdateringer (fx månedligt, kvartalsvist eller årligt) eller resultaterne af en tilbagevendende spørgeskemaundersøgelse. Et datasæt kan derimod ikke være enkeltudtræk fra et register eller historiske datasæt, som ikke længere opdateres.

Ved *væsentligt* forstår vi såvel myndighedens administrative proces og drift som myndighedens eksternt rettede opgaver. Der kan derfor både være tale om datasæt, som handler om ministeriets myndighedsopgaver (fx trafikoptællinger), og datasæt, som fx handler om ministeriets egne udgifter.

Det betyder, at et datasæt kan være alt fra et regneark med få rækker og kolonner til store registre med oplysningerne om millioner af enheder.

Rigsrevisionens kriterier for et åbent datasæt

Med udgangspunkt i Verdensbankens, OECD's og den hollandske rigsrevisions definition af åbne data stiller vi 4 krav til et datasæt, for at det kan karakteriseres som åbent. Åbne data skal være:

- *Offentligt tilgængelige*
Data skal være offentligt tilgængelige, så borgere og virksomheder kan finde data på internettet.
- *Uden adgangsrestriktioner*
Alle, der ønsker at tilgå data, skal have mulighed for frit at tilgå dem, dvs. at der ikke må være diskriminerende restriktioner i form af fx betaling eller krav om CVR-nummer for at tilgå data. Derimod vurderer vi, at krav om brugeroprettelse og login ikke står i vejen for, at data er åbne, så længe alle frit kan oprette en bruger.
- *Maskinlæsbare*
Data skal være tilgængelige i et maskinlæsbart format, dvs. at data skal kunne bearbejdes af gængse databehandlingsprogrammer. Det kan fx være dataformaterne csv, json, WFS, XML e.l. Vi anser derimod ikke dataformater som fx pdf, docx og WMS som maskinlæsbare.
- *Uden restriktioner på videreanvendelse*
Data skal frit kunne videreanvendes uden copyright eller rettigheder for tredje-part. Vi anser ikke krav om kildehenvisning eller overholdelse af dansk lovgivning som restriktioner for videreanvendelsen af data.

Karakteristik af udstillingssteder

Vi har desuden undersøgt, om de enkelte udstillingssteder tilbyder, at brugeren kan hente data gennem en API, og om de har tilknyttet en åben licens.

Standarderne for offentlig revision

Revisionen er udført i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. Standarderne fastlægger, hvad brugerne og offentligheden kan forvente af revisionen, for at der er tale om en god faglig ydelse. Standarderne er baseret på de grundlæggende revisionsprincipper i rigsrevisionernes internationale standarder (ISSAI 100-999).

Bilag 3.

Ordliste

Aggregerede data	Når myndigheder indsamler data, er der tale om rå data. Det kan fx være data om individer og virksomheder eller data, der knytter sig til et fysisk sted, fx placering af veje. Myndigheder aggregerer dog ofte data op til større enheder, fx grupper af mennesker, typer af virksomheder eller større geografiske områder. Dette kan bl.a. have til formål at overholde reglerne for beskyttelse af personoplysninger eller gøre data mere overskuelige.
Anonymisering af data	Det er muligt at anonymisere data med følsomme personoplysninger. Ved anonymisering fjerner man muligheden for at henføre oplysninger i et datasæt til de specifikke personer, som datasættet omfatter. Det kan man fx gøre ved at aggregere eller randomisere data. Aggregering kan fx ske ved at samle individer i større grupper, så man ikke kan genfinde enkeltpersoner. Randomisering består af en gruppe forskellige teknikker, som ændrer nøjagtigheden af dataene i et datasæt, så forbindelsen mellem data og en person fjernes.
API (Application Programming Interface)	En softwaregrænseflade, som giver mulighed for at opsætte automatiseret, løbende download af data. Det gør det lettere for udviklere at anvende data, da det kan gøre det muligt at integrere åbne data i deres løsning, der automatisk opdateres.
BNP	En forkortelse for bruttonationalproduktet, som er et mål for værdien af et lands samlede produktion af varer og tjenester minus de varer, der bliver brugt i produktionen. Danmarks BNP var i 2017 på 2.178 mia. kr. En værdistigning på mellem 0,4 % og 1,58 % vil svare til et beløb på mellem 8,7 mia. kr. og 34,4 mia. kr.
Dataansvarlig	Den myndighed, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilke formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling af data. I forbindelse med kortlægningen tager vi udgangspunkt i, hvilken myndighed der er ansvarlig for det åbne datasæt. Det behøver derfor ikke være den myndighed, som indsamler data, der er ansvarlig for de udstillede data. Et eksempel på dette er Danmarks Statistik, som overtager det formelle dataansvar, når fx ministerier overdrager data, som skal udstilles på Statistikbanken.
Datafordeleren	En portal, hvor grunddata udstilles. Datafordeleren er en del af grunddataprogrammet. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering står for den tekniske udvikling af portalen.
Fællesoffentlige digitaliseringsstrategier	Finansministeriet har udarbejdet strategier, der siden 2001 har udstukket retningen for offentlig digitalisering i Danmark gennem konkrete initiativer, der har til hensigt at styrke digitaliseringen af både stat, regioner og kommuner. Der er udarbejdet strategier for følgende perioder: 2001-2004, 2004-2006, 2007-2010, 2011-2016 og 2016-2020.
Ministerierne	Begrebet bruges som en samlebetegnelse for såvel departement som underliggende styrelser.
Offentlige Data I Spil	En initiativsamling iværksat af Uddannelses- og Forskningsministeriet i 2009 med det formål at gøre adgangen til offentlige data lettere, fx ved at vejlede myndigheder i, hvordan data kan åbnes.
Open by default	Princippet indebærer, at staten som udgangspunkt åbner sine data. Princippet vender derved tilgangen til at arbejde med åbne data på hovedet, så man som ministerium ikke skal have gode grunde til at åbne et konkret datasæt, men snarere skal have gode grunde til ikke at gøre det. Princippet fremgår bl.a. af G8 Open Data Charter, som i 2013 blev underskrevet af G8-landene, og som EU også har tilsluttet sig. Ifølge en OECD-måling af 35 OECD- og partnerlande fra 2018 har 27 lande opstillet krav om at følge open by default-princippet på tværs af ministerier. Det gælder ikke Danmark.

Open Government Partnership	Et internationalt partnerskab, som Danmark tilsluttede sig i 2011 med Finansministeriet som ansvarligt ministerium. Medlemslandene er forpligtede til at udarbejde handlingsplaner, der beskriver, hvordan de vil arbejde med at fremme god regeringsførelse og styrke demokratiet ved at promovere gennemsigtig og inddragende regeringsførelse. Der er udarbejdet handlingsplaner for følgende perioder: 2012, 2013-2016 og 2017-2019.
Partnerskabet for åbne offentlige data	Partnerskabet for åbne offentlige data er et samarbejde, som består af medlemmer fra Erhvervsstyrelsen, Open Data DK, KL og Danske Regioner. Erhvervsministeriet er formand for samarbejdet. Formålet med partnerskabet er at fremme udbredelse og erhvervmæssig udnyttelse af åbne offentlige data.
PSI-loven	<p>Loven blev vedtaget i 2005 på baggrund af PSI-direktivet fra 2003. PSI-loven fastsætter minimumsstandarder for videreanvendelsen af offentlige data. Loven giver derfor i højere grad myndighederne mulighed for at åbne data snarere end at opstille konkrete krav til dette.</p> <p>Finansministeriet har oplyst, at PSI-direktivet er under revision. Ministeriet forventer, at revisionen er gennemført ved årsskiftet 2018/19. PSI-loven skal efterfølgende revideres, og Finansministeriet forventer, at dette vil ske i løbet af 2020.</p>
Strategi for Danmarks digitale vækst	Strategien blev offentliggjort af regeringen i januar 2018 og indeholder 38 initiativer, som har til formål at understøtte den digitale vækst i Danmark. Erhvervsministeriet er ansvarlig for strategien, der er gældende til og med 2025.
Udstillingssted	Åbne statslige datasæt udstilles på internettet. Nogle datasæt udstilles på portaler, der er udviklet til det primære formål at udstille data, mens andre udstilles på ministriernes "almindelige" hjemmesider.
Åben licens	En åben licens giver brugere juridisk tilladelse til frit at anvende data. Ministerierne kan både knytte åbne licenser til specifikke datasæt og til udstillingssteder, som indeholder flere datasæt. Fordelen ved åbne licenser er, at potentielle brugere har absolut sikkerhed for, at de ikke bryder nogen rettigheder ved at benytte data.
